Ao. 1907. No. 80. ZATERDAG, 6 APRIL. 56e Jaargang.

Uitgave der Naamlooze Vennootschap.
DAGBLAD „DE LOCOMOTIEF".
Hoofdredacteur
M. VIERHOUT.
Redacteur in Nederland
Mr. P. BROOSHOOFT.

HET ABONNEMENT KOST PER KWARTAAL:
IN NED. IND. met uitzondering van SEMARANG. f 7.50
TE SEMARANG . . . . . „ 6.—
IN HET BUITENLAND . . . . . „ 12.50
Het Abonnement moet bij aanvang van den termijn betaald worden.

Het Hoofdagentschap voor Nederland is gevestigd bij de firma J. H. DE BUSSY te Amsterdam.

DE LOCOMOTIEF

Red. Teleph. No. { bureau 88 / huis 519. Eerste blad. Administratie-Telsph. 269.

ADVERTENTIE-TARIEF.

Van 1 tot 20 woorden, over de breedte van één kolom en ten minste tweemalen geplaatst f 1.25 voor elke plaatsing; elke 10 woorden méér f 0.50 per plaatsing. Bij plaatsing over de breedte van 2 kolom wordt het dubbele gevorderd en zoo verder.

Familie-berichten, ten minste twee malen geplaatst, f 2.50 voor elke plaatsing.

Groote letters worden naar plaatsruimte gebezigd.

Reclame-berichten, geplaatst op de telegrammenpagina, f 0.30 per regel.

Het bedrag der advertentiën moet bij vooruitbetaling worden voldaan. Aanbieding van advertentiën geschiede liefst vóór 1 uur.

Desgewenscht wordt regeltarief toegepast.

Bij abonnement ruim rabat.

INHOUD:

EERSTE BLAD:
LINKS EN RECHTS (DE BOND VAN SUIKER-EMPLOYÉ'S),
MATA-HARI,
DE MAART-TIJDSCHRIFTEN,
DE CRISIS GEËINDIGD,
NED.-INDIË,
PER TELEGRAAF EN TELEPHOON.

TWEEDE BLAD:
BUITENLANDSCH OVERZICHT,
NEDERLANDSCH NIEUWS,
VAN VREEMDE KOLONIËN,
DUITSCH ZUIDWEST-AFRIKA,
FEUILLETON (IN BOEIEN).

DERDE BLAD:
ENGELAND EN NEDERLAND,
BUITENLANDSCH NIEUWS,
AMERIKAANSCHE KRONIEK,
TROUW-, GEBOORTE- EN DOODBERICHTEN UIT NEDERLAND,
GOUVERNEMENTSDIENST,
WELDOEN GEEFT RENTE (2e BLADZ.),
OPWEKKERTJES (4e BLADZ.).

Links en Rechts.

De Bond van Suiker-employé's.

Van verschillende zijden ontvingen wij het verzoek, ons onpartijdig oordeel uit te spreken over het karakter van de den 14den Maart te Soerabaja gehouden meeting van employé's bij de suikerindustrie over den daar gestichten „Bond van geëmployeerden bij de suikerindustrie op Java."

Dat verzoek werd ons gedaan op grond van grieven tegen de richting welke de nieuwe Bond reeds aanstonds zou hebben ingeslagen.

Deze grieven luiden:

Dat de vergadering van 14 Maart eene „lawaaierige" bijeenkomst is geweest;

dat de Bond een te roode kleur vertoont;

en dat ten onrechte de administrateurs der fabrieken zijn uitgesloten.

Wij hebben de constituëerende vergadering van 14 Maart persoonlijk bijgewoond en mogen ons dus een oordeel aangaande over het karakter dat die bijeenkomst droeg.

Indien wij nu in 't oog houden:

dat de oprichting van een bond van honderden employé's die in kleine groepen over het geheele land verspreid zijn en die slechts éénmaal in 't jaar elkander kunnen ontmoeten eene zeer moeilijke taak was;

dat men slechts over eenige uren tijds kon beschikken en men zich dus onmogelijk kon begeven in de kleinere détails der inrichting van den Bond;

dan hebben wij volmondig te erkennen dat op dat tijdstip gedaan is wat mogelijkerwijs gedaan kòn worden.

De grondgedachte is besproken en vastgelegd in artikel 1 der Statuten;

de voornaamste punten van het program zijn van verschillende kanten bekeken, en er is een voorloopig bestuur gekozen, dat de huishouding van den Bond verder zal regelen en daarbij rekening zal houden met de uitgesproken wenschen en de ingebrachte bezwaren.

Méér kon op dien avond niet gedaan worden.

Men heeft beweerd dat deze meeting een „lawaaierige" bijeenkomst was en dat verscheidene personen, die iets op 't hart hadden, niet aan 't woord konden komen. Dit laatste gebeurt vaak, maar 't is slechts de vraag of de verschillende ideeën dan niet tot uiting konden komen. Zeer zeker nu is aan niemand opzettelijk het woord onthouden en de vraag of de administrateurs der fabrieken al dan niet in den Bond behoorden te worden opgenomen is wel degelijk behoorlijk behandeld, voor zooveel de beschikbare tijd 't toeliet.

Wij hebben in ons leven zeer vele soortgelijke vergaderingen bijgewoond. Weinu, er is te Soerabaja niets voorgevallen, dat 't recht zou kunnen geven, van lawaaierigheid te spreken. Lawaaierig zou men zijn geweest, indien zonder aanvoering van argumenten groote woorden waren uitgeschreeuwd over de verhoudingen tusschen de werkgevers en de employé's in de suikerindustrie. Maar dit is niet geschied. Dat 't in de overvolde zaal — een groot deel der aanwezigen moest blijven staan en dit geeft altijd een eenigszins rumoerig uiterlijk aan eene meeting — nu niet bepaald muisstil was spreekt van zelf. Dat de toejuichingen, vooral op 't einde toen de zaak beklonken was, de zaal deden dreunen, schrijven wij toe aan het feit dat men hier nu, en in enkele uren tijds, iets werkelijk tot stand gebracht zag wat reeds lang in velier gedachten was geweest maar zich niet kon manifesteeren alvorens men bij elkander kon komen. Wij hebben in Nederland heel wat rumoeriger eerste bijeenkomsten bijgewoond, waaruit tusschentijds degelijke vakbonden of vakvereenigingen zijn voortgesproten. Niemand zal tegenspreken dat de „Algemeene Nederlandsche Diamantbewerkersbond" de krachtigste en degelijkste vakvereeniging in ons land is; maar de eerste samenkomsten der diamantbewerkers — 't was in een tijd van opwindende, gevaarvolle werkstaking — gaven nog heel wat meer te zien en te hooren dan wij te Soerabaja hebben waargenomen.

Neen, „lawaaierig" is de vergadering van 14 Maart niet geweest. De overgroote meerderheid was van één gedachte vervuld: den bond van employé's tot stand te brengen. Allen beijverden zich, ondanks veelzijdig verschil van meening, dat één mogelijk te maken; de tegenstanders van enkele principieele bepalingen der voorloopige statuten voerden geene obstructie en toonden in geen enkel opzicht eenige geneigdheid, het algemeene plan te doen schipbreuk lijden op hunne oppositie tegen enkele onderdeelen der regeling.

En wat nu het toegedichte revolutionnaire karakter betreft: Dit zou moeten gebleken zijn: òf uit het karakter der vergadering, òf uit de voorloopige statuten. Over 't eerste hebben wij onze meening reeds gezegd. En wat zegt art. 1 der statuten? „De bond stelt zich ten doel, de algemeene belangen zijner leden in den uitgebreidsten zin dier woorden te behartigen." Dit is precies wat elke, ook de in haar eischen meest gematigde vakvereeniging in hare statuten pleegt neêr te schrijven. In de toelichting tot dit artikel werden eenige dier „algemeene belangen" opgesomd, als: het contractueel aanstellen van employé's, het recht op vrije zondagen buiten den campagne-tijd, het recht op vrijheid na afloop van den dagelijkschen werktijd en het recht op onderstand van de zijde der werkgevers bij verminkingen van blijvenden aard in den dienst ontstaan; voorts: de oprichting van een pensioenfonds en een weduwen- en weezenfonds en van een ondersteuningfonds, en daaraan was toegevoegd: „Den werkgevers zal verzocht worden hunne medewerking hiertoe te verleenen." Nu moge men over de uitvoerbaarheid van een en ander denken zooals men wil; uit alles blijkt intusschen dat men in de organisatie van het bedrijf iets wil opbouwen, niet wil afbreken. Maar wie zal dan kunnen volhouden dat deze bond een revolutionnair karakter draagt?

In de voorloopige statuten kwamen enkele bepalingen voor, die — niet een revolutionnair — maar een militant, een eenigszins strijdlustig karakter droegen. 't Waren die bepalingen (artikel 14) waarin eene onvoorwaardelijke discipline, uit te oefenen door het Bondsbestuur, werd omschreven, welke discipline duidelijk ten doel had het Bondsbestuur in geval van geschil tusschen employé en administrateur, het heft in handen te geven tegenover de werkgevers. Het Bondsbestuur zou den employé kunnen dwingen, zijn ontslag te nemen en alsdan zou de employé uit de Bondskas, desnoods onder heffing van eene extra-contributie, eene toelage genieten ten bedrage van het laatst genoten salaris. In verband met den vooropgestelden wensch tot invoering van het werkcontract waren deze bepalingen inderdaad te militant gesteld. Maar deze scherpe kantjes zijn ter vergadering van 14 Maart juist van de statuten afgevijld! En onder vrijwel algemeene instemming.

Revolutionnaire neigingen heeft de vergadering van 14 Maart alzoo evenmin aan den dag gelegd.

* * *

En nu de quaestie der uitsluiting van de administrateurs. Men schreef ons hieromtrent:

„Wie zijn de werkgevers? Toch de directiën? Staat een administrateur niet evengoed bloot aan willekeur en vexatie van de zijde der werkgevers? En hoe moet 't gaan met de employé's die later administrateur worden, 't wellicht reeds over een jaar of een half jaar zullen zijn? Hoe zal 't dan in 't bizonder gaan met de door zulk een employé gestorte premiën in het pensioenfonds? Ik geloof dat aan de administrateurs op 't minst een adviseerende stem moet worden toegekend en dat zij als „buitengewoon" lid of als „donateur' behooren te worden toegelaten. Is men dan zoo erg bang voor den invloed der administrateurs in en op den Bond? Ofschoon toch het aantal administrateurs zich verhoudt tot het aantal employé's als 1: 10!"

Anderen schreven ons:

„Wij vragen ons af, welk doel ermede beoogd kan zijn, een categorie van, over 't algemeen zeer weldenkende, menschen uit te sluiten, eene categorie waartoe zeer zeker een groot deel dergenen die ter vergadering aanwezig waren zal komen te behooren. Administrateurs die tot den Bond toetreden zullen dit doen uit sympathie, mogelijk ook uit eigenbelang. Want, zouden er onder de administrateurs ook niet enkele zijn die den steun van den Bond best zouden kunnen gebruiken? Ligt 't niet voor de hand dat een lid, administrateur geworden zijnde, de belangen van den Bond zal blijven behartigen en den Bond krachtig zal blijven steunen, als hij lid kan blijven en niet uitgestooten wordt?"

Wij zullen ten eerste even het aan 't te vormen pensioenfonds ontleende bezwaar uit dit debat elimineeren. Dit bezwaar zou zeer zeker van gewicht zijn, als — gelijk oorspronkelijk inderdaad het plan schijnt te zijn geweest — het pensioenfonds eenvoudig een deel zou zijn van het geldelijk bezit van den Bond en dan in de gewone contributie aan den Bond tevens vervat zou zijn de premie te storten in het pensioenfonds. Men weet echter, dat ter vergadering van 14 Maart het pensioenfonds juist afgescheiden is van den Bond en dat men voorshands de mogelijkheid der vorming van zulk een fonds alsnog zal overwegen. Het bezwaar vervalt dus geheel. Men zal zeer zeker het pensioenfonds geheel afzonderlijk moeten houden en beheeren en niets zal den administrateurs behoeven te beletten in dat pensioenfonds deel te nemen, of den employé's, als zij administrateurs zijn geworden, te blijven contribueeren aan dat fonds.

Maar overigens: Waar de bond van employé's de administrateurs van het lidmaatschap uitsluit, daar geschiedt dit niet omdat men „bang" is voor den invloed van de administrateurs of om eenige soortgelijke reden, doch alleen, omdat het karakter van dezen Bond, als „vakvereeniging", zich tegen de opneming van de administrateurs verzet. De administrateur moge evengoed als de employé eene ondergeschikte positie innemen tegenover den eigenlijken werkgever in het suikerbedrijf. . . . , hij is en blijft niettemin in zijne fabriek de vertegenwoordiger van den werkgever. Hij vertegenwoordigt tegenover de employé's het gezag, het gezag van den werkgever namelijk, en voorts het Kapitaal tegenover den Arbeid. Tegenover de directie moge de administrateur zoo zwak of sterk staan als men wil, in de fabriek is hij de vertegenwoordiger van diezelfde directie, de representant van den werkgever. Om die reden nu is opneming in de vakvereeniging onvereenigbaar met de positie des administrateurs. Niet omdat de vakvereeniging à tort et à travers zou hebben te strijden tegen het gezag en het kapitaal, maar omdat de vakvereeniging er toe strekken moet het gezag — eene weelde die slechts door zeer sterke beenen kan worden gedragen — tegen zichzelf in bescherming te nemen, d.w.z. tegen misbruik van gezag heeft te waken en op te treden; en omdat het hoofddoel eener vakvereeniging slechts kan zijn, tegenover de belangen van het onpersoonlijke Kapitaal te stellen en te verdedigen de algemeene belangen van den Arbeid, in casu van de employé's. En de historie heeft bewezen, dat de belangen van Kapitaal en Arbeid het best kunnen worden vereenigd, wanneer, zij aanvankelijk naast elkaar, gescheiden, worden georganiseerd, omdat op die wijze 't snelst en 't zekerst de richting waarin die vereeniging van belangen moet worden gezocht, duidelijk zichtbaar wordt. Men moet eerst de wenschen en eischen van weerszijden volledig hebben leeren kennen alvorens het mogelijke en het bereikbare, de juiste modus vivendi in de industrie kan worden vastgesteld.

Is dit eenmaal verkregen, zijn eerst de wetten naar welke men heeft te leven geheel doorgedrongen in de geesten van werkgevers en employé's, dan is de tijd gekomen voor de stichting van een „Kamer van Arbeid voor de Suiker-Industrie", in welk college employé's, administrateurs en directiën vertegenwoordigd zullen zijn en welk college recht zal spreken.

Zoolang Indië het instituut der „Kamers van Arbeid" nog niet kent kunnen de belangen der employé's slechts worden gediend door een Bond als den opgerichten en zullen administrateurs die zich in een of ander opzicht verongelijkt achten door hunne directiën gehoor moeten kunnen vinden bij het dagelijksch bestuur van het „Algemeen Syndicaat."

In den Bond van employé's behooren de administrateurs echter niet thuis.

Zeer zeker bevindt de administrateur eener suikerfabriek zich als vertegenwoordiger van den werkgever in eene eigenaardige positie, wijl hij te midden der employé's woont. „Elke suikerfabriek is een klein dorp op zichzelf," pleegt men te zeggen. Indien echter de administrateur een verlicht mensch is behoeft het feit, dat zijne employé's leden zijn van een bond waartoe hijzelf niet behoort, geene onaangenaamheden in het dagelijksch leven te veroorzaken. Laten wij hier inlasschen, dat de werkgevers in het diamantbewerkersbedrijf, die éérst de stichting van den Diamantbewerkersbond als eene aan hen vijandige daad beschouwden, heden ten dage het bestaan van dien bond zegenen. Eene krachtige vakvereeniging, die niet door schreeuwers maar door ernstige mannen wordt geleid en bezield, is niet een vijand maar op den duur een krachtige steun voor de werkgevers en — in critieke tijden — vooral ook een machtige steun voor het geheele Bedrijf. Dit heeft het vakvereenigingsleven nu eindelijk in Europa wel aan de betrokkenen geleerd.

Mata Hari.

II (Slot.)

In het vorige artikel besprak ik het kunst-genre van de pseudo-oostersche danseres en het element van onoprechtheid, daarin verscholen.

Hoe is nu deze dame van goeden huize verzeild op den dansvloer van europeesche Var. té-théaters en voorname salons?

Die vraag wordt uitvoerig beantwoord in een dezer dagen bij C. L. G. Veldt te Amsterdam verschenen boek: „De roman van Mata Hari."

Het draagt den naam van haren vader, den heer A. Zelle Czn., maar is, volgens diens mededeelingen in een voorwoord, samengesteld naar haar eigen manuscript, geschreven op haar reis naar Amerika in de tweede helft des vorigen jaars, en laat dan ook voortdurend Margaretha Geertruida Zelle, daarna Mevrouw R. Mac-Leod, in den eersten persoon aan het woord.

Men vraagt zich onder de lezing telkens af, wat vader en dochter heeft bewogen, dit boek uittegeven.

In een brief van 3 Aug. 1901 aan haren vader uit Sindangaja, waar zij toen met haren gepensioneerden echtgenoot woonde, schrijft zij, na bittere klachten over de ondervonden bejegening (blz. 126):

„Toe Paatje, help me, ja? Maar meng geen vreemden in deze treurige zaak — il faut laver son linge sale en famille — bedenk dat wel"!

Van dit kiesche standpunt nu blijkt zij 5 jaren later zoo volkomen te zijn afgedwaald, dat zij de vuilgoedmand van haar huwelijksleven voor het groote publiek tot den bodem toe uitpakt ja stuk voor stuk den lezer voorhoudt en aan alle kanten doet bekijken.

In Parijs, einde 1905, schijnt zij hiertoe het voornemen te hebben opgevat, althans zij schreef toen aan haar vader „dat zij het verlangen koesterde om de zoo belangwekkende geschiedenis haars levens te boek te stellen".

„Hare bedoeling hierbij was van zedelijken aard" — schrijft de heer Zelle in zijn voorwoord. „Door smartelijke ervaringen voorgelicht, wenschte zij een waarschuwend woord te richten tot die deelgenooten van haar geslacht, welke als jong meisje, staande op den drempel van het huwelijk, misschien aan dezelfde noodlottige gevaren blootgesteld zouden zijn, als zij geweest was."

Dit nu is eenvoudig kool. Wanneer men werkelijk, zooals Mevr. Mac-Leod in haar brief van 1901, meent dat men zijn vuil linnen tehuis moet wasschen, dan treedt men niet opeens de tot dit inzicht leidende kieschheid met voeten, alleen om vriendinnetjes te waarschuwen.

De geheele toon van het boek wijst er dan ook op, dat het zijn ontstaan dankt primo aan verbittering en wraakzucht, secundo aan den, in haar nieuwe maatschappelijke stelling van dans-kunstenares begrijpelijken, wensch om de aandacht op zich te vestigen, reclame te maken.

In vele opzichten herinnert deze „Roman van Mata Hari" aan Mina Kruseman's „Mijn Leven," dat een 30 jaren geleden meer aanstoot gaf dan lezers trok.

Vooreerst door de ontzachelijke metzich-zelf-vervuldheid der beide vrouwen, hare buitensporige ijdelheid en grootspraak op de haar door moeder natuur verleende physieke voordeelen. Op den omslag van het door den heer Zelle geteekende boek staat „geïllustreerd", maar wanneer men het doorloopt om die illustraties te zoeken vindt men niets dan..... 16 (zegge zestien) ingeplakte portretten van de schrijfster zelve, als Mej. Zelle, bruid, Mevr. Mac-Leod en Mata Hari, het eene al in uitdagender en verlokkender houding dan het andere. Nog wreveliger stemt het, dat de schrijfster den lezer telkens en telkens haar eigen „mooiheid" betuigt. „Men wenschte hem (haar man) geluk met de bekoorlijke verschijning" (zij, jongegetrouwd), „men benijdde hem om de bijzondere schoonheid van zijne nog zoo jeugdige levensgezellin" (blz. 29), „ik was mooi, en aan de zijde van Mac-Leod gevoelde ik het levendiger dan ooit" (blz. 31); „ik voelde dat ik aller oogen trok" (op de kroningsfeesten te Malang); „men had mij in hooge mate bekoorlijk gevonden in mijn camelia-kostuum" (blz. 91), „ik ben jong, mooi en vroolijk" (blz. 119), „de officieren hier in Indië, zoowel oude generaals als 2de luitenants, wat heb ik er al moeten afwijzen, en wat zijn er al op mij verliefd geweest?" (blz. 120), „hoe vaak niet gevoelde hij zich geflatteerd, wanneer men mij om mijn uiterlijk het hof maakte, wanneer in de hoogste kringen in den Haag aller blikken op mij gericht waren, wanneer hij mij door de straten van Amsterdam leidde om met zijn jonge vrouw te „pronken", wanneer onze medereizigers op den zeetocht naar Indië ons omzweefden en ons gezelschap zochten" (blz. 95), „en dan zoovele jonge luitenants om je heen, die smoorlijk verliefd zijn (brief aan haar vader van 1899, blz. 111), „en ik ben toch zoo mooi, hoe is 't mogelijk dat ik een man verveel en dan zoo'n ouden, die zoo afgeleefd is!" „verbeeld u, Pa, ik heb niets anders gedaan dan dat ik hem verveel, zoo mooi als ik ben!" (brief aan idem van 3 Aug. 1901, blz. 123) . . . . al zulke ijdeltuiterij vindt men door bijna op goed geluk af een der bladzijden van het boek opteslaan.

Ook op voornaam gezelschap en om te worden aangezien voor iemand van „stand" toont zich de heldin van het boek zeer gesteld.

„Mijn vader was een bekend Friesch koopman", schreef zij op blz. 4. Nu verneem ik toevallig, dat de heer Zelle een hoedenwinkel heeft gehad te Leeuwarden en met die zaak failleerde, wat hem geen van beide in iemands achting behoeft te doen dalen, maar wat toch de mededeeling zijner dochter in openbaren geschrifte „mijn vader was een bekend Friesch koopman", zonder eenige verdere toelichting, plaatst in het licht van nogal geflatteerde voorstelling. Haar groote trots na het huwelijk was, dat haar man haar in voornaam gezelschap bracht of deed schitteren. Een receptie ten Hove, waar ieder keek naar de „bekoorlijke verschijning in haar schitterend geel zijden gewaad," brengt haar zoodanig in verrukking, dat het geluk van haar man over deze bewondering haar „hart deed bonzen" en haar „boezem zwellen" (blz. 29); „onuitsprekelijk" noemt zij het „geluk" haars vaders, als diens blikken op een parade te Amsterdam de hare treffen, en „rechtmatige vadertrots in zijn oogen blonk" toen hij haar „aan de zijde van (haren) Rudolf zag schitteren te midden van den militairen staf" (blz. 30.) Zulke kinderachtige voorliefde voor praal en pronk vindt men op tal van plaatsen in het boek en vestigt den zeer bepaalden indruk, dat de heer Mac-Leod al een mooie vrouw mag hebben getrouwd, maar zeker geene verstandelijk hoog staande, die hem ook tot intellectueelen steun of zelfs maar toespraak kon zijn.

Nog in een tweede opzicht herinnert Mata Hari's boek aan dat van Mina Kruseman, n. l. in haar heftig te velde trekken tegen het voorwerp harer woede, met dit verschil dat de generaalsdochter hierin omvatte het geheele mannelijke geslacht (hoewel zij later, op reeds gevorderden leeftijd, haar lot verbond aan dat van een onder hare suggestie verkeerenden jongen man), terwijl de koopmansdochter — al waarschuwt zij dan ook hier en daar hare vriendinnetjes tegen het zich laten inpalmen door de „uniform" in het algemeen — het nagenoeg uitsluitend heeft voorzien op haar man. Ik kan noch wil hier weergeven al de leelijke dingen waarvan zij hem in den loop dezer ruim tweehonderd bladzijden beschuldigt. Ik zal evenmin optreden als verdediger van den heer Mac-Leod, want ik weet uit goede bron dat vele der grieven, door zijn vroegere echtgenoote tegen hem openbaar gemaakt, gegrond zijn. Maar van enkele aantijgingen, vooral aan den toon waarop zij worden geuit, kan men het insinueerend of overdreven karakter letterlijk proeven. Een denkbeeld daarvan geeft ook de wijze waarop zij haars mans zuster, de notaris weduwe Wolsink, in de wandeling „tante Frida" genoemd, die in alle opzichten de zijde van haar broêr is blijven kiezen, ter sprake brengt. Deze dame had een corsetten-fabriek en maakte gezondheids-corsetten, waarvoor zij bij professoren in de geneeskunde te Amsterdam zóó goed stond aangeschreven, dat deze de dames, die hare gezondheid niet wilden offeren aan een ingepende taille, naar haar toe zonden. Mevrouw Wolsink, als hoofd der firma Elise Murkens, adverteerde deze corsetten als „tailles de santé", en nu wordt dat woord in Mata Hari's boek telkens min of meer smalend aangehaald. Tante Frida kon nu niet meer zoo dikwijls aanwippen heet het, toen het jonge paar verderaf was gaan wonen, „zij moest bij hare tailles de santé blijven". In dien geest wordt mevrouw Wolsink's volkomen eerzaam beroep haar meermalen voor de voeten geworpen. Men kan niet laten, uit dezen toon den indruk te krijgen dat ook de gebeurtenissen met en verhoudingen tegenover den echtgenoot niet onpartijdig zijn voorgesteld. Zoo klaagt zij nu eens heftig, dan weêr aandoenlijk over de jaloezie, die zich te Banjoe Biroe bij haar man begon te openbaren, en betuigt plechtig dat, niettegenstaande de hofmakerij van zoovele officieren, „haar hart niet is afgedwaald", wat ik zonder voorbehoud wil aannemen; maar gevoelt niet iedere man dat de verbazende ijdelheid eener vrouw, haar zucht om zich voor andere mannen opteschikken, „mooi" te toonen, haar genoegen daarin, dat zij zelf telkens volmondig erkent (op blz. 77 vertelt zij, als iets dood gewoons, schoon Mac Leods benarde finantieele omstandigheden wetende en hem telkens verwijtende, dat zij voor de Kroningsfeesten uit Holland liet komen „een costuum van gele zijde, geborduurd met camelia's, en een paarschfluweelen japon, gedecolleteerd en met een schat van parelen gesierd"!) — dat, zeg ik, een dergelijke behaagziekte tegenover andere mannen (ook die erkent zij volmondig) een echtgenoot al spoedig in min of meer zot daglicht kan stellen, zoodat ook zonder eenigen bepaalden misstap jaloezie alleszins begrijpelijk is? De gewelddaden en beleedigingen, waartoe de man zich hierdoor, volgens de voorstelling van het boek, liet vervoeren, zijn zeker beneden kritiek, maar men moet van zulke verschijnselen de bijzonderheden en langzame ontwikkeling kennen om hunne ware beteekenis te beoordeelen. Bovendien werden de hier bedoelde mishandelingen later voor de Arnhemsche rechtbank door den heer Mc. Leod beslist ontkend, en geeft het wel te denken dat die rechtbank na de scheiding den vader benoemde tot voogd van het dochtertje Louise Jeanne, wat toch wel wat sterk zou zijn indien zij aannam dat hij de moeder zoo had mishandeld. Ook op die rechtbank hebben dus de verzekeringen der vrouw te dien aanzien geen volkomen geloofwaardigen indruk gemaakt, en de scheiding is dan ook uitgesproken op verzoek van den heer Mac Leod, na Mata Hari's optreden te Parijs, op allerlei gronden die ik hier evenmin zal herhalen en die ik geenszins zou willen verdedigen.

De heer Zelle beklaagt zich in een naschrift ten zeerste over dat toevertrouwen van het kind aan den man, maar heeft hij er wel op gelet dat in zijn eigen boek de jong getrouwde moeder op blz. 38 schrijft: „De zorgen voor mijn Norman hielden mij, meer dan vroeger, aan mijn huis gebonden. Zelfs met al de hulp, welke wij ons volgens onzen stand en ons vermogen konden verschaffen (zes bladzijden verder vertelt zij, dat zij op verzoek van haar man, geld voor hem ging leenen bij den heer Calish!), kan eene moeder haar kind niet geheel aan vreemden overlaten"; en op blz. 75, na vermelding der geboorte van het meisje, uit het kalme Malang: „veel omslachtige drukte baarde deze gewichtige gebeurtenis mij niet; de kleine, Jeanne Louisa genaamd, werd eveneens (evenals de kleine Norman) aan een baboe toevertrouwd, zoodat ik voor een goed deel van hinderlijke zorgen ontheven was?" Zulke naïef-oprechte uitlatingen geef ik ter beoordeeling van alle goede moeders.

Alles samengevat: „De roman van Mata-Hari" heeft mij van de schrijfster geen gunstigen indruk gegeven. Zonder van een getrouwde vrouw te eischen dat zij een Griseldis zal zijn, die van haren markgraaf van Saluzzo alles maar voor zoete koek opeet, meen ik dat zij ook niet zóó met hare verbittering en wraakzucht tegen den voormaligen echtvriend voor het publiek mag te koop loopen. Het is niet mijne schuld dat ik, als publicist, dit oordeel over Mata-Hari moet uitspreken. De heer Zelle en zijne dochter hebben gemeend, het huwelijks- en artisten-leven der laatste tot een onderwerp van publieke beschouwing te moeten maken. De journalist heeft dus het recht, gematigd maar ronduit, zijne van deze persoonlijkheid ontvangen indrukken weertegeven.

P. B.

's-Gravenhage, 5 Maart.

De Maart-tijdschriften.

De Beweging opent met een karakteristiek der jongste kwart eeuw in de vaderlandsche litteratuur door den directeur Albert Verwey. Heeft de strijd voor een nieuwe poezie, zooals die vijf en twintig jaren geleden begon, opgehouden na enkele jaren? Is hij geëindigd in 1894 toen de oude „Nieuwe Gids" verdween? Het antwoord is ontkennend. Het publiek is rijp voor een terugblik. Immers zijn Perks gedichten gemeengoed geworden, zijn de „Veertien jaren" van Kloos zeer bekend en vond Verwey's „inleiding tot de nieuwe Nederlandsche dichtkunst" een ongedachte verspreiding. Gelijktijdig met de nieuwe dichtkunst trad een nieuwe bewondering voor de oude kunst op, namelijk die van Vondel, Hooft en Breeroo. Op Poot viel een enkele straal, Van der Noot blonk op, Bilderdijk moest terug naar het plan van den veelzijdigen en belangwekkenden geest. Potgieter werd vóór Beets gebracht. Verwey gelooft niet dat de nieuwe kunst zou zijn uitgebloeid. In den loop der jaren veranderde het dichterlijk ideaal. „De vrije natuurlijkheid waarin ieder zich had uitgeleefd, voldeed niet meer. Men verlangde naar een kunstvolle gebondenheid. Achter de uitingen van de dichters bewoog zich hoe langer hoe meer een Idee, een grondvorm van hun gedachten, een symboolgestalte die de levensveelheid voor hen vertegenwoordigde. Vandaar het splitsen der oude „Nieuwe Gids"-groep en het ontstaan van nieuwe tijdschriften. „Na 1904 werd binnen straffere lijnen de strijd voor de poëzie in het tijdschrift De Beweging voortgezet."

Dr. M. H. J. Schoenmaekers schrijft over „het geloof van den nieuwen mensch." Het wezen van elke levende religie is het diep besef van de oneindige waarde van iedere menschenziel. Bij den ouden christen werd dat besef geboren uit het geloofde feit van God en mensch in één persoon. Bij den nieuwen mensch van onzen tijd komt dat besef door een feit buiten hen, dat hun wezen zóó beïnvloedt dat koude redeneering er machteloos tegen is. Zulk een feit wijdt den mensch tot een levend-

geloovige. De schrijver zal nu zeggen wat feit het hèm heeft gedaan, „omdat het altijd heilzaam is te spreken van ziel tot ziel." Hij vertelt dan hoe hij bij de Roomsche kerk heeft geleefd zonder die religie zelf te zien, geblinddoekt als hij was door dichte banden van gezag." Eindelijk rukte hij de banden af en zag de katholieke Maagd! Zij was het die hem gewijd heeft tot mensch. Tot men zei dat hij geloovig was, kon het katholicisme hem niet meer zijn dan een mooie plicht. Thans noemt men hem afvallig priester, en is hij niettemin een nieuwe mensch door de wijding der religie. Hoe, vraagt hij dan, moeten we ons voorbereiden op de openbaring van het mysterie, op de geboorte der mystiek in onze zielen? Hij zal trachten zoo te antwoorden dat men aangespoord wordt zelf over die vraag te denken. Dan kan men uit eigen geest „steenen houwen voor den gedachtentempel." Drie soorten steenen worden genoemd: begrippen van deemoed, twijfelmoed en heiligheid.

Prof. T. J. De Boer schrijft een artikel „Nietzsche en Diepenbrock." De heer Diepenbrock heeft de vorige maand in „de 20e Eeuw" geschreven over de rede die prof. De Boer hield over Nietzsche. Prof De Boer richt zich tot het belangstellend publiek en niet tot den heer Diepenbrock, omdat hij niet ingaat op diens „beleedigende insinuaties."

In de boekbeoordeelingen schrijft Maurits Uildert over N. Van Suchtelens „Quia absurdum". Ook deze recensent zegt dat het boek verhaalt van het kolonie-leven in Walden, „liever Monte Verita". Doch niet daarom noemt hij het boek actueel, hetgeen wel geschied is in De Locomotief.

De crisis geëindigd.

De Kabinetscrisis in Nederland is geëindigd op de gisteren door ons aangeduide wijze. In ons Haagsche telegram van heden wordt bericht, dat het geheele Kabinet-De Meester aanblijft, met uitzondering van den heer Staal, die vervangen wordt door den commandant in de stelling van Amsterdam Ridder van Rappard. Men zal nu ten eerste hebben te vernemen welke voorstellen minister Van Rappard zal indienen betreffende het fameuze blijvend gedeelte.

Mr. Fock blijft alzoo minister van koloniën.

Sluiting der mail.

2	April	Fransche	
9	„	Holl. per	*„Nederland"*
10	„	Duitsche	
14	„	Holl. per	*„Rott. Lloyd"*
16	„	Fransche	
23	„	Holl. per	*„Nederland"*
24	„	Duitsche	
28	„	Holl. per	*„Rott. Lloyd"*
30	„	Fransche	

Regenval { In het afgeloopen etmaal. Semarang — m. M.

Temperatuur { Maximum 86° gr. Fahr. Minimum 78° gr. Fahr.

Postsluiting

voor Singapore per s. s. *Edendale* den 10den dezer om 11 uur v. m.

NEDERLANDSCH-INDIË.

De politie in de groote steden.

De heer Priester heeft, naar wij vernemen, te Buitenzorg en te Batavia een willig oor gevonden voor de verdere ten-uitvoer-legging van zijne plannen tot hervorming van de politie te Batavia, Semarang en Soerabaja. In verband met het voornemen, later de politiezorg geheel over te dragen op de gemeenten, zal de reorganisatie der Inlandsche kampongpolitie worden gereserveerd voor de gemeenten zelven. De gouvernements-politie in de drie groote steden echter wordt vrij aanmerkelijk uitgebreid. De verwezenlijking van de desbetreffende plannen zal ongeveer twee ton per jaar kosten boven de sommen welke thans in de drie groote steden aan de politie worden besteed. Hoogstwaarschijnlijk zullen die twee ton op de begrooting voor het volgend jaar worden gebracht.

De Semarangsche handel in 1906.

Aan het heden verschenen verslag der Semarangsche Kamer van Koophandel ontleenen we het hier volgende over den invoerhandel in 1906.

Aan buitenlandsche rijst werd ingevoerd (in ronde cijfers):

	487000 picols,	in	1906
tegen	190000 „	„	1905
	96000 „	„	1904
	142000 „	„	1903
	911000 „	„	1992
	2427000 „	„	1901
	290000 „	„	1900
	6600 „	„	1999
	13000 „	„	1898

hetgeen voor het verslagjaar wijst op een vrij normaal verloop. Gelukkig voor de bevolking spiegelt zich hare meerdere of mindere welvaart niet meer in zoo groote hoofdzaak af in het kwantum buitenlandsche rijst, hetwelk zij benoodigt.

De productie in de kleine gewassen, welke zij zelf teelt of waarbij zij belang heeft, neemt toe, gesteund als die cultures worden door vooruitgaanden afzet voor export. De kleinere producten, waaronder er zijn, welke vroeger niet voor uitvoer in aanmerking kwamen, worden in toenemende mate verhandeld. Het is verblijdend dat de bronnen van inkomsten voor de bevolking vooruitgaan, waardoor de koopkracht van het geheel ook kan blijven stijgen. De inkomsten van het douanekantoor te Semarang blijven op vooruitgang wijzen wat invoerrechten betreft, zij het voor 1906 dan ook eene zeer kleine stijging.

Tegenover f 2.394000.— in 1905
staat „ 2.458.600.— „ 1906
ontvangen.

De invoeren te Semarang zijn vooruitgaande; de vermeerdering van het aantal importhuizen en de toenemende concurrentie zorgen er voor, dat daarop vooruitgeloopen wordt en de scherpe mededinging spreekt zich ten voordeele van den consument in de prijzen uit.

De vooruitgang van den importhandel, uitgedrukt in de toename van het ingevoerde kwantum en de geheven rechten, zijn vooral in 1906 af te scheiden van de door dien handel behaalde resultaten welke uiting vinden in den stand der prijzen en de verliezen door betalingsstakingen van afnemers geleden.

Voornoemde resultaten kunnen hier verder buiten bespreking blijven na de algemeene opmerking, dat deze voor enkele slecht, voor meerdere matig en voor weinige goed zullen zijn geweest.

De tweede hand is het vooral ten opzichte van de kleinere artikelen in het verslagjaar in menig opzicht niet voorspoedig gegaan; het aantal faillissementen en onderhandsche regelingen met afnemers, die in moeilijkheden verkeerden zijn vele geweest en daaraan is door den importhandel beduidend verloren.

Met die regelingen is veel van het verlies, hetwelk de tweede hand nog ten achter was, tot oplossing gekomen. Het ware te wenschen, dat deze afwikkelingen bij de afnemers zouden leiden tot ontwikkeling van nieuwe inspanning, maar daarop valt niet altijd te wijzen.

Er verdwijnen meer goed gedreven Chineesche zaken dan er bijkomen en in dit opzicht staat Semarang bij Soerabaja ten achter. Het dient echter gezegd, dat de tweede hand in vele opzichten bij de behandeling van importgoederen in de laatste jaren geene zijde gesponnen heeft en het gevolg is eene neiging zich tot den handel in producten te wenden.

Het is te betreuren, dat het de tweede hand niet beter ging, want een degelijke tusschenhandel wat betreft Europeesche importgoederen is een nuttig element waarbij ook de verbruiker wint.

Te meer is het te bejammeren, dat door de Chineesche afnemers in de laatste jaren niet ruimer verdiend werd omdat zij voor eenen bloeienden handel op soliede basis minder afhankelijk dienen te zijn van credieten van Europeesche importhuizen. Zooals nu is de Chineesche afnemer veelal niet voldoende opgewassen tegen komende slechte tijden en de bezwaren vallen zooals altijd onmiddelijk terug op de credietgevers.

In het verslagjaar valt de in werkingtreding van de nieuwe fallissementswetgeving te vermelden, welke nog zal moeten toonen of zij eene betere bescherming van de rechten van den credietgever medebrengt en indirect ook de soliede tweede hand ten voordeel zal zijn.

Van de wenschen van den handel zij hier nog vermeld het belang bij eene betere bescherming tegen imitatie van merken etc. Zooals deze regeling thans is, wekt zij minstens genomen, de bevreemding op van een ieder, die nog niet gewend is aan de raadselen ten deze en het geeft het buitenland aanleiding tot weinig vleiende opmerkingen omtrent het veld, dat hier open ligt voor namaak en de in de praktijk gebleken onvoldoende bescherming ten deze.

Volledigheidshalve worden in het verslag eenige van de voornaamste invoeren vermeld onder toevoeging van de voorloopige cijfers, welke der Kamer begin Januari bekend waren.

Zij kan overigens kort zijn; want het nut van uitvoerige beschouwingen ten deze is zeer betrekkelijk. Het gaat zoo ongeveer als met de Consulaire verslagen; de belanghebbende heeft er te weinig aan en kan er slechts door eigen onderzoek komen en hem die er buiten staat interesseert hoogstens eenige algemeene beschouwing. De cijfers van invoer worden overigens ongeveer, in Maart als bijvoegsel aan de Javasche-Courant verstrekt en zijn tot ieders beschikking. Wat betreft de hoofdgroep van invoer, de

Katoenen Manufacturen zij hier vermeld, dat 1906 zoo te zeggen eene onafgebroken hooge Europeesche markt te zien gaf met prijzen, welke ten eenenmale boven de pariteit van katoen waren; een gevolg van groote vraag naar katoenen garens, waardoor spinners de prijzen konden voorschrijven.

De resultaten met den verkoop op Java behaald zullen in het algemeen gezegd, niet bevredigend geweest zijn.

Van af Januari werden de prijzen voor de katoenen stapelartikelen wat opgezet om meer in verhouding tot de Europeesche markt te komen; in Maart bleef verdere prijsverhooging uit en de positie in Europa was toen van dien aard, dat in katoenen manufacturen met heel wat betere verdienste naar elders dan naar Java gewerkt kon worden. Voor de betere Amerikaansche en voor Egyptische garens werden fancy prijzen betaald en de verhouding van prijzen op Java was alles behalve rooskleurig. Schaarschte aan betere katoen van langen stapel voor de fijnere Amerikaansche garens deed zich het geheele jaar door sterk in Europa gevoelen en deze garens waren in verband daarmede buitengewoon duur.

In April waren de prijzen op Java weinig of niet hooger, hier en daar wat lager, in Mei stond het er bij ruimeren afzet wat beter mede en met kleine onvoldoende verhoogingen ging het vrij wel zoo door, tot in September de prijzen hier eenigen keer namen in verband met lagere katoennoteeringen in Europa, welke echter weinig of niet op de garenprijzen konden inwerken en het kan gezegd worden, dat er in September/October letterlijk geene goedkoope momenten voor manufacturen in Europa zijn geweest. In October ging de stijging in Europa door, naar aanleiding waarvan de prijzen hier in November/December wat verbeterden, maar lang niet in verhouding.

De invoer van manufacturen (en dit kan vrij wel van de andere import artikelen evenzeer gezegd worden) beweegt zich als vroeger dus over dezelfde artikelen van vrij wel denzelfden oorsprong.

In de landen, welke deelnemen aan den invoer op Java komt zoo te zeggen geene wijziging; in de voorwaarden en omstandigheden waaronder de verkoop plaats heeft weinig of geene en in het opzicht van goedkoop bediend worden is de consument op Java, daar gelaten dat er van boot-, spoor- en tramvrachten nog wel wat af kon, bevoorrecht, want de concurrentie in de eerste hand is scherp en de winsten van den tusschenhandel zijn als regel gering.

Het kunstleven te Batavia.

Onze correspondent aldaar schrijft ons dd. 3 April:

De opvolging dezer correspondenties is in den laatsten tijd een weinig onderbroken. Ik heb geschreven over Albert Vogel, over mevr. Loman-Lütkemann, over hadji-aankomst te Priok, over eene werkstaking der weg-koelies, over verschillende onderwerpen genoeg derhalve, maar een vijandige kracht schijnt al die epistels onderweg te hebben aangehouden (*). Wie weet was het een of ander helderziende, mij vijandige beoefenaar der zwarte kunst; het kan echter óók, zeer prozaï'sch, een ontrouwe postbode of bediende zijn geweest, die de brieven heeft geëlimineerd ter wille van de zegeltjes. Het laatste geval komt mij zelfs bij nader inzien het meest waarschijnlijke voor. Er is hier onlangs althans weder eens een ontrouwe postbediende gearresteerd, in wiens bezit vrijwat brieven werden gevonden, ontdaan van hunne zegels. De hemel alleen weet natuurlijk hoeveel andere soerats de man reeds had „verdaan" voor hij werd gesnapt.

Of er heel veel extra-belangrijks stond in de verdwenen epistels? Ik zou, met de hand op het hart, daarop geen bevestigend antwoord durven geven. Batavia is niet belangrijk op het oogenblik, er is niets te doen, nergens; en vooral tijdens de feestdagen toen al wat het maar even doen kon naar boven was, naar Bandoeng, toen was het hier al bijster weinig feestelijk.

Het was dan ook werkelijk voor velen een uitkomst dat er gisteren weêr eens — eindelijk mag men wel zeggen — een concert was van Toonkunst-Aurora, en dat bleek wel het duidelijkst dááruit, dat de zaal van den schouwburg, in weerwil van de buitengemeen hevig neêrplassende regenbui, toch goed bezet was. Zoo zijn de menschen anders niet te Batavia. Als het maar druppelt, blijven ze thuis.

Het wordt een zonderling bestaan hier, dat van die Maatschappij „Toonkunst-Aurora". *Raison d'être* had zij destijds zeker toen er op muzikaal gebied nog zoo goed als niets te hooren was in Indie, en ook nu zou zij nog *raison d'être* hebben, wanneer zij zich slechts vooraan wist te plaatsen, wat betreft het kunstleven alhier, wanneer zij muzikale krachten uit den vreemde hierheen wist te lokken, die menschen assisteerde terwijl inmiddels haar eigen leden zich op de hoogte hielden van hun tijd, en derhalve die hier arriveerende kunstenaars waardig ter zijde konden staan.

De paar menschen die het hier niet onfortuinlijk hebben „geboerd", hebben den naam van Indië ook daarbuiten bekend gemaakt, en wanneer er wat moeite voor werd gedaan, zou het niet al te groote inspanning kosten voor de Maatij. Toonkunst-Aurora, om naar Batavia, ik zeg niet: geregeld de kunstenaars te laten toestroomen, maar om te zorgen dat Java geregeld in het wereld-programma werd opgenomen. Dat kan zeer goed natuurlijk, maar de Maatschappij doet niets van dit-alles. Zij druilt en slaapt, en teert op haar ouden roem.

En dit concert van gisteren? zal men wellicht vragen. Dit concert was in naam wel een Toonkunst-concert, maar feitelijk was het eene uitvoering van het *a capella*-koor van den heer Siep, de eenige vereeniging van dien aard die zich hier schijnt te kunnen staande houden. Ook daarbij vertoonen zich natuurlijk periodes van opkomst en van malaise. Dat is in Indië, met de eeuwige overplaatsingen, moeilijk te vermijden. Maar de vereeniging heeft voortdurend op zich zelf kunnen staan en geen steun van buiten noodig gehad, terwijl zij ook heeft kunnen vasthouden aan haar systeem van alleen serieuse zangers en zangeressen toe te laten. Jongelui die komen om te flirten — of ruzie te maken, al naar het uitkomt —, ijverige leden die eens of twee malen komen en dan verder alleen op onzekere dagen hun gelaat laten zien, of liever: hun geluid laten hooren, — en zulke kunstminnaars zijn hier talrijk genoeg! — daarvan moet de vereeniging niets hebben, en terecht.

Vermoedelijk door deze juiste opvatting te huldigen, hebben de echte muziekliefhebbers die hier vast verblijf houden, thans een kern kunnen vormen, waarom zich nu gaandeweg weêr steeds meer leden groepeeren. Misschien blijven die lang, misschien blijven zij maar kort dat hangt af van de eischen — of de grillen — van het Ned.-Indische gouvernement, maar die kern blijft en gaat in zangkunst vooruit.

Dit a-capella-koor nu had het leeuwendeel voor zich genomen van het programma van gisteren, de directeur van Toonkunst had ook een paar solo-nummers voor zijn rekening genomen, en verder werkten nog slechts twee personen mede, waarvan naar ik geloof, de pianiste nog als gast.

Van een concert der Maatschappij was dus geen sprake.

Evenwel, gelijk ik zeide, men is er toch heen gegaan. Al zou het slechts zijn geweest om de eentonigheid te breken.

Het is anders wel aardig, zulk een Indisch concert. Bij de pianissimo-gedeelten der vioolsolo had de kunstenaar even goed een of ander straatdeuntje kunnen spelen, of er met spelen uitscheiden, het effect zou hetzelfde zijn geweest. Het oorverdoovende geraas van den neêrstroomenden regen belette toch daar iets van te bemerken.

Ja, die regen! Die is nog steeds de schering en de inslag van ons leven hier. Daar zal iets te doen zijn om de gevolgen van dezen Westmoeson te boven te komen! Heden morgen zag ik een paar auto's die via Buitenzorg van Bandoeng terugkeerden. „Kar" noch mensch was meer te onderkennen. De groote weg van Batavia naar Buitenzorg verkeert in zulk een staat dat de modder in en over de auto spatte; niet af en toe, maar geregeld.

Hier te Batavia is men eindelijk met het herstellen der wegen begonnen, en, het mag getuigd worden, er wordt thans flink aangepakt, de stoomrollers, die onder het vorige regime zoo goed als doorloopend netjes opgepoetst bij het waterstaats-kantoor stonden, worden thans geregeld gebruikt, alom ziet men de gemeente-koelies, met hun rood-witblauwe toppi's, in de weêr. Wat baat het echter? Tegen den neêrplassenden regen is niets bestand. Die spoelt gewoon de geheele vernieuwings-laag weg.

(*) De hier vermelde correspondenties zijn door ons niet ontvangen.
RED.

De koninklijke onderscheidingen voor de krijgsbedrijven op Celebes.

Een oud-officier schrijft ons:

Eindelijk dan zijn dezer dagen afgekomen de koninklijke onderscheidingen voor bijzondere krijgsbedrijven op Celebes, n. l. de laatste Bonische expeditie; lang is de lijst der gedecoreerden, met kwistige hand zijn ridderkruisen, eeresabels en eervolle vermeldingen (gouden kroontjes) uitgedeeld, maar ze zijn allen verdiend, want ook ditmaal zijn door officieren en minderen, zoowel van leger als vloot, talrijke bewijzen geleverd geworden van moed, trouw en beleid, van toewijding, van nauwgezette plichtsvervulling als anderszins.

Het zal hun, die het Indisch leger steeds gevolgd hebben in zijn krijgsverrichtingen, zeker dadelijk opgevallen zijn dat ditmaal zoo veel gesneuvelden bedacht geworden zijn, n.l. de kapitein De Gruyter, de luitenants Schaefer en Pothorst en dertien onderofficieren en minderen, allen den dood gevonden hebbende bij de landing en bij andere gelegenheden. Dit verdient ongetwijfeld toejuiching, want al moge het den dapperen niet beschoren zijn zich met het schoone kruis van de Militaire Willems-orde te tooien, hun namen worden door hun opname in die orde en door het inschrijven in de registers van de kanselarij vereeuwigd; hun beriddering is in elk geval een pleister op de wonde geslagen bij hun nagelaten familiebetrekkingen en met trots en eere kunnen deze de nagedachtenis dier dooden hoog houden.

Het zal velen zeker ook goed gedaan hebben te ontwaren dat de Militaire Willems-orde ook toegekend is geworden aan verscheidene Amboneesche en Inlandsche onderofficieren en minderen. Men heeft het altijd als een groote onbillijkheid beschouwd dat zoo zelden militairen van deze landaarden met meerbedoelde orde begiftigd worden; van den Javaan bijv. wordt gezegd dat hij geen beleid kent en dat hij daarom geen aanspraak kan maken op een onderscheiding zooals de M. W. O. die niet alleen voor moed en trouw, maar ook voor beleid verleend wordt.

In de laatste jaren echter schijnt men al meer en meer het onbillijke in te zien van het onthouden van deze orde aan Amboneesche en Inlandsche onderofficieren en minderen en het ligt, dunkt mij, op den weg om voortaan aan hen die zich te velde onderscheiden hebben, dezelfde belooning, dus hetzelfde ridderkruis toe te kennen als verleend wordt aan hun Europeesche wapenbroeders. Niemand beter dan de tegenwoordige gouverneur-generaal is bevoegd in deze een oordeel te vellen en waarschijnlijk zal hij het er heen weten te leiden dat de zoogenaamde Militaire Willems-orde voor Inlanders vervangen wordt door het bekende schoone kruis, het ideaal van officier en soldaat.

Het is ook verblijdend dat in de laatste jaren de officieren en minderen van de militaire administratie, die zich op de eene of andere wijze onderscheiden of verdienstelijk gemaakt hebben, niet vergeten worden; wij zien ook ditmaal hoofd- en subalterne officieren, onderofficieren en minderen van dien dienst beloond met het officiers- of ridderkruis en met de eeremedailles van de Oranje-Nassau-orde; want al mogen die noncombatanten zich niet in den strijd onderscheiden — zij zijn trouwens daartoe niet in de gelegenheid — zij maken zich toch verdienstelijk in de verzorging der troepen en dit dient ook beloond te worden even als hetgeen door de officieren van gezondheid en door de onderofficieren en minderen van dien dienst te velde gepraesteerd wordt.

En met algemeen genoegen zal zeker vernomen zijn de benoeming van den opperbevelhebber van bedoelde expeditie, den kolonel Van Loenen, tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, als belooning voor zijn kundige leiding van den veldtocht op Celebes.

Nieuw station te Ambarawa.

Uit Ambarawa schrijft onze correspondent d.d. 5 dezer:

In de nabijheid van het tijdelijke station van kepang is een nieuw verrezen. Wel is 't nog niet gereed; de perrons zijn nog niet geheel van Regout-tegels voorzien; 't houtwerk is nog niet vernist met tjettoh en 't ijzerwerk nog niet in kleuren geverfd; ook zijn aan den bovenkant de wanden van geribd matglas nog niet aangebracht, maar met al deze bijwerken hoopt men toch ongeveer half Mei gereed te komen, zoodat tegen dien tijd 't nieuwe station in gebruik genomen kan worden.

Reeds nu maakt 't kolossale kunstwerk een flinken indruk en men vraagt zich onwillekeurig af, waartoe zulk een groot station voor zoo'n klein binnenplaatsje als Ambarawa dient. Ieder, die aan 't nieuwe station aankomt, zal denken op een flinke plaats gekomen te zijn, maar weldra zal hem die voorstelling onjuist blijken. 't Zal hem moeite kosten een twintigtal burgers bij elkaâr te scharrelen.

Ambarawa heeft een goed klimaat, al vinden velen de nu en dan heerschende winden onaangenaam. De gezondheidstoestand kon beter zijn; de Rawa Pening zorgt er voor, dat hier nog altijd 't grootste percent malarialijders der geheele residentie is, ook zijn de gevallen van typhus en typheuze koortsen talrijk te noemen. Handel en nijverheid zijn onbelangrijk. Liefhebbers van natuurschoon vinden hier veel, wat van hun gading is, liefhebbers van wandelen vinden hier een rijke afwisseling. Echter is 't aantal menschen, dat daarvoor hier komt nul of niet noemenswaard. Alzoo is er niets dat Ambarawa tot een belangrijke plaats stempelt.

Blijft dus de verwondering over zulk een groot station. Het is 100 M. lang, 30 M. breed, naar men zegt op 't station Soerabaja-kottana, 't grootste van Java. De afmetingen van de ijzeren kap zijn iets grooter. Deze kap is uit Duitschland maar heeft nog al lang op zich laten wachten, zoodat 't station in een ander geval al klaar had kunnen zijn. 't Opstellen van deze reuzen-kap, die een waarde van f 60.000 vertegenwoordigt, is zonder ongelukken afgeloopen.

Aan de eene zijde van 't station komt de trein van Kedoeng-Djati op breed spoor aan, terwijl aan de tegenovergestelde zijde de trein van Magelang op smal spoor binnen stoomt.

Achtereenvolgens treffen we de volgende afdeelingen aan:

I Plaatskaarten-bureau.
II Telegraafbureau.
III Bureau van den stationschef met een brandkamer van vuurvasten steen, die afgesloten kan worden met Lips-deur.
IV Bureau voor bestel- en vrachtgoederen.
V Toiletkamer voor dames en heeren met installaties van Stokvis.
VI W. C. voor dames en heeren.
VII Wachtkamer 1e en 2e klas met djatihouten lambrizeeringen.
VIII Buffet,
IX 3e klas wachtkamer (buiten),
en tenslotte buiten de kap nog
X Retirade voor 1e, 2e en 3e kl.-reizigers.

Daarnaast is nog een oliemagazijn.

De dienstlokaliteiten zijn bevloerd met cementtegels van de firma Maul van Semarang en hebben ijzeren plafonds. De lokaliteiten voor 't publiek hebben mozaïkvloeren en houten zolderbetimmeringen.

't Benoodigde water wordt verkregen uit de waterleiding van Bandoeng die 't brengt in de tank bij de remise; vervolgens wordt 't naar 't station geleid.

Uit dit alles blijkt dat 't station aan de tegenwoordige moderne eischen voldoet; 't is gelijkvormig aan 't station te Kedoeng-Djati.

De kosten van een en ander beloopen f 100.000.

Djokja.

Onze correspondent schrijft ons dd. 4 April:

Men heeft in de laatste dagen hier heel wat gelegenheid tot uitgaan gehad, eerst een gecostumeerd kinderbal, vervolgens de voordracht van Starkadd door den heer Albert Vogel, en gisterenavond de opvoering van Het Zevende Gebod door het Haarlemsch tooneel.

't Is nu wel de goede tijd voor uitvoeringen, daar de westmoesson met zijn zware buien voorbij is, en de suikercampagne nog niet is begonnen. De suikerlui hebben nu den gemakkelijken tijd, en voordat de drukte weer aankomt, profiteeren zij gaarne nog eens van de gelegenheid om uit te gaan. En hieraan zal het ook verder in deze maand niet ontbreken. De heer Albert Vogel zal Zaterdag a. s. Oedipus, en over een paar weken Corialanus komen voordragen. Verder zal het tooneelgezelschap van den heer Bouwmeester hier den 15den De Kilometervreter komen opvoeren, terwijl tusschentijds nog een soirée variée zal worden gegeven door eenige dilettanten ter plaatse. Daarbij komt op het laatst van de maand de sekaten of kermisweek voor Djokja, zoodat er voorloopig afleiding genoeg te vinden is.

De heer Albert Vogel had bij zijn voordracht van Starkadd geen groot publiek, doch degenen, die er bij tegenwoordig zijn geweest zijn allen vol lof over dezen voortreffelijken declamator. Hij wist zijn gehoor op een gansch bizondere wijze te boeien en onder de bekoring te brengen van zijn machtig talent. Zijn voordracht werd luide toegejuicht, en zonder twijfel waarborgt het Zaterdag j.l. door hem behaalde succès een talrijker opkomst van het publiek bij zijn nog te houden voordracht hier ter stede.

Het Haarlemsch tooneel had gisteren bij de opvoering van Het Zevende Gebod, een burgerlijke zeden-komedie van Herman Heyermans, een volle zaal. Men wilde den grooten Bouwmeester weder zien op het tooneel, en bij zijn verschijnen werd hem terstond een fraai bloemstuk aangeboden. In dit tooneelspel vervult de heer Louis Bouwmeester geen bizonder op den voorgrond tredende rol; er is daarin feitelijk geen hoofdpersoon. Het gevolg hiervan is, dat hij maar een bescheiden gedeelte van de aandacht op zich kan vestigen, en dat het samenspel van meerderen aan niet geringe eischen moet voldoen, om het stuk te doen slagen. En het is gisterenavond zeer goed geslaagd. Afgescheiden van de actualiteit, en den hoogen ernst, die den inhoud van Het Zevende Gebod zeer belangwekkend maken, was ook het spel zelf van de voornaamste acteurs en actrices over het algemeen zeer verdienstelijk. Al blonk de heer Louis Bouwmeester Sr. door zijn meesterspel boven allen uit, toch kan ook van het spel van mevrouw De la Mar-Kley, mevrouw Kiehl, en den heer L. Bouwmeester Jr. slechts met lof worden gesproken.

Herhaaldelijk werd luid geapplaudisseerd en het applaus was verdiend.

Sinds enkele maanden worden door een paar dames hier ter stede pogingen in het werk gesteld om een dames-leeszaal op te richten. Deze leeszaal zal geopend zijn van 8 tot 12 uur des voormiddags, van 2 tot 4 uur des namiddags en van 6 tot 9 uur des avonds. Men zal er dus bijna den geheelen dag gebruik van kunnen maken. Alle dames zullen tot deze zaal toegang hebben en heeren slechts bij sommige gelegenheden en onder bepaalde voorwaarden. Voor het lidmaatschap zal minstens één gulden per maand contributie betaald moeten worden. De zaal zal verder ook gebruikt kunnen worden voor het houden van bijeenkomsten en lezingen alsmede voor exposities op kleine schaal.

Het streven van de dames, die deze leeszaal willen oprichten, verdient zeker waardeering en steun, doch de niet geringe kosten die hieraan verbonden zullen zijn in aanmerking genomen, bestaat er reden tot twijfel of deze zaak flink opgericht in stand gehouden zal kunnen worden. Men heeft te Djokja reeds zoo menigmaal de ervaring opgedaan, dat bij vereenigingen de finantiëele kwestie op den duur ernstige zorgen baart. Het getal Europeesche ingezetenen, die een damesleeszaal in stand kunnen houden, is hier betrekkelijk klein. Intusschen zij aan de dames, die het initiatief hiertoe hebben genomen, alle succès toegewenscht.

Zij hebben thans in verband hiermede, of liever ten bate hiervan het plan opgevat, om op 13 en 14 April a. s. een tentoonstelling te houden van dameshandwerken, schilderwerk, boetseerwerk enz., terwijl in den vooravond van den 14den ook een bloemententoonstelling zal worden gehouden. Er zal voor het bezichtigen van de geëxposeerde voorwerpen een matig entree worden geheven en na aftrek van onkosten zal het saldo ten goede komen aan de op te richten dames-leeszaal.

Aan het houden van receptie wordt te Djokja niet druk gedaan, en de enkele recepties die er zijn worden ook niet druk bezocht. Wellicht is dit voor een groot gedeelte hieraan toe te schrijven, dat vele heeren er tegen op zien, zich daarvoor deftig maar warm in het zwart te kleeden. Nu zal hedenavond ook een eerste luitenant van de infanterie een begin maken met het houden van maandelijksche recepties, terwijl officiëel is bekend gemaakt dat in 't wit ontvangen zal worden. Dit is een verstandige practische maatregel, en om deze reden alleen zou men reeds wenschen dat de bedoelde officier veel voldoening van zijn recepties hebben zal.

Stadsnieuws.

Stoomvaart.

Het embarkement aan boord van het s. s. **Rembrandt** is thans vastgesteld op **Zondagmorgen 9 uur** in plaats van Maandagochtend 8 uur, zooals aanvankelijk was bepaald.

Het embarkement geschiedt aan het Nieuwe Havenkanaal.

Geveilde vastigheden.

De afloop der op heden ten overstaan van het vendukantoor verkochte vastigheden is als volgt.

Het perceel in wijk lt. C., verpond. no. 272, getaxeerd op f 2400 en staande ten name van den heer Ch. H. Tervoort, werd voor f 1020 toegewezen aan den heer W. J. Dijkstra.

Aangeslagen Vendutiën.

Maandag, 8 April. Bij den pandhouder Oei Kian Kie, in Gang Tengah. Bij mr. J. H. L. Bergsma, op Tjandi door Soesman's kantoor.

Dinsdag, 9 April. In het huis laatst bewoond door Middelberg, op Bodjong in het paviljoen Kocken door Soesman's kantoor.

Woensdag, 10 April. Van Savoepaarden, op de aloon-aloon door Soesman's kantoor. In het huis laatst bewoond door C. Lewis, op Boegangan door David Cohen & Co.

Inspectie.

De gewestelijk eerstaanwezend officier van gezondheid te Magelang, Dr. Halbertsma, bevindt zich voor eenige dagen hier ter plaatse tot het houden van inspecties in het militaire hospitaal en de stadsverbanden alhier.

Architectsexamen.

Op het bureau van den chef der 3de waterstaatsafdeeling te Karangtoerie alhier zal gelegenheid bestaan, op 15 dezer en volgende dagen, tot het afleggen van het examen voor architect en op een nader te bepalen dag der volgende maand tot dat van opzichter voor de burgerlijke openbare werken.

Diefstal van vogelnestjes.

Uit een pakhuis aan den Ouden Boom is ten nadeele van een Arabier voor een waarde van f 22.50 aan eetbare vogelnestjes gestolen.

Gemengd.

Met verlof en pensioen.

Uit Ambarawa schrijft onze correspondent:

Door den heer R. J. Bakker, onderwijzer aan de tweede school alhier, is wegens langdurigen dienst een éénjarig verlof aangevraagd.

Door mejuffrouw S. A. Müller, onderwijzeres aan de tweede school alhier, is met ingang van 2 Juli eervol ontslag aangevraagd uit 's lands dienst met toekenning van pensioen.

Een onderscheiding.

De Kaiserliche Leopoldinische-Carolin[a] Akademie Deutscher Natuurforscher te H[alle] a/d Saale heeft de heeren H. C. Pri[nsen] Geerligs en J. D. Kobus, directeuren re[spec]tievelijk van de suikerproefstations te P[ro]longan en te Pasoeroean tot lid benoemd.

Deze akademie die in 1652 gesticht w[erd] is een der oudste van Europa en van [den] beginne af waren de grootste natuurvors[chers] daarvan lid, van den stichter af tot Darwin. Zij is te Halle a/d Saale gevestigd, waar [zich] haar gebouw met de hoogst merkwaard[ige] en rijk voorziene bibliotheek bevindt. D[e] benoeming onzer beide landgenooten tot [lid] dier akademie is een bewijs dat zij ook [in] het buitenland als ware bevorderaars [der] wetenschap bekend staan.

Knoeierijen met fourages.

Niettegenstaande er strenge voorschr[iften] bestaan hoort men af en toe nog steeds [van] knoeierijen in het leger. Zoo zijn er te Ba[...] Biroe sedert eenigen tijd knoeierijen aan [het] licht gekomen, die thans onderzocht wo[rden] en waarvan het gevolg moge zijn dat [de] schuldigen hun straf zullen ondergaan.

Bij een der compagnieën artillerie al[daar] is het gebleken dat groote hoeveelheden g[abah] duizenden kilo's in de laatste twee [...] ontvreemd zijn, dat wil zeggen aan de montepaarden onthouden; deze dieren kr[egen] minder dan hun ration volgens tarief bed[raagt]. De minder verstrekte gabah werd verkocht [en] de opbrengst ten eigen bate aangewend. [De] hoofdschuldige in dezen diefstal heeft [...] een volledige bekentenis afgelegd, zoodat [...] verwacht de man voor den krijgsraad al[...] recht staan.

Aangezien de schuldige reeds vroeger [ver]dacht werd van het stelen van koffie en [an]dere vivres, waardoor de menage der [man]schappen benadeeld werd, schijnt men [...] de noodige contrôle op hem toegepast te [heb]ben, anders had de ontvreemding van g[abah] niet kunnen plaats hebben.

De diefstal te Koedoes.

Men schrijft ons van daar:

Niet f 8750 maar f 7844 zijn uit de bra[nd]kast van de opiumregie in den bewu[sten] nacht gestolen. De politie is ijverig in de w[eer] maar tot nog toe zonder eenig resultaat. [De] twee gevangen genomen helpers blijven h[ard]starrig ontkennen.

Inlandsche beambten.

Wegens ziekte eervol ontslagen uit [zijne] betrekking mas Soekandar, thans schrijver [bij] den posthouder van Karimondjawa afdee[ling] Japara, en in zijne plaats benoemd [...] Sajitno thans tijdelijk helper bij de opi[um]verkoopplaats aldaar en tot laatstgenoe[mde] betrekking raden Padmodihardjo, thans [...] helper bij den assistent-collecteur te[...] mantri-opiumverkooper in de afdeeling [Ja]para.

De verovering van de Allahstellingen op den 13en Maart.

Aan een correspondentie aan het *Soer. H[bld.]* ontleenen wij het volgende, waaruit blijkt [dat] het telegram aan de regeering niet g[eheel] juist was.

Schrijver zegt:

Het succès, dat onze wapenen in Centr[aal] Celebes bekroond heeft, is groot geweest, [zoo] groot, dat zelfs de Britsch-Indische bla[den] daarover uitvoerige berichten hebben op[ge]nomen. In het telegram aan de bladen [op] Java werd vooral de nadruk gelegd op [de] humaniteit van de maréchaussée, op de [uit]werking van het vuur en op de tegenwoor[dig]heid van den assistent-resident de Vogel [bij] het gevecht. De lezing van het telegram he[eft] bij mij gedachten gewekt van zeer bijzonde[ren] aard.

Mijne informaties zijn goed en mij is geb[le]ken, dat het telegram ééne groote waarh[eid] bevat, n.l. dat het succès groot is. Voor [het] rest is 't regeeringsbericht, ik bedoel het [be]richt *aan* de regeering, niet juist. Er is [met] opzet, zij het ook met een goede bedoeling [...] van de waarheid afgeweken; zij, die het h[ier]onder volgende lezen en vergelijken met [den] inhoud van het telegram, zullen zelf hun c[on]clusies kunnen trekken.

Over het gevecht zelf deelt de corresp[on]dent het volgende mede:

In den vroegen morgen van den 13en w[erd] tot den aanval overgegaan. De maréchaussée onder den kapitein Heyligers waren a[ange]wezen voor den aanval van de Noordzij[de]. Deze last werd wel ter kennis gebracht van [de] verschillende commandanten, doch hij sch[ijnt] door enkele afdeelingscommandanten niet [...] zijn gekend. Hoe is het anders te verklaren dat luitenant Engelbert van Bevervoorde, [die] zich aan het hoofd der aanvalscolonne [be]vond, op de hielen gevolgd door onderlui[te]nant Schouten, drie salvo's kreeg van [een] groep infanterie waardoor drie zijner ma[ré]chaussées zwaar gewond neêrstortten? [Een] dezer was de brigadecommandant, serge[ant] Van der Kolk, wiens overlijden aan zijn [bij] de verovering bekomen wonden reeds g[e]meld werd. Er is geen onaangenamer g[evoel] denkbaar, dan wanneer men met een zwa[re] taak voor den boeg door het vuur van [de] eigen troep wordt verhinderd, die taak snel [en] goed ten einde te brengen. Toch werd [de] aanval onverwijld doorgezet; voorwaarts g[ing] het over een zeer hellend, open terrein, waar de vijand volop gelegenheid had de onzen [op] den korrel te nemen. De geweren van [den] vijand zijn echter, als bekend, minder te vre[e]zen dan zijn steenen en andere akals om [de] aanvallers van een rug in een ravijn te d[oen] storten. Hier was evenwel de aanvalsweg [...] glooiend, maar niet hellend genoeg dat [de] vijand er steenen langs kon laten afrollen. [De] schoten vlogen in grooten getale over [de] troep heen en konden dus niet beletten [dat] luitenant Engelbert van Bevervoorde sprong[s]gewijze vooruitrukte, tot hij ten slotte bo[ven] was, en in de benting sprong, onmiddellijk g[e]volgd door onderluitenant Schouten. Toen [de] Amboineezen, de klewangs hoog in de lu[cht] hen gevolgd waren, waren zij niet meer [te] houden en een vreeselijk gevecht van m[an] tegen man had plaats, dat van de zijde [der] marechaussees zonder genade was.

Er werd een ontzettend bloedbad a[an]gericht. Vele Toradja's schenen niet meer [te] hun leven te geven. Op enkele passen lie[pen] zij met hun geweer in de hand voorbij [de] troep, als 't ware verlangend neergeschoten [te] worden. Honderden vluchtten de versterking uit en vielen in handen der belegeraars [en] werden door dezen neergeschoten. Dat [de] artillerie slachtoffers zou hebben gemaakt, wordt door ooggetuigen beslist ontkend. Hoogst [en]kele dooden misschien, maar er moet [geen] kwestie van zijn, dat zij uitwerking [van] eenige beteekenis zou hebben gehad. [De] reden van het speciaal vermelden [der] groote uitwerking van het artillerievuur [moet] gezocht worden in een poging om het [aan]gerichte bloedbad eenigszins te verontschul[di]gen. De vreeselijke uitwerking van gran[aten] en granaatkartetsen wordt een aanvoerder [in] het algemeen eerder vergeven dan een blo[...]

had, veroorzaakt in een gevecht van man tegen man.

We leven niet in tijden, dat er in den strijd op een menschenleven meer of minder gelet wordt; die niet wil buigen moet er onder door. Het humaniteitsbeginsel in een oorlog tegen ontembare wilden, is niet door te voeren; tegenover Toradja is het misplaatste sentimentaliteit pathetisch uit te roepen:

„Hij is een mensch, hij denkt en gevoelt als gij, hij heeft lief als gij, hij heeft kinderen en vrouwen als gij," en dergelijke zotteklap meer, waarmede Multatuli zoo'n indruk wist te maken op oude vrouwen.

Er zijn bij de Allahstellingen 400 menschen omgekomen; als het waar is, dat de verbittering der verdedigers toe te schrijven is aan haat, speciaal tegen de marechaussée, zooals sommige officieren ten stelligste beweren, dan hebben de marechaussées dien haat zeker ook van hun zijde gevoeld, en dan is het met deze oostersche krijgers kwaad kersen eten.

Zegelbelasting.

Het denkbeeld is in overweging, meldt het *Bat. Nbl.* om door wijziging en aanvulling van de bepalingen der zegelbelasting de opbrengst dier belasting te verhoogen. Zoo is er sprake gebracht het heffen van een zegelrecht ad f 150 van uit te reiken licentien tot verkoop en machinale bereiding van aan den inde te leveren koffie.

Een ontwerp-Indische muntwet.

Zijn wij wel ingelicht, zegt de *Javabode*, dan is door den directeur van financiën aangezonds van de diensten van den hem toegevoegden secretaris, mr. J. Paulus, partij gestukken, voor het in ontwerp brengen eener muntwet, ten behoeve van deze kolonie.

Naar men het blad meldt, is het stuk reeds zoo goed als gereed, om aan den landvoogd ter beoordeeling te worden aangeboden, waarna — maar ook mischien vooraf — de Kamers van Koophandel op Java om advies zullen worden verzaagd.

Natuurlijk dat de president der Java'sche Bank in hoofdzaak het oor van den gouverneur-generaal zal hebben, als zijnde de aangewezen raadsman in deze materie.

Intusschen, niet bij koloniale ordonnantie, maar bij de wet komt eene nieuwe regeling of modificatie der bestaande bepalingen tot stand. De minister van koloniën zal dus, wat er ook te voorschijn moge komen en met welke spoedige adviezen dit ook zal worden verzadigt, het ontwerp dienen overtenemen, alwaarna het aan de beslissing der Staten-Generaal kan worden overgelaten ten einde daaraan kracht van wet te geven.

Nog een poosje kan het dus wel duren alvorens het handelspubliek in deze kolonie de vruchten zal kunnen plukken van het met goed werken van mr. Paulus, — maar ook van het initiatief van den heer J. Dinger, die, zoo men weet, in het *Tijdschrift voor Nijverheid en Landbouw* eenige maanden geleden uitvoerig en zakelijk de urgentie van een herziening onzer koloniale muntwet bepleit heeft en een ontwerp met toelichting van een nieuwe muntordonnantie heeft aangeboden.

Naar Europa.

De heer L. Th. Stibbe, lid tevens chef der firma Schnitzler & Co. te Soerabaja, gaat volgens de *N. Soer. Ct.* binnenkort naar Europa; de heer Schnitzler, thans chef te Semarang, zal te Soerabaja als zoodanig optreden.

Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo.

Aan het kort verslag der residentie Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo over de maand Januari 1907 is het volgende ontleend:

In het rechtsreeks bestuursgebied was de politieke toestand gunstig. Met de registratie der Tabalong en Tanah Boemboe werd voortgegaan zoomede in Pasir.

In het grensgebied van Pasir en Koetei ontstond eenig geschil, aan welken landsgroote deelen van de bevolking gevorderde heffingen wilden worden afgedragen; lieden van Pagatter b.v., op Koeteisch gebied gevestigd, weigerden aan den landsgroote van Koetei te betalen. De zaak werd door den wd. controleur van der minne geschikt met inachtneming der voormaal vastgestelde grens.

Een aantal verhuizingen van op Koeteisch gebied gevestigde Pasireezen naar deze zijde der grens was hiervan het gevolg. De sultan van Koetei, zou gaarne zien dat het gouvernement het landschap Telaka, tegen eenige schadeloosstelling overnam, om later een deel te doen uitmaken van het landschap Pasir onder direct bestuur; stappen in die richting heeft de sultan reeds voor. Op het vernemen van het in het vorig verslag vermelde geruchten omtrent eene minder goede gezindheid van Djoek, het Behauhoofd te Long Doho (boven Mahakam) rukte eene militaire patrouille uit onder den civiel gezaghebber te Poeroek Tjahoe. Op 23 December vertrokken, vanuit de colonne op 24 Januari behouden te Long Iram aan en keerde via Samarinda en Bandjermasin weder naar Poeroek Tjahoe terug. De ontmoeting met Bang Djoek (10 Februari) was zoo gunstig mogelijk, hij vergezelde den civiel gezaghebber naar Long Iram. Waar hij zich sedert jaren niet vertoond had, werd gemaakt, zooals hij vertelde, door vreemde elementen, die hem van het bestuur afhielden. Met de Bahauhoofden werden verschillende zaken geregeld o. a. beëindiging van het verlaat der Toeris (23 Maart 1905). Als blijk van de goede gezindheid van Bang Djoek en zijn vertrouwen in het bestuur, deed hij de toezegging zijne beide zoontjes naar de te oprichten Inlandsche (particuliere) school te Long Iram te zullen zenden.

Met de kinderen van Bang Djoeks broeder (Laning Djoek) en Raden Mas, zullen dan vier kinderen van Bahauhoofden voortaan de school bezoeken.

Sumatra's Oostkust.

Aan het kort verslag der residentie Oostkust van Sumatra over de maand Januari 1907 is het volgende ontleend:

De politieke toestand in de Bataklandschappen Poerba, Dolok en Rajah is nog niet geheel helder; de hoofden ontkennen de minste dadige plannen te hebben gekoesterd of met Singamangaradja, die den laatsten tijd zich op Samosir schijnt te hebben opgehouden, in verbinding te hebben gesteld of willen stellen.

Vage aanwijzingen en berichten wezen echter op het tegendeel, weshalve voorzichtigheid en waakzaamheid geboden bleven; het is niet onmogelijk, zelfs waarschijnlijk, dat de hoofden, onder uit de versterking der troepenmacht de hoogvlakte dat wij op onze hoede waren, hun plannen geheel hebben laten varen.

Berichten werden gekregen omtrent de verplaats van Si Hitei, den aanvoerder in Juni van het verzet in Simpangan Bolon, zoodat er hoop bestaat op zijn spoedige opvatting. Geruchten liepen dat een bende Gajoes onder Tengkoe Ben Blang Pedir zich in de Batakalanden bij Singamangaradja zouden hebben aangesloten en er zelfs zulk een bende het Karogebied zich zoude hebben vertoond zich naar Poerba te begeven. Van dit laatste is echter een uitgezonden patrouille niets gebleken.

Elders in Simeloengoen en in de Karolanden is de politieke toestand gunstig; ook de Siantarsche hoofden betoonen meer en meer vertrouwen in ons bestuur, toenadering tot en belangstelling in de zending.

De datoe's van het landschap Radja Bandahara (Noordelijk Beneden Tamiang) gaven blijken van ingenomenheid met het nieuwe bestuur over dat landschap.

De besprekingen betreffende de nieuwe politieke contracten zijn thans allerwegen in gang.

Benoemd.

Bij koninklijk besluit van 26 Februari 1907 no. 23 is de heer J. A. Th. Krol, gepensioneerd predikant bij de Protestantsche gemeente in Nederlandsch-Indië, thans predikant bij de Nederlandsch-Hervormde gemeente te Avezaath, weder benoemd tot predikant bij eerstgenoemde gemeente.

Ter beschikking gesteld.

Bij resolutie van den minister van koloniën van 1 Maart 1907, afd. D, no. 59, is de heer A. H. Van Vreeningen ter beschikking gesteld van den gouverneur-generaal om te worden benoemd tot onderwijzer 3de klasse bij het openbaar Europeesch lager onderwijs.

— Bij resolutie van den minister van koloniën van 1 Maart 1907, afd. D, no. 33, zijn de dames H. C. Janning, C. Koning en W. H. Murenbeeld, ter beschikking gesteld van den gouverneur-generaal om te worden benoemd tot verpleegster bij het krankzinnigen gesticht te Lawang.

Ingezonden Stukken.

Geachte „ingezetene",

Als een onderwijzer voor zijn klas staat en hij gebiedt „stilte!", dan hóór je niets meer. Daarom treft het U zeker zoo, dat U „stilte!" hebt geboden aan verschillende schrijvers over Semarang, en ze toch maar dóór durven schrijven. Ja, ja, ze hebben maling aan U hoor, en al Uw bevelen, die in Uw school wet zijn, laten ons ijskoud. (Hoe ik zoo kom te denken dat U een onderwijzer is? Piker daar maar eens over en lees dan eens goed Uw eerste epistel na.) Ofschoon ik dus niet zuinig plezier heb over Uw gecommandeer buiten de school, wil ik U toch nog even vertellen dat ik de waarheid schreef toen ik constateerde dat eenige menschen mij verklaarden, niet te willen spelen „voor die Chineezen", speciaal om die reden. Over 't algemeen genomen heerscht er in Indië nog te veel rassenprotserei en veel Europeanen, hier gekomen om aan Chineezen, Inlanders, Arabieren enz. geld te verdienen, achten zich, omdat zij blank zijn, en alléén daarom, al ver boven Oosterlingen verheven.

Dat de Europeanen verzuimden een blijk van belangstelling aan de Chineesche gemeente te geven door op de soirée te komen van een paar moderne, ontwikkelde Chineesche jonge dames, blijf ik betreuren, en gunstig steekt hierbij af het feit dat de Chineezen een vuurwerk aanboden op den gedenkdag-De Ruyter.

Mijn „ambtenaar"-zijn, beminnelijke „ingezetene", heeft hier niets mede te maken, maar ik geloof dat het niet de slechtste ambtenaren (en ook niet de slechtste burgers) zijn, die zich niet verheven achten boven Javanen, Chineezen Arabieren, enz. omdat hun eigen huidskleur blank is, en die belangstelling en sympathie toonen in hun vooruitgang, niet enkel in het financiëel voordeel dat de Oosterlingen den Europeanen kunnen aanbrengen.

De „agitatie" onder de Chineezen, althans te Semarang, is een schrikbeeld van onwetenden, en U moet streven naar ontwikkeling niet verwarren met „agitatie". De eerste is mij sympatiek, de laatste zou ik natuurlijk streng afkeuren en, zoo mogelijk, tegenwerken en tegen trachten te gaan.

H. Borel.

Varia uit de buitenlandsche bladen.

De zoogenaamde „gezondbidderij" neemt in Europa en Amerika hier en daar bedenkelijke proporties aan. Zoo had ook in verband met die gevaarlijke psychische epidemie onlangs te Berlijn een betreurenswaardig voorval plaats. Wel was daar die hocus-pocus, die een paar jaar geleden vooral in hofkringen tal van ijverige aanhangers en meêdoeners vond, weêr een beetje op den achtergrond geraakt, doordat de keizer er zich meê bemoeid en de politie bevolen had, strenge maatregelen tegen de „gezondbidders" te nemen, maar in den jongsten tijd is 't smeulende vuurtje opnieuw gaan opflikkeren. In 't begin van de vorige maand nu werd op een nacht, tengevolge van 't meêdoen aan die godsdienstige aberratie, een heel gezin plotseling in hevige mate door godsdienstwaanzin aangegrepen. Een zekere meneer Sagave woonde met zijn vrouw en vier kinderen, van 18 à 24-jarigen leeftijd op een bovenhuis in de Reichenbergerstrasse. Een poos lang was hij al aan 't sukkelen, bedlegerig en niet in staat, zijn dienstwerk te verrichten. Zijn vrouw en kinderen waren sinds eenigen tijd aan de gezondbidderij en 't spiritisme gaan meêdoen. Sedert ze zulke séances hadden bijgewoond, hadden ze telkens godsdienstige visioenen, die van dag tot dag in hevigheid toenamen, en op den bewusten middag begonnen ze formeel te ijlen en te malen. De zieke vader zag dat alles met bezorgdheid aan en hoopte alleen nog maar, dat nacht en slaap wel een kalmeerende uitwerking op de ongelukkigen zouden hebben. Hij wist ze dan ook te bepraten om nog vóór tien uur naar bed te gaan. 't Duurde evenwel niet lang, of de vrouw en de kinderen sprongen weer overeind, kwamen onder 't uitslaan van allerlei religieuze wartaal bij 't bed van den zieke en wilden hem met geweld tot boetedoening dwingen. 't Was weldra zoo'n geraas en getier, dat de andere bewoners van 't huis er wakker van werden en de menschen op straat bleven staan om 't aan te hooren, hoe 't totaal krankzinnig geworden vijftal een formeel „gevecht tegen den duivel" leverde. Dezen toch meenden ze honderdvoudig in alle hoeken van de kamer waar te nemen. Alle stoelen, tafels en andere meubels werden vernield en kapotgeslagen, en met stoelpooten gewapend, sloegen de luidjes met alle macht in de lucht rond, verbrijzelden lampen en schilderijen, terwijl de vrouw alle mogelijke kleedingstukken in de kachel smeet onder 't uitgillen van allerlei onsamenhangende godsdienstige spreuken. Dan weêr brulden ze allen in koor 't onze-vader en sloegen zonder mededoogen op den zieken vader los, die van angst en ontzetting zich niet wist te bergen. De andere bewoners van 't huis deden hun best om de gangdeur open te krijgen en zoo naar binnen te komen, maar tevergeefs. Eindelijk gelukte 't 's nachts om twee uur aan een met de familie bevriend jongmensch, zich door een list toegang te verschaffen en den zieken Sagave Sr., die intusschen op tal van plaatsen bloedende verwondingen had opgeloopen, door een achterdeur in veiligheid te brengen. Ondertusschen ging daarbinnen 't vernielings-en verwoestingswerk onafgebroken voort. De 24-jarige oudste zoon kreeg nog weêr eventjes een helder oogenblik en ging den in de buurt wonenden aanstaande van zijn zuster waarschuwen. Pas was hij evenwel weer in de woning terug, of de waanzin kreeg hem opnieuw te pakken. Ten slotte maakte de vrouw aanstalten om in haar hemd een raam uit te springen; met hemelwaarts uitgestrekte armen gilde ze van uit 't vensterkozijn: „'t Is volbracht!" en juist wou de te hulp gekomen brandweer een valnet onder 't raam uitspannen, toen de politie erin slaagde, de deur open te breken en zich na een verwoed gevecht van de waanzinnigen meester te maken. De heele woning met al 't meubilair was totaal vernield en verwoest; iets anders dan stukken en scherven en flarden was er niet te vinden. De ongelukkigen werden natuurlijk alle vijf naar 't krankzinnigengesticht overgebracht.

Vandaar de naam *„gezond*bidden"!

Telegraaf- en Telefoondienst.

6 April.

's Gravenhage, 5 April (Partic.).
Het nieuwe ministerie.

Officiëel is bekend gemaakt, dat het kabinet zijn ontslagaanvrage heeft teruggenomen. In de plaats van minister Staal treedt als minister van Oorlog op generaal Van Rappard, commandant van de stelling Amsterdam.

Onthullingen.

Uit de door de Fransche regeering in beslag genomen papieren van den pauselijken mentius Montagnini is gebleken, dat de Nederlandsche gezant mr. A. L. E. Ridder De Stuers krasse uitdrukkingen heeft gebezigd over de Fransche regeering Mr. De Stuers deelde o.a. mede, dat de minister van buitenlandsche zaken Pichon een onbeteekenend gesprek met hem op onnauwkeurige wijze had teruggegeven.

Doodbericht en.

Het oud Tweede Kamerlid Jhr. Den Tex en de Fransche kolonel Stoffel zijn overleden.

Londen, 5 April (Reuter).
Lord Cromer's voorstellen.

De samenstelling van de internationale wetgevende vergadering, zooals die door lord Cromer is voorgesteld, is als volgt.

Er zullen in dien raad zitting hebben vier Egyptische regeerings ambtenaren, de Europeesche rechter van het hof van beroep voor inboorlingen, zes rechters van de gemengde hoven, twintig leden gekozen door de vóórmannen der vreemde kolonies in Egypte en vijf niet ambtelijke leden, benoemd door de Egyptische regeering.

Lord Cromer maakt de opmerking, dat het minder juist is om te zeggen, dat het Egyptische nationalisme een panislamitisch karakter draagt. Ofschoon het waar is, dat het pasislamisme in de lente van het vorige jaar bijna leidde tot een fanatieke uitbarsting, gelooft lord Cromer, dat het er den nationalisten om te doen is een soort Lagerhuis in 't leven te roepen, maar het aannemen van zoo een voorstel zou ten gevolge hebben een enorme verwarring en een nationaal bankroet. De eenig mogelijke Egyptische nationaliteit moet alle bewoners van Egypte omvatten, zonder onderscheid van ras of godsdienst, maar de capitulaties maken, dat zulk eene cohesie voorhands onmogelijk is.

De bladen geven beschouwingen over de exceptionneele internationale belangrijkheid van lord Cromer's rapport met het oog op wat hij zegt over het Egyptische nationalisme.

De *Times* zegt: „Lord Cromer's inzichten zijn zoo grondig uitgewerkt, dat deze zeker gezag zullen hebben bij de groote massa van menschen met gezond verstand.

De *Morning Post* hoopt, dat de andere mogendheden, die belangen in Egypte hebben, en in 't bizonder Frankrijk, thans lord Cromer's voorstellen in overweging zullen nemen.

De *Tribune*: Indien lord Cromer's plannen voor verwezenlijking vatbaar zijn, dan zal hij de kroon gezet hebben op zijn grootschen arbeid voor Egypte.

De *Standard*: Tegenover de toenemende venijnige aard Europeesche pers zoude het den mogendheden wel geraden zijn, alle rechten ter zijde te stellen, welke in den weg zouden staan aan een krachtig, bestendig bestuur en een nauwgezette toepassing van de wet.

De *Daily News*: Zoolang Engeland niet kan sympathizeeren met het panislamisme, strekkende tot verheffing van den sultan, zal eene sympatieke behandeling van de nationalistisch gevoelende ontwikkelde Egyptenaren het beste middel zijn om het gevaar te voorkomen en den politieken tegenstand, welke grond gaat winnen, tegen te gaan.

De koloniale conferentie.

Betreffende de koloniale conferentie zeggen de protectionnistische bladen, dat vooral op den voorgrond treedt de algemeene wedijver tusschen de eerste ministers der verschillende koloniën ten gunste van preferentiëelen handel.

De ministerieële pers antwoordt hierop met te wijzen op de scherpe verschillen tusschen de ministers presidenten waar het andere kwesties geldt.

De vredesconferentie.

De Russische regeering heeft een rondschrijven gericht tot de mogendheden, waarin zij de houding mededeelt der verschillende mogendheden ten opzichte van Rusland's program voor de a.s vredesconferentie.

Amerika, Spanje en Engeland stellen voor, beperking van wapening in het program op te nemen. Engeland, Japan, Duitschland, Oostenrijk en Rusland behouden zich de vrijheid voor, om niet deel te nemen aan een discussie betreffende eenig punt van het program dat zij beschouwen als niet te kunnen leiden tot een vruchtbaar resultaat.

De Russische regeering heeft tot de Nederlandsche het verzoek gericht, om de conferentie tegen den 15en Juni bijeen te roepen.

St. Petersburg, 5 April (Reuter.)
De ongeregeldheden in Perzië.

De Sabevar is de rust hersteld. De gevluchte Russen keeren terug, onder geleide van 25 kozakken. De Perzische regeering neemt krasse maatregelen, om de deelnemers aan de anti-Russische beweging te straffen.

Reuter's correspondent te Teheran deelt mede, dat een commissie benoemd is om een onderzoek in te stellen naar de oorzaak der Sabevar-affaire.

Het volk dreigt, alle Russen te Sabevar te vermoorden indien een poging gewaagd wordt om de schuldigen te straffen.

Een tunnel onder de Behringstraat.

De Russische regeering heeft het aanbod van een Amerikaansch syndicaat, om een tunnel te bouwen onder de Behringstraat, afgewezen.

Londen, 5 April (Reuter.)
De „Suevic."

De *Suevic* is te Southampton in het dok gebracht.

St. Petersburg, 5 April (Reuter.)
Vrees voor ongeregeldheden.

Er worden hier, evenals bij de ontbinding van de eerste Doema, groote troepenafdeelingen geconcentreerd.

Londen, 5 April (Reuter).
Sir Swettenham's ontslag.

De *Standard* verzekert, dat sir Alexander Swettenham ontslag aanvroeg als gouverneur van Jamaica, omdat de Engelsche regeering hem verzocht, zijn excuses aan te bieden aan admiraal Davis.

New-York, 5 April Reuter).
Thaw.

De commissie van deskundigen, welke een onderzoek heeft ingesteld naar Thaw's geestvermogens, heeft verklaard, dat Thaw geheel bij zinnen is.

Londen, 5 April (Reuter).
Over Haldane's legerplannen.

Een manifest van den Bond voor nationalen dienstplicht, onderteekend door veldmaarschalk lord Roberts, lord Wellington, lord Milner, lord Meath en lord Raglan juicht Haldane's plan tot het in 't leven roepen van een nationaal leger toe, maar dringt er op aan, dat zij, die deel uitmaken van het territoriale leger, gedwongen worden tot het door-maken van een krachtigen oefeningstijd van zes maanden.

De irrigatie langs den Nijl.

Het contract voor de werkzaamheden tot ophooging van den dam te Assouan is door een particuliere Engelsche maatschappij geteekend.

Den Haag, 5 April (Reuter).
Reuter over de crisis.

Op verzoek van koningin Wilhelmina hebben alle ministers, met uitzondering van den minister van Oorlog, hun ontslagaanvragen ingetrokken.

Batavia, 6 April (Partic.)
Onwettige diensten.

In het *Bat. Nbl.* schrijft iemand: „Eenigen tijd geleden vernam ik klachten, door de bevolking van een deel van de Preangeringediend over de zware, nog wel onwettige diensten, die van gezegde bevolking zouden gevorderd worden voor den aanleg van een tweetal bruggen over de Tji Taroem. De klachten hielden aan, zoodat ik besloot, zelf op onderzoek uit te gaan. Bajabang was mijn eerste doel.

Daar wordt nu al minstens vier maanden gewerkt aan den bouw van een brug over de Tji Taroem; men heeft djatipijlers gemaakt die in den rivierbodem moeten geheid worden en door een dek van bamboe zullen worden verbonden.

De rivier heeft er een vrij belangrijke breedte, zoodat de bouw van een brug van tientallen meters lang, gegeven de primitieve hulpmiddelen der bevolking, een reuzenwerk is. Daarbij komt, dat ruim een maand geleden de bandjir in een oogwenk het werk van weken vernietigde.

Men begon op nieuw, zoodat het werk nu zijn voltooiing begint te naderen, als er tenminste niet weêr een bandjir komt. De brug wordt officieel gemaakt door de bevolking der nabijgelegen dessa's, maar men haalde daarvoor de bevolking uit kampongs, op vijftien palen en verdergelegen, zelfs van Tjimahi, Bandoeng, Oedjoengbroeng, Bandjaran, Tjipara, Tjisondari, Madjilaji zelfs van Tjitjalenka op 64 kilometer afstand. Eigenaardig is, dat men niet gewone inlanders, maar alleen naids, kalipa's en lebé's, dus die wat te verliezen hebben, voor het werk gebruikt. Het aantal dier lebé's is niet gering. Alleen Bandoeng leverde er 63. Oedjoengbroeng minstens 30, Radja mangala 16. Al die lebés en kalipas worden onder geleide van hun naib voor enkele dagen naar Bajabang gezonden waar zij verblijven in daar opgerichte pondoks, soms van vier tot zeven dagen. Dan keeren ze naar hun dessa terug en worden vervangen door anderen, tot ten slotte allen hun beurt gehad hebben, en dan begint het weer van voren af aan. Het meerendeel neemt een voorraad rijst mede. Men dwong ook de bevolking van Radja mangala tot het arbeiden aan de brug. Nog in het laatst van Maart zijn 150 man in twee ploegen van Radjamangala derwaarts gezonden en 2 dagen te Bajabang aangehouden. Zij bleven ook 's nachts bij het werk. Men is in den laatsten tijd bezig met het bebouwen der sawahs. Wie rijstveld hebben werken daaraan. De armen hebben vol op werk kunnen vinden op een bij Radjamangala gelegen theeonderneming.

Ook bij Tjangkoewang bouwt men een brug over de Tji Taroem. Daar is het werk in de tweede maand. De djatihouten pijlers worden door het gouvernement gegeven, de bamboe wordt ingekocht. Voor den arbeid te Tjangkoewang worden niet de lebés van heinde en ver bij elkaar gehaald. De bevolking der omliggende dessa's doet daar het werk alleen.

Soerabaja, 6 April (Partic.)
Chineezengevecht.

Gisterenavond om half tien werd het moordsignaal vernomen. In kampong Doekoeh, in de Chineesche kamp, werd een straatgevecht met scherp tusschen de Macao'sche meubelmakers geleverd. De geheele politie was op de been.

Tien raddraaiers zijn in hechtenis genomen. Drie Chineezen zijn zwaar gewond; een hunner is aan zijn wonden overleden.

Heden was bij 't Tsjing Bingteest op de begraafplaats Koepang, waar gewoonlijk gevochten wordt, veel politie tegenwoordig.

Gisterenmorgen zijn te Koepang om streeks 300 Chineezen, die door de aanwezigheid der politiemacht bedaard bleven, bij visitatie aan den lijve ongewapend bevonden.

Batavia, 6 April (Partic.).
Stoomvaart.

Gearriveerd:

het s.s. *Rindjani* den 5den dezer te Padang.

Benoemd:

tot majoor der infanterie Snepvangers en Oosterman.

tot adjunct houtvester 2e kl. Gobé, Ohlenroth en Bischoff, thans tijdelijk.

Buitenzorg, 6 April.
Mutaties.

Benoemd:

tot translateur in de Maleische taal te Batavia Halkema, thans tijdelijk;

tot tijdelijk adjunct hoofddjaksa bij den landraad te Batavia de mantri politie te Tanah Abang Moescal.

Bevorderd tot 1en luitenant der infanterie Van Meeuwen en Haremaker.

Tijdelijk belast met de waarneming van de functie van architect bij de B. O. W. de opzichter De Graaf.

Batavia, 6 April (Partic.)
Binnenlandsch Bestuur.

Belast met de functie van gezagheber van Roti de 1e luit. der infanterie Van Ardenne.

Militaria.

Geplaatst bij de marechaussée te Atjeh de 1e luit Blom aldaar.

Overgeplaatst:

van het 18de bat. naar het subsist. kader te Soerabaja de onderluitenant Elders;

van het 6de bat. te Willem I naar het 13de de id. Motta.

Post en telegrafie.

Overgeplaatst:

van Semarang naar Bandjarmasin de 2de commies Agema;

van Solo naar Bandjarmasin de 3de id. Dommers;

van Semarang naar Solo de id. De Serière;

van Blitar naar Makassar de id. Wardenaar;

van Soerabaja naar Makassar de id. Wiemans;

van Weltevreden naar Blitar de id. De Vries;

van Weltevreden naar Soerabaja de id. De la Mar;

van Bandoeng naar Makasssar de id. Smits;

van Kottabaroe naar Soblinbingan de id. Young.

In- en uitvoerrechten en accijnzen.

Bevorderd tot ontvanger op f 200 's maands en geplaatst te Balang Mangandon Van Campen.

Staatsspoorwegen.

Bevorderd tot stationscommies op Java Breedvelds Boer.

Belast met de functie van stationscommies Mannot.

Verloven en diversen.

Verzocht:

ontslag met ingang van Mei door den adjunctchef der 4e afd. bij de S. S. Van der Vo sen;

2 mnd. verlof naar Buitenzorg door den 1en commies aan het departement van B. O. W. Wasch;

id. naar Padang door den ass.-resident van Korintji Van den Bossche;

benoemd te worden te Biliton door den ass.-resident te Bangkalis Hesselaar.

Fondsenmarkt.

De Amsterdamsche noteering van 5 April.

cert.	Nederlandsche Handel-Maatschappij	170⅝
aand.	Nederlandsch-Indische Handelsbank (f 1000)	129½
„	Nederlandsch-Indische Escompto-Maatschappij	130
„	Koloniale Bank (gewone)	81
„	Idem (pref.)	95
„	Handelsvereeniging „Amsterdam"	168
„	Ketahoen (pref.)	194
„	Idem (gewone)	141
„	Redjang Lebong excl. div.	903
„	Nederlandsch-Indische Spoorweg-Maatschappij	202
„	Semarang-Cheribon Stoomtram-Maatschappij	154
„	Semarang-Joana Stoomtram-Maatschappij	143⅛

Heden is te Semarang geen beurs gehouden.

Noteering der Bataviasche Handelsvereeniging van 6 April.

		L. K.	H. K.	Gevr.	Aangeb.
cert.	N. Handel Mij.	171	171	170	173
aand.	Java'sche Bank	—	—	192½	193½
„	N. I. Handelsbank	131½	131½	—	132
„	Intern. Cr. en Hvg R'dam"	145	145	144	145
„	Rott. Lloyd incl. div.	126½	127	126½	127
„	Idem lev. 4 weken	—	—	—	127
„	Idem (excl. div.)	117½	117½	117½	118
„	Stoomvaart Mij. „Nederland"	—	—	151	—
„	Java China Japan lijn	100	100	99½	101
„	Batavia sche Volksapotheek	103	103	—	—
„	Sem. Cherib. Stoomtram Mij.	155	155	154	157½
„	Sem. Joana Stoomtram Mij.	—	—	143½	145
„	Kon. Paketvaart Mij.	—	—	152½	154
„	Paleleh (gew.)	31	31	30½	31
„	Totok	145	150	150	152½
oblig.	Totok	—	—	145	150
aand.	Empalai	90	90	85	95
„	Redj Lebong (excl. div.)	900	902	895	905
„	Ketahoen (pref.)	185	187½	180	202½
„	Idem (gew.)	—	—	140	147½
„	Simau	310	320	305	317½
„	Artana	127½	127½	126	127½

Advertentiën.

Verloofd:
ALIDA S. KRÖBER
en
EDMUND VAN VOLLENHOVEN.
a/b ss. Willem II
5 April,
cult. ond. Soerowinangoen, Djombang.
Volstrekt algemeene kennisgave. 1255

Verloofd:
KORRY A. VAN BRUGGE
en
J. W. FÜHRI.
Salatiga
4 April.
S.f. Poerwoasrie
Volstrekt eenige kennisgave. 1273

Gehuwd.
O. H. VAN BRONCKHORST
en
L. K. NAGEL.
Die, ook namens hunne wederz: ouders, dank zeggen, voor de belangstelling, bij die gelegenheid betoond.
Semarang, 4 April 1907. 1281

De Heer en Mevrouw R. A. W. SOESMAN—ARNOLD geven hierbij kennis van de geboorte van hunnen zoon
ALFRED LOUIS
Djoewiring, 5 April 19 7 1285

Overleden te Davos den 28sten Februari jl. de Heer
D. Th. ADAMA,
laatstelijk onderwijzer te Madioen.
1264 Zijne vrienden.

Tijdens de verbouwing ingang van het Fotographisch atelier **N. van Wingen** Kerkhoffstraat schuin over ZIKEL & Co. afdeeling Kunsthandel naast Th. HOOGVELT Semarang.
1900

Voor degeen die belangstellen in Semarang en omstreken, gelieve duidelijk adres op te geven aan het Fotografisch atelier en afdeeling Kunsthandel.
1210 N. VAN WINGEN.

Cursus Heilgymnastiek
voor jongens Maandag en Don. 4—5
„ meisjes Dinsdag en Vrijdag 4—5
J. HUBER,
Karangtengah, telefoon no. 571.
870

Versch-prima-Natal-Indigozaad.
Verkrijgbaar bij de
INTERNATIONALE CREDIET & HANDELS VEREENIGING „ROTTERDAM."
1286 Agentschap SEMARANG.

Ondergeteekende maakt bij deze bekend, dat aan den heer F. F. RAST met ingang van 31 Maart 1907 op zijn verzoek eervol ontslag is verleend uit den dienst der vennootschap.

Tot zijn opvolger als administrateur van het Dagblad *De Locomotief* is benoemd de heer JOH. J. KRAK, welke bevoegd is tot het ontvangen van aangeteekende stukken en gelden, en voor de ontvangst kwijting te verleenen.

Semarang, 31 Maart 1907.

De Gedelegeerde van het Bestuur der N. V. Dagblad De Locomotief,
1167 **Th. B PLEYTE.**

Stoomvaart Mij „Nederland."
Het embarkement voor het Stoomschip

„Rembrandt"
is thans vastgesteld
op ZONDAGMORGEN 9 uur van het Nieuwe Havenkanaal.

Scheepsagentuur
voorheen J. DAENDELS & Co.
1242 Agentschap Semarang.

N. V. Nijverheid en Handelmaatschappij **Insulinde**

Rijwielfabriek **SEMARANG.**

Heeft steeds in ruime keuze tegen uiterst billijken prijs:

RIJWIELEN merk **„Insulinde," „Rover"** en andere en alle mogelijke **Rijwiel Onderdeelen**.
MOTORRIJWIELEN merk **„Minerva"** en **Automobielbenoodigdheden** als: Accumulatoren van af **f 12.50**, Bougies (Eisenmann), Inductieklossen, Zak-Ampère en Voltmeters, Koperen Benzine-Trechters met Zeef, Carburators, Magneten, Acetyleenlantaarns, Hoorns en Auto-Voetbellen zeer sterk geluid gevend, Stofbrillen, Autopetten, Manometer-Voetpompen, Automobiel-Wiellichters, Handponsmachines om gaatjes in Motordrijfriemen te boren, Drijfriemen, Geplatineerde schroefjes en Trillers, Motorrijwiel Standaards tevens Bagagedragers, Banden, Loreleij-Cement, Prima Automobiel Olie dun, middelsoort en dik, in patentblikken van 2½ L. groote Oliekannetjes enz. enz

SCHRIJFMACHINES merk **„Insulinde", Voetballen, Vitrauphanie-Papier** in prachtige Moderne Dessins van af **f 2,50** per rol van 8 meter lengte en 50 c.M. breedte. Monsterboekjes ter inzage!

VOORTS TE KOOP:

Een splinter nieuwe verticale dubbelwerkende Plungerpomp met uitwendige Kleppen, Diameter v/d Plunger 90 m/m, Slaglengte 180 m/m, Diameter van Zuig- en Perspijp 45 m/m, Aantal slagen per minuut 50, Wateropvoer per uur 6200 liters, compleet met Drijfwerk (Excentriek, Gaffelstang, losse en vaste Poelie met de bijbehoorende 2 Muurconsoles en zelfsmerende Kussenblokken), voor **f 425.—**

Een Splinter nieuwe Kas-Controle-Register merk „Anker" tevens Kwitantiedrukker, (Onontbeerlijk voor een Detailzaak), compleet met een groote collectie gekleurde blanco Kwitantie Rollen, voor **f 600.—**

1645 **BELEEFD AANBEVOLEN.**

H. W. MEIJER-HILLERSTRÖM

SEMARANG.

Pas ontvangen.

Een prachtige collectie HORLOGES, REGULATEURS, PENDULES, KETTINGEN, SAUTOIRS, LEONTINES, GOUD,- ZILVER- en BRILLANTWERKEN; te veel om te specificeeren.

Verder voorradig gouden en zilveren KABAJASPELDEN, MANCHETKNOOPEN, BROCHES, OORKNOPPEN, RINGEN, BLOEDKORALEN ARMBANDEN en COLLIERS benevens CHARIVARIS in groote verscheidenheid

Atelier voor het repareeren van alle soorten Horloges, Klokken, Pendules, gramophoons, phonografen en speeldoozen.

ALLES ONDER GARANTIE.

BILLIJKE PRIJZEN.

Aanbevelend,

H. W. MEIJER HILLERSTRÖM.

3061

De heer J. P. v. B., geboren 16 Dec. 1844, sloot 20 Febr. 1880 bij de

Onderlinge Levensverzekering VAN „EIGEN HULP"

eene verzekering tot uitkeering van **f 10000,—** kapitaal na 30 jaar of bij zijn vroeger overlijden. (Tarief E). Hij betaalde daarvoor gedurende vijf jaar eene premie van **f 322.09½** per jaar; de overige 19 jaar eene van **f 310,82½**, alzoo te zamen een bedrag van . . . . . **f 7516,15**

HIJ ONTVING TERUG:

over het 5½ jarig tijdvak		1879/84—	f	244,50
„ „ 5 „ „		1885/89—	„	342,26
„ „ 5 „ „		1890/94—	„	413,99
„ „ 3 „ „		1895/97—	„	260,33
„ „ 3 „ „		1898/1900	„	243,66
„ „ 3 „ „		1901/03—	„	316,58 „ **1821,22**

zijnde **24 pct.** der betaalde premiën. f **5694 93**

Hij betaalde dus feitelijk slechts f **2 37½**

of per jaar en per f 100,—

Ziehier de voordeelen van deelneming in eene Onderlinge Maatschappij met zuinig beheer.

Vraagt onze tarieven bij den

Agent J. H. Ch. C. ANGENENT Doewe's Semarang.

Hoofdagent voor MIDDEN-JAVA A. J. HUBER-SEMARANG.

1925a

Muziekinstrumenten

voor orkest, school en huis.

Catalogus gratis en franco.

Groote voorraad van goede oude Violen.

Jul. Heinr. Zimmermann, Leipzig.

431A

Pas ontvangen:

Overheerlijke

Smoked Lax Salmon in blikjes.

1277 **LIE IK BIE.**

Sport.

Voorhanden stevige VOETBALSCHOENEN in alle nummers.

In het schoenen- en laarzenmagazijn

J. B. WEEMAELS,

622 **Gedangan.**

Gebloemd Vensterglas.

—oO(†)Oo—

TIO SING TIAM

Karangtoerie, Semarang.

Belast zich met het vervaardigen van gebloemd vensterglas in diverse ornamenten, niet te onderscheiden van Europ. fabrikaat.

Bloemen enz. onuitwischbaar.

595 Beleefd aanbevelend.

Engelsche Lessen

Aangeboden (Handelstraat)

Engelsche Conversatie lessen, Handels-Engelsch en voor Midden-Java **Engelsche lessen** per correspondentie.

CHAS J. JUDAH,

Gediplomeerd onderwijzer

1074

KOFFEA ROBUSTA ZAAD.

De ondernemi g

Karang Redjo, Blitar

kan in de maand APRIL prima grofboonig Coffea Robusta zaad leveren tegen f 2,50 per kattie.

Te bevragen Administrateur Karang Redjo Blitar 1269

Wegens vertrek

ter overname aangeboden:

een span Australische ponys,

Vossen mak en vertrouwd bij den weg, gaande alleen en in span, in de Semarangsche Verzekering Maatschappij opgenomen.

Te bevragen bij

1263 H. E. BEUKER.

Te koop gevraagd:

Een tweede-hands Locomobiel

met drijfvermogen van 24 Eff Paardenkracht en goedgekeurd voor stoomdruk minimum 5 Atm.

Brieven met opgave van prijs, model en fabricaat franco No. 959 bureau dezes.

TE KOOP:

twee jonge basterd **Eur. koeien,** voor **het eerst** bezet;

een jong basterd **Eur. stiertje.**

Te zamen voor f 400.—

Brieven no. advertentie 1213.

Hôtel Centrum,

HEERENSTRAAT SEMARANG.

Ruime en luchtige Boven- en Benedenkamers.

In de onmiddellijke nabijheid van

Spoorwegstation en Tramstation, in het Centrum der Stad.

Doortrekkenden f 3,50 per dag.

Levert ETEN BUITENSHUIS.
Sluit BILLIJKE ABONNEMENTEN.

Beleefd aanbevolen,

F. RAST.

1191

GAZELLE RIJWIELEN.

Framen, Fittings, Onderdeelen, uitsluitend Engros.

Gazelle Rijwielfabriek

firma **ARENTSEN & KÖLLING, Dieren.**

Actieve Agenten gevraagd. 499

Sigaren Magazijn „De Tabaksplant".

Heeft geen filialen.

STEEDS VOORHANDEN DE FIJNSTE EGYPTISCHE SIGARETTEN.

MELACHRINO No. 8	à	*f 2.50*	*per blik van 100 stuks.*
« « 5	«	« 4.—	« « 100 «
VAFIADIS fine	«	« 2,50	« « 100 «
« *Narcissus Cork Tippea*	«	« 1,50	« « 50 «
« *Non plus ultra*	«	« 3,50	« « 100 «
« *Lames met (mondstuk)*	«	« 3,50	« « 100 «
« *Extra fine Grand format*	«	« 7,—	« « 100 «
OMBOS favorite strawtipped	«	« 3.—	« « 100 «
« *Luxor Gold* „	«	« 3,—	« « 100 «

Een partijtje fijne Egypt. Sigaretten van Kyriazi frères – Cairo in doosjes van 20 en 25 stuks van af f 1.— en hooger.

J. A. VERMEULEN & Co.

SEMARANG.

1924c

De „N. V. Zaadrietkweekerij en Zaadriethandel"

L. KARTHAUS.

offreert voor levering Juli a. s. 5e selectie van GZ. No. **139 P.O.J.** aanplant geheel vrij van strepenziekte en roest.

Prijs p picol franco afvoerhalte } bij afname van enkele waggons f 1.50 / bij afname van minstens 1000 picols „ 1.25

Post-, Telegram- en Spooradres { L. KARTHAUS, Pakisadjie S.S. O.L. / G. M. INGENLUIJFF, Wlingi S.S. O.L.

827

Java-Britsch-Indië-Lijn

der

ASIATIC STEAM NAVIGATION COMPANY LIMITED,

Directeuren te Calcutta: de Heeren TURNER MORRISON & Co

Geregelde dienst tusschen Java-Britsch Indische Havens.

Vaarplan naar Rangoon en Calcutta

VERTREK VAN	s.s. Rajput.	s.s. Pasha.	s.s. Rajah.
Soerabaja	12 Febr.	26 Febr.	14 Maart.
Pasoeroean	——	27 „	22 „
Probolinggo	——	——	23 „
Panaroekan	——	28 „	23 „
Banjoewangie	——	1 Maart.	24 „
Tjilatjap	——	——	4 April
Semarang	28 Febr.	4 Maart.	29 Maart
Pekalongen	22 „	——	——
Cheribon	23 „	——	——
Batavia	——	5 Naart.	5 April
Serang	——	——	10 „
Aankomst te			
Rangoon	——	24 Maart.	12 „
Calcutta	18 Maart	18 „	18 „

Behalve nevenstaande geregelde afvaarten zullen iedere maand nog een of meer extra schepen voor Rangoon en Calcutta en voor Colombo, Bombay en Karachi (rechtstreeks) worden aangelegd.

Lading wordt aangenomen voor afscheep van alle havens van Java, inclusief Tjilatjap, naar de voornaamste havens in Britsch-Indië, de Perzische Golf en Zuid-Afrika.

Alle schepen zijn speciaal ingericht voor het vervoer van 1e klasse passagiers en voorzien van electrisch licht.

Voor vracht en passage gelieve men zich te wenden tot de agenten:

MACLAINE, WATSON & Co., Batavia
Mc. NEILL & Co., Semarang
FRASER EATON & Co. Soerabaja

1278

TE KOOP:

1 Mylord, 1 Cabriolet } zoo goed als nieuw.

1 span jonge zwarte paarden, ook afzonderlijk loopend (met Berlijnsch zilver tuig).

Brieven te adresseeren bureau Locomotief onder no. 1118.

TE KOOP:

Een zoo goed als nieuwe

Stoomsloep

ruimte voor tien passagiers.

Adres

Mij. RUHAAK & Co, Soerabaja.

997

TE KOOP:

Een gramophoon

met ± 170 groote en kleine (uitgezochte) platen.

Brieven onder no. 1165 bureau Locomotief.

Hevea Brasiliensis.

Nog een kleine voorraad wordt te koop aangeboden van de bekend mooie plantsoen

1e. kwaliteit à f 80 per duizend.

2e. idem » » 60 » »

franco *Semarang.*

Dit jaar met succès tot zelfs aan Borneo geleverd.

Kweekerij **„Bodja"**

C. VAN VUURDEN,

247 *Bodja.*

Gelegenheid tot plaatsing

van kostkinderen (liefst meisjes).

bij

Mevrouw de Wed. MAIER geb. DONK

1271 *Karang-Tempo.*

Te koop:

Eene in zeer goeden staat verkeerende **IJSMACHINE** van 15 ko per uur Systeem Raoul Pictet met hydraulische motor en

Eene Mineraalwatermachine met vier verschillende tapmachines.

Adres:

3892 **V. CHEVALIER, Magelang.**

TE HUUR

Met 1 Mei,

het huis thans bewoond door de Heer W. LAMPE & Co, Paradeplein.

Te bevragen bij

1279 P. BUIJS.

TE HUUR

Palmenlaan n.b Genielaan

HUIS

met tegelvloeren en stortbad

f 80.— 's maands.

1237

TE HUUR:

Bodjong.

2 Paviljoens van Heeren HUMMEL EMAN.

Tokolocaal in Marinestraat vroeger gehuurd door DAVID COHEN.

1276 **LIEM KIM LING.**

TE HUUR

1 April

Bangkong Tramhalte.

Een huis met 4 kamers, keurige gebouwen en ruim afgesloten erf.

Te bevragen bij

718 W. BRAKEL Jr.

Te Huur:

Huizen Bedagan en **Bodjong** laatst bewoond door Mevrouw KLAREN en den heer PAYEN.

Randoesari'e nog bewoond door den heer TIJM.

KO DJIE SOEI

Gang Besen Telefoon No. 99

2548

TE HUUR

Een woonhuis, **Oude Stadhuisstraat,** laatst bewoond door den heer KEIJZER, huurprijs f 50.— en een woonhuis, **Hoek Komedie-straat,** bewoond door den heer TRAHER, huurprijs f 60.—

Mr. C. W. BARON VAN HEECKEREN.

4539

Te Huur.

Tjandi: Vier woonhuizen, (te kampement).

Mr. C. W. VAN HEECKEREN.

4560

Jaarmarkt Tentoonstelling

te SOERABAJA

van 2 tot en met 9 Juni 1907

Inlandsche nijverheid, kunstnijverheid, bloemen, planten, vruchten, pluimvee.

Er worden gouden, zilveren, bronzen medaljes, eerediploma's en eervolle vermeldingen beschikbaar gesteld.

Aanvragen plaatsruimten, inzendingen te adresseeren aan

De Jaarmarkt-Commissie.

1221

Heeft ontvangen:

Een keurig factuur

Parijsche model-hoeden, nieuwste vormen.

Seizoen 1907.

Toko Wed. R. MEIJER tusschen firma Meijer-Hillerström en De Tabaksplant.

Korte en lange mitaines.

N. B. Ter voorkoming van verwarring wordt beleefd verzocht voortaan brieven enz. te willen adresseeren: firma

153 *Wed. R. MEIJER.*

Ao. 1907. No 80. ZATERDAG, 6 APRIL. 56e Jaargang.

Uitgave der Naamlooze Vennootschap.
DAGBLAD „DE LOCOMOTIEF".
Hoofdredacteur
M. VIERHOUT.
Redacteur in Nederland
Mr. P. BROOSHOOFT.
HET ABONNEMENT KOST PER KWARTAAL:
IN NED. IND. met uitzondering van SEMARANG. f 7.50
TE SEMARANG. . . . . „ 6.—
IN HET BUITENLAND . . . . . „ 12.50
Het Abonnement moet bij aanvang van den termijn betaald worden.
Het Hoofdagentschap voor Nederland is gevestigd bij de firma J. M. DE BUSSY te Amsterdam.

DE LOCOMOTIEF

Red. Teleph. No. { bureau 88. huis 519. Tweede blad. Administratie-Teleph. 269.

ADVERTENTIE-TARIEF.
Van 1 tot 20 woorden, over de breedte van één kolom en ten minste tweemalen geplaatst f 1.25 voor elke plaatsing; elke 10 woorden méér f 0.50 per plaatsing. Bij plaatsing over de breedte van 2 kolom wordt het dubbele gevorderd en 200 verder.
Familie-berichten, ten minste twéé malen geplaatst, f 2.50 voor elke plaatsing.
Groote letters worden naar plaatsruimte geberigd.
Reclame-berichten, geplaatst op de telegrammenpagina's f 0.30 per regel.
Het bedrag der advertentiën moet bij vooruitbetaling worden voldaan. Aanbieding van advertentiën geschiede liefst vóór 1 uur.
Desgewenscht wordt regeltarief toegepast.
Bij abonnement ruim rabat.

Buitenlandsch Overzicht.

(Partic. corresp.)

I.

Parijs, 26 Februari.

Gister begon de Duitsche Rijksdag zijn werkzaamheden met een behandeling van de begrooting. De heer Spahn, een van de leiders van het Centrum, maakte aanstonds van de gelegenheid gebruik om de zaak Keim en het Flottenverein ter sprake te brengen. „De rijkskanselliers" zeide hij „had zich met meer weldevendheid moeten gedragen jegens de sterkste partij van den Rijksdag, de partij aan welke hij het grootste deel verschuldigd is van hetgeen hij tot stand bracht."—Nadat de heer Bassermann de buitenlandsche politiek der Nationaal-Liberalen aldus had gedefiniëerd: „onze partij wil geen veroveringspolitiek maar zij wil ook niet dat Duitschland zich door de mogendheden knippen voor den neus zal laten geven" — nam prins Bülow het woord.

Hij erkende dat hij oprecht gepoogd had, gedurende lange jaren, de medewerking van het Centrum te verkrijgen voor de verwerkelijking der groote plannen van de nationale politiek. „Het was mijn plicht en de getalsterkte der partijen liet mij geen ander middel over, om een vruchtbare politiek in het leven te roepen."

Maar, voegde de rijkskanselier er bij, de samenwerking met een partij heeft hare grenzen. „Zooals ik reeds vroeger heb gezegd, ik duld geen gekscheren waar waarlijk nationale vragen aan de orde zijn. Iedere medewerking houdt op zoodra men geen acht meer slaat op de groote beginselen, zonder welke het Duitsche volk zijn plaats in de algemeene politiek niet kan behouden. Aan den anderen kant wordt een partij die misbruik maakt van zijn invloed, voor het land een ware ramp."

Wat den oorsprong der krisis betreft, zet de Rijkskanselier uiteen dat hij de fouten der Duitsche koloniale politiek volmondig had erkend; dat hij daarom zeer verbaasd was te zien dat Dernburg, na aan de hoofden van het Centrum den waren toestand te hebben blootgelegd, door Roven zonder reden met de grootste heftigheid werd aangevallen. „Den volgenden dag verklaarde ik dat ik Dernburg zou dekken en tot op het laatste oogenblik dacht ik dat het onmogelijk was dat het Centrum mij zou willen straffen (wegens een houding die mij door plichtgevoel was opgelegd) door de kredieten te weigeren. Die kredieten waren misschien de gewichtigste daad onzer koloniale politiek tot op dit oogenblik, en raakten bovendien aan een gewichtige kwestie van beginselen. Men was toen getuige van een wonderlijk tooneel: men zag de heeren Roren en Singer, het Centrum en de Socialisten, hun krachten vereenigen ten einde de regeering te noodzaken het hoofd te bukken. Maar de regeering zal nooit bukken voor dergelijke maneouvres."

Bülow protesteerde nog tegen de beschuldiging dat het „persoonlijk gezag" een rol zou hebben gespeeld in het geheurde. In de kwestie van Brunswijk, in de zaak van de ontbinding van den Rijksdag, heeft de kroon eenvoudig haar rechten uitgeoefend. „Het Centrum, dat dergelijke geruchten in de wereld zendt, is thans de bondgenoot eener partij die haar doel alleen kan bereiken door een schennis der constitutie." Alles wat men gezegd heeft over een zoogezegd misbruik van macht, van de zijde der kroon, gedurende den verkiezingsstrijd, is, volgens Prins Bülow, fictie. Evenzoo is het „een onbeschaande lengen" dat de rijkskanselier booze voornemens zou koesteren wat betreft de constitutie. Een even grove onwaarheid is het. te zeggen dat de katholieke godsdienst in gevaar verkeert. Ik handhaaf de gelijke rechten van alle confessies maar het Centrum is niet te vereenzelvigen met de katholieke godsdienst. De strijd tegen het Centrum was niet gericht tegen een confessioneele partij maar tegen een fractie die misbruik maakte van haar macht."

„Het is het Centrum dat door zijn houding de unie van alle burgerpartijen tegen de Sociaaldemokratie onmogelijk heeft gemaakt; het heeft plaats genomen naast de lieden die alles wat heilig is in de oogen van een christen met voeten treden en die de Parijsche commune hebben verdedigd. Zonder den steun van het Centrum zou op dit oogenblik de Sociaaldemokratie slechts dertig of vijf en dertig vertegenwoordigers hebben in den nieuwen rijksdag. Ik breng mijn dank uit aan de katholieken, en bepaaldelijk aan de bisschoppen, die zich hebben verzet tegen deze alliantie van het Centrum met de Sociaaldemokratie."

Wat betreft de tusschenkomst van het bestuur in de verkiezingen zeide de rijkskanselier dat de regeering het recht had „de kiezers voor te lichten." — De theorie is naief en niet nieuw: zij werd in Frankrijk reeds gebezigd onder Napoleon III, ter verdediging der „officiëele candidaturen." — In de zaak van het Flottenverein was hij zeer vrijmoedig (hij kon moeilijk een andere houding aannemen) hij ontkende dat de regeering, in welk opzicht dan ook, afhankelijk zou zijn van het Verein, maar zegde generaal Keim dank voor hetgeen hij had gedaan. En toen kwam een soort triomflied. „Bij de verkiezingen is het niet die of die partij die getriomfeerd heeft. het is het Duitsche volk, op welks vaderlandsliefde de regeering absoluut gerekend heeft. Vooral tegenover het buitenland hecht ik er aan te constateeren dat men zich vergist wanneer men er aan twijfelt dat de regeering beschikt over een verpletterende meerderheid in den boezem van het Duitsche volk, op de plechtige oogenblikken wanneer het aanzien, de eer en de stelling van ons vaderland op het spel staan."

Na aldus met het verledene te hebben afgerekend was de rijkskanselier wel genoodzaakt, te spreken over de toekomst, over hetgeen hij doen zou. Er moest iets positiefs tot stand worden gebracht, zeide hij; men moest dus rekening houden met de samenstelling der meerderheid. Wat gedaan was tot bescherming van den landbouw (dit tot geruststelling der Landwirthe), tot verzekering van het lot der arbeiders zou niet te niet worden gedaan, maar de regeering zou pogen de burgerpartijen ter linkerzijde tevreden te stellen wat betreft het recht van vereeniging en vergadering, bezuinigingen in het leger, hervorming van het strafwetboek en van de wetgeving op de beursoperaties. Nogmaals werd melding gemaakt van het wetsontwerp betreffende het Majestätverbrechen. Men zal van oordeel zijn dat dit een zeer sober politiek menu is en dat de Duitsch vrijzinnigen, als zij niet meer vragen, bewijzen dat zij met weinig tevreden zijn. Maar prins Bülow is van een andere meening; volgens hem zou, met dit programma, een „zelfbewuste en vruchtbare politiek" zeer wel mogelijk zijn.

De rede van den rijkskanselier maakte natuurlijk een groote sensatie, vooral dat gedeelte dat gericht was tegen het Centrum. „De rede werd toegejuicht met langdurig applaus op de banken der meerderheid, applaus dat een echo vond tot op de tribunes", seint een correspondent. „De atmosfeer is als geladen met electriciteit, gericht tegen het Centrum; algemeen wordt erkend dat het Centrum ditmaal door Bülow ernstig geslagen is. Zelfs de Vorwärts erkent dat het oratorisch duel tusschen Bülow en het Centrum niet ten voordeele van het Centrum afliep. De National Zeitung constateert dat de dag slecht afliep voor het „rood-zwart cartell"; het blad gelooft aan een „blijvend succès der nieuwe meerderheid."

De Vossische Zeitung, meer vooruitstrevend, trekt uit de rede van Bülow de conclusie dat de rijkskanselier wil regeeren zonder, zoo niet tegen het Centrum; maar het blad spreekt van geruchten van een nieuwe Rijksdagontbinding in het najaar, indien de nieuwe meerderheid uit elkander valt, naar aanleiding van de kredieten voor de vloot; het blad voegt er evenwel bij dat het niet gelooft dat de regeering zóó ver zal gaan. „In ieder geval zal het gelangwekkend zijn den nieuwen loop der binnenlandsche politiek te volgen; sedert twintig jaren was zij niet zoo interessant als op dit oogenblik.

Later seinde men nog uit Berlijn: „De rede van prins Bülow heeft het sein gegeven tot een definitieve breuk tusschen den rijkskanselier en het Centrum. Het Centrum besloot dat zijn leden voortaan geen persoonlijke aanraking meer zullen hebben met den rijkskanselier; zelfs geen visitekaartjes meer zullen deponeeren op de rijkskanselarij, zooals zij gewoon waren te doen bij de opening eener nieuwe zitting".

G. Eusken Huet.

(Wordt vervolgd.)

Nederlandsch Nieuws.

Ramp aan den Hoek van Holland en Aanslag op den minister van Justitie.

De Voorzitter van de Tweede Kamer sprak in de vergadering van 6 Maart de volgende rede uit, door de leden staande aangehoord:

Mijne heeren.

Alvorens thans onze werkzaamheden voort te zetten, veroorloof ik mij enkele woorden tot u te richten, die, naar ik hoop en bescheidenlijk vertrouw, bij u weerklank zullen vinden. Sinds ons uiteengaan op 12 Februari jl. hebben in ons land diep te betreuren gebeurtenissen plaats gehad, welke in wijden kring een smartelijken en blijvenden indruk hebben verwekt en achtergelaten. Ik denk daarbij in de allereerste plaats aan de scheepsramp in de onmiddellijke nabijheid onzer kust, in het gezicht der haven van bestemming, welke, heinde en verre, ontzetting heeft teweeg gebracht en waar tooneelen van jammer en ellende zijn voorgevallen die bij ons volk, in al zijn geledingen, maar ook verre buiten onze landpalen een ieders menschelijk gevoel tot in zijn diepsten grond hebben aangetast en geschokt.

Met weemoed herdenken wij die velen, voor wie daarbij zoo plotseling en in zoo bangen stervensnood de laatste ure is gekomen en innig mededoogen vervult ons hart jegens hunne in zwaren rouw gedompelde betrekkingen, die door het verlies van echtgenooten, ouders of kinderen werden getroffen in hetgeen hun het dierbaarst was op deze aarde. Toch willen, kunnen en behooren wij er ons ook niet van te onthouden om onzerzijds uiting te geven aan onze levendige dankbaarheid, dat althans nog een vijftiental van uit het aangezicht des doods zijn verlost en vestigt onze blik zich met aandoening op hen, die in een onafgebroken, manmoedigen en schier hopeloozen strijd met de ontketende elementen, eigen leven hebben op het spel gesteld om dat van andere menschen, volkomen onbekend, te redden en te behouden.

Hun zij ook onze hulde, eere en dank gebracht en te sneller klopt daarbij ons hart, als wij indachtig zijn hoe de vorst, die geroepen werd om het lief en het leed onzer vorstin te deelen, daadwerkelijk heeft getoond, ook te kunnen en te willen deelen in den kommer en rampspoed van anderen en een voorbeeld van verheven plichtsbetrachting heeft gegeven, dat hem nauwer nog dan te voren aan ons volk heeft verbonden.

Nog een andere oorzaak tot ontroering deed zich echter aan ons voor. Meenden wij tot dusverre dat in ons goede en in vele opzichten zoo gezegend vaderland de ministers der Kroon waren gevrijwaard tegen daden van geweld wegens of naar aanleiding van hunne ambtelijke betrekking, wij werden in die verwachting teleurgesteld door den misdadigen aanslag, gepleegd tegen Zijne Excellentie den minister van justitie.

Vervult dit ons eenerzijds met bezorgdheid en vleien wij ons nog altijd dat in deze eer aan betrekkelijke ontoerekenbaarheid dan wel aan een welbewusten aanslag valt te denken, anderzijds ontbreekt ook hier de lichtzijde niet, nu die aanslag mislukte en het leven van Zijne Excellentie voor zijn gezin behouden bleef.

Waar ik Zijne Excellentie uit ons aller naam onze hartelijke gelukwenschen daarmede aanbied, geef ik voorts nog uitdrukking aan onze hoop dat hij nog lange jaren in de gelegenheid moge blijven om, in welken werkkring dan ook, zijn veelzijdige gaven ten nutte van land en volk aan te wenden.

Prins Hendrik, ridder-grootkruis in de Bath orde.

De prins van Teck heeft prins Hendrik zelf het grootkruis der orde, waaraan het ordeteeken van de Bath orde, door koning Eduard aan prins Hendrik geschonken, was bevestigd, omgehangen met een korte toespraak, naar aanleiding van de door Z. K. H. bij de redding der schipbreukelingen bewezen diensten. Hierop hield prins Hendrik in het Engelsch een toespraak, den vorstelijken vertegenwoordiger verzoekende zijn dank aan den koning van Engeland wel te willen overbrengen. Hiermede was de plechtigheid geëindigd, waaraan zooals uit het bovenstaande blijkt, een hoogst eenvoudig karakter gegeven was. Beide prinsen begaven zich daarna aan het dejeuner met H. M. de koningin en de groothertogin van Mecklenburg, na afloop waarvan het vorstelijk gezelschap in een open landauer met vierspan uitgereden is voor een rijtoer.

Het feestmaal ten hove, ter eere van prins Alexander van Teck, hoofd der buitengewone zending van den koning van Engeland, is gegeven in de galerijzaal van het paleis.

Behalve de vreemde vorstelijke gasten: de groothertogin van Mecklenburg en prins Alexander en de leden der koninklijke familie, allen met gevolg, namen aan den eere-maaltijd deel de Britsche gezant en lady Howard, de 1e en 2e secretaris der Engelsche legatie.

Prins Hendrik droeg aan dit gala-diner de ordeteekenen van het grootkruis der Bathorde, Z.K.H. des ochtends overhandigd door den Engelschen prins, die aan tafel verscheen, versierd met het lint en insigne van grootkruis der Oranje Nassauorde.

H. M. de koningin heeft een dronk ingesteld op den koning van Groot Britanië en Ierland, welke toespraak gevolgd werd door het Engelsche volkslied, dat de kon. militaire kapel, die gedurende het diner concert gaf, ten gehoore bracht.

Onmiddellijk hierop beantwoordde de prins van Teck Hr. Ms. toespraak met een toost op het welzijn van H. M. de Koningin en van de koninklijke familie.

Hierop deed de muziek het Wilhelmus weerklinken.

Om negen uur was het diner geëindigd.

De toespraak van H. M. de koningin tot prins Alexander van Teck aan het diner ten hove, te zijner eere, luidde als volgt:

„I have much pleasure in welcoming Prince Alexander of Teck, te whom it has pleased His Majesty the King of Great-Britain and Ireland to entrust the mission of bringing the Grand Cross of the Most Honorable Order of the Bath to the Prince, my consort.

I am deeply sensible of the honor so graciously conferred on to the Prince bij His Majesty, who is always among the first to acknowledge any attempt to alleviate suffering, or rescue from danger or distress.

May this occasion prove a fresh link of sympathy between our two Houses and unit in even closer bonds of friendship our countries, which are already united by so many ties in the Past and Present.

I drink to the health of Their Majesties the King and Queen of Great-Britain and Ireland, and to that of the Royal Family."

Het antwoord van Z. K. H. den prins van Teck luidde als volgt:

I beg to thank Your Majesty for the kind manner, in which You have proposed the King's health and Your Majesty may feel assured that I wil not fail to convey to the King the gracious words, used by Your Majesty on this occasion.

It was a great honor for me to have been selected by the King as His representative to confer the Order of the Bath on His Royal Highness, in recognition of the prompt manner, in which He hurried to the scene of the recent disaster and organised the rescue of the survivors which was admirably carried out with pluck and determination by Your Majesties gallant countrymen.

I have the honor to propose the health of the Queen, the Queen-Mother, and the Prinee of the Netherlands."

Van Vreemde Koloniën.

De maatschappijen in Fransch Congo.

Mocht men alles aannemen wat in Franschhumanitaire kringen over het optreden der maatschappijen, waaraan uitgebreide concessiën in Fransch Congo zijn verleend, is te doen geweest, dan zou men gaan gelooven, dat het daar een dorado voor zoogenaamde uitbuiters was. Dat er zeker heel wat is gebeurd en waarschijnlijk nog gebeurt, wat het licht niet verdragen kan, gelooven wij zeker, maar de vraag is of hier de schuld uitsluitend bij die maatschappijen ligt en of niet de toestanden aanleiding geven tot zeker te veroordeelen handelingen. De koloniale arbeid van eenig land volgens de moderne opvattingen behoort in twee woorden te kunnen samengevat: beschaving en ontwikkeling; maar voor hen, die buiten dezen officieelen arbeid staan, is en zal steeds geldverdienen zijn de grootste, zoo niet de eenige factor, die hen noopt, hunne krachten te beproeven aan het werk der ontwikkeling van de hulpbronnen eener kolonie. Het bestaan van dien factor maakt het dan ook noodig maatregelen te treffen tegen eenzijdige bevoordeeling ten nadeele der bevolking, maar eischt ook, wil men het particulier initiatief, zonder hetwelk elke ontginningsarbeid een hopeloos beginnen zou zijn, niet afschrikken dat dit bescherming vinde om in rust en vrede te arbeiden, eene bescherming, in Fransch Congo o. a. zeker niet onnoodig, waar de negers volstrekt niet de lammetjes zijn, die zich willig laten scheren, als ze wel eens worden afgeschilderd. Nog onlangs bevatte de *Temps*, die anders ook nog al eens aan eenzijdige gevoels-politiek zich bezondigde, een schrijven uit Ibenga, betreffende een voorgenomen straftocht tegen de Bondjo's aan den Oebanghi, welke stam van menscheneters al van den 14en Juli 1904, bij gebrek aan voldoende strijdkrachten, ongemoeid werd gelaten en, sedert al driester en driester wordend, de heele buurt terroriseert. Op genoemden datum waren de Bondjo's, die zich vriendschappelijk voordeden, door de te Eniellé gevestigde agenten eener maatschappij ter bijwoning van het Fransche nationale feest uitgenoodigd. De Bondjo's kwamen in grooten getale opzetten met hunne trommen voor de onontbeerlijke dansmuziek en eenige mooie olifantstanden, die zij den Europeanen ten geschenke aanboden. Toen dezen evenwel bezig waren het fraaie geschenk te bekijken, werden ze plotseling aangevallen; twee hunner, die in den strijd vielen, werden voor de oogen der beide anderen geslacht en opgegeten, welk lot ook dezen wachtte, nadat ze eerst op gruwelijke wijze waren mishandeld. Aan een touw gebonden, dat hun onder de armen ging, werden ze herhaaldelijk in de diepte geslingerd, waarbij het vleesch bij elken schok al meer uiteengereten werd.

De menschen weten niet beter zal men ter vergoelijking aanvoeren, maar zulke geaardheid lokt bij wie, ondanks de voorgespiegelde of ten minste rechtens verwachte bescherming, daar feitelijk zonder eenige bescherming als in Fransch Congo tegenover staat tot eigenmachtige preventieve maatregelen, verkeerd en af te keuren, omdat ze, daar la bête humaine in zulke omstandigheden zoo licht te voorschijn komt veelal in wreedheid ontaarden, maar . . . menschelijk.

Fransch Congo leert ons hoe en waarom het particulier initiatief niet in den hier bedoelden zin van het woord tot zijn recht komt of kan komen.

De zending in de Fransche koloniën.

Wij hebben er enkele malen op gewezen, dat de strijd in Frankrijk gevoerd tusschen kerk en staat, en door den staat op de koloniën overgebracht, voor deze laatste nadeelige gevolgen kon hebben en ook reeds had, zoo uit het oogpunt van onderwijs als uit dat van ziekenverpleging en diergelijke aangelegenheden, waarvoor de zending zich naast haren geestelijken arbeid spande. Wat nu dien geestelijken arbeid der zending betreft, troffen wij in de Dépêche Coloniale de volgende merkwaardige beschouwingen aan als ontleend aan een werk Les Mission et leur Protectorat van de hand van den heer De Lanessan, oudgouverneur-generaal van Indo-China en oudminister van marine in Frankrijk:

„Vele Franschen, schreef de heer de Lanessan, kunnen zich niet voorstellen hoe de prediking van het katholicisme aan de muzelmannen, boedhisten, enz. mishaagt, waaronder onze zendelingen hun proselietisme uitoefenen. In de eerste plaats komt dat, omdat daar het geloof heden ten dage in ons land weinig levendig is, wij ons gaarne verbeelden dat zulks overal elders het geval is. Hierin begaan wij een ernstige dwaling. Zij die gereisd of vertoefd hebben in mohamedaansche landen, weten hoe stipt de menschen de voorschriften van het geloof opvolgen, met welke vroomheid zij de, door den Koran voorgeschreven gebeden verrichten, hoe ijverig zij het vasten in acht nemen, en welke zorg zij aan den dag leggen om zich te onthouden van de verboden spijzen of dranken. Zeker, onder de muzelmannen, die onophoudelijk in aanraking komen met Europeanen, begint merkbare verslaping te komen in den geloofsijver, maar zelfs dezen voelen zich geraakt, wanneer de westersche zendeling hen uitnoodigt den Islam prijs te geven. Ik heb tevoren deze opmerking aangehaald, die pater Launay ten aanzien van de Indiërs maakt: „Het katholiek geloof te omhelzen is een val, die voor velen de schande na zich sleept."

Er is geen enkel muzelman, zelfs onder de meest vereuropeeschten niet, waarop deze opmerking niet met evenveel juistheid kan worden toegepast, als op de Brahmanen en Boedhisten van Indië. Zij is niet minder juist, ten aanzien van Chineezen, Annamieten, Siameezen, enz. Voor allen beteekent de verandering van geloof een val in eigen oogen, maar bovenal in de oogen hunner landgenooten. Hoe hooger de plaats is, die de betrokkene in de maatschappij inneemt, waarvan hij deel uitmaakt, des te dieper schijnt zijn val te zijn. In China, in Indo-China en de Levant slagen de zendelingen er in eenige duizenden te bekeeren, die tot de laagste klassen behooren; men kan ze tellen, de bekeerden in de hoogere klassen. Hoe hooger iemand in zijn land geplaatst is, hoe meer hij hecht aan de inrichting van huisgezin en maatschappij, zooals hij die van zijne voorouders erfde, en aan den godsdienst die in zijn oogen het onmisbare aanhangsel van die inrichting is, die er veelal zelfs de voornaamste bron van uitmaakt."

In weinige regelen zien wij hier de bezwaren uiteengezet, waarmeê de zending heeft te kampen in landen, waar reeds eene andere geloofsovertuiging bestaat, maar zien we ook de gevaren aangetoond, waaraan een regeering over andersdenkenden zich zou blootstellen, indien ze zich met de christelijke zending solidair verklaren en deze aanmoedigen zou, op daadwerkelijke wijze.

De Japanners in Korea.

De *Times* of India bevat in haar weeknummer van den 15en December ll. een artikel over de toekomst van Korea van haren gewezen oorlogscorrespondent, Cotes. Deze is ten volle overtuigd van het welslagen der „humane en hoopvolle" Japansche politiek ten aanzien van Korea, maar zijn voor de Japanners en hun werken vleiend schrijven, geeft in menig opzicht te denken. Dat ze beter zouden kunnen koloniseeren dan de Engelschen, is natuurlijk beslist onmogelijk.

„Bijna iedere Engelsch-Indische bestuurder, die in zijn eigen gewest niet geheel misplaatsbleek, zou van Korea in tien jaren tijds een welvarend en tevreden land kunnen maken, indien men hem met het bestuur belastte en daarbij de vrije hand liet. Japansche Staatslieden mogen er dertig jaren over doen en daarbij een weinig moeten vechten, maar zij zullen ten slotte slagen."

Zooals bekend, is Korea nominaal een onafhankelijk land en werd markies Ito aangewezen als adviseur van de Koreaansche regeering, die echter niets meer heeft in te brengen.

„Feitelijk, schrijft Cotes, controleeren de Japanners alles en oefenen zij het werkelijk gezag uit. Om in Seoel vergunning te bekomen, zelfs om graszoden te halen voor zijn tuin, moet men toestemming hebben van de Japanners, niet van de Koreanen. Niet één stuiver van de inkomsten, die in de schatkist vloeien, kan zonder bekrachtiging van Japansche zijde uitgegeven worden. Een Japansch financiëel ambtenaar is aangewezen om daarop toe te zien. Hij zoekt zijn assistenten bij elkaâr, die in naam de Koreaansche ambtenaren bij de inning der belastingen moeten bijstaan, doch hen volkomen controleeren. Japansche politieambtenaren zijn aan de Koreaansche regeering „geleend" en „oefenen invloed uit" op het districtsbestuur. Het geheele Koreaansche bestuursstelsel is rot, en nu de gelegenheid hun is benomen om het volk af te persen, blijkt dat de ambtenaren niet genoeg hebben om van te leven, en worden dezen bijgevolg tot wanhoop gebracht."

Het gevolg is dat reeds opstanden voorkwamen. Vroeger kwamen er ook wel oploopjes voor wanneer een of ander ambtenaar het met zijn afpersingen wat al te bont maakte, maar het bleef meestal bij een oploopje, waarvoor de betrokken ambtenaar ijlings zijn bie-

FEUILLETON.

In boeien

DOOR

MARY CHOLMONDELEY.

10.) Er zijn menschen, mannen zoowel als vrouwen, van wie men zich niet voorstellen kan dat ze ooit kinderen geweest zijn. Het is of zulken kant en klaar, volwassen en gekleed aan intrede in de wereld hebben gemaakt en tante Mary was een dier velen.

Naast haar zat tante Agnes of ze thuisbehoorde op een doek, dat een Londensche mist moest voorstellen. Haar oogen waren geelgrijs even als de wenkbrauwen, de wimpers het haar en het grauwe teint Ze was klein en breed. Slanke menschen noemde zij geraamten. Haar japon grijs als de rest, neutraalgint was haar lievelingskleur, was van voren altoos met een tip in de hoogte en liet twee breede voeten zien.

Als tante Agnes opstond werd ze kleiner in plaats van langer, haar hoofd was puntig en hoe dichter ze bij den grond was, hoe breeder ze werd Zij maakte den indruk van veel zelfvoldaanheid; ze was streng godsdienstig. Ook zij had teedere oogenblikken in haar leven gekend en zinspeelde daar telkens op. Ze had in haar jeugd groote genegenheid voor een deken van de kerk, maar al spoedig kwam het uit dat de liefde alleen van haar kantwas Lady Blore had den moed gehad hem er openlijk over te spreken, en de deken was zoo ver gegaan om te verklaren, dat de kerk zijn bruid was en geen ander. Tante Agnes had toen den godsdienst tot bruigom genomen en moest het aanzien dat de geestelijke later bigamie pleegde door naast de kerk toch een bruid te kiezen met wie hij huwde.

Tante Agnes begroette Magdalena met een kus de steenkoude punt van haar neus raakte het gezicht van de nicht daarbij aan, en tante Agnes stak haar wang toe. Kus een zacht gekookt lauw ei, dan weet men hoe de wang van tante aanvoelt.

»Waar zijn Fay en Betsy?" vroeg tante dadelijk De dames verwachtten steeds, als ze haar bezoek van te voren aankondigden, dat ze de geheele familie bij elkaâr zouden vinden de kolonel inclusis.

Nooit was aan die verwachting nog beantwoord,

„Fay en Betsy zijn uit, ze kunnen elk oogenblik thuis komen," zei Magdalena.

»En je vader? Kreeg die mijn brief? Na de afternoon-tea moet ik een ernstig onderhoud met hem hebben"

„Vader kwam zoo even thuis en droeg me op u te zeggen, dat hij brieven te schrijven had over zaken."

»Ja die brievenschrijverij ken ik"

»Och Mary", verontschuldigde tante Agnes „vergeet toch niet, dat Algernon altoos zijn zaken tot het laatst toe uitstelde, dat is een zwak van al de Bellairs"

„Ik moet je vader straks spreken," hield tante Mary vol zonder te letten op wat haar zuster zei.

„Vader heeft het heusch erg druk van daag. Hij liet mij uw vriendelijk schrijven over mij lezen."

„Liet hij dat jou lezen?!" riep tante Mary vuurrood geworden. „Het was geheel alleen voor je vader bestemd."

„Het pleit voor de vertrouwelijkheid tusschen vader en dochter," zei tante Agnes

Magdalena vervolgde kalm: »Ik zag er uit tante, wat ik trouwens reeds wist, dat u mijn welzijn op het oog hebt. Vader zei dat het beste wezen zou, dat ik met u de zaak afhandelde; dat stemde ik volkomen toe. Het is veel gemakkelijker om samen tot een resultaat te komen Het onderwerp is ons niet vreemd"

„Dat is zoo. Agnes, zou jij misschien zoo lang naar de leerkamer willen gaan, je wilde de steenenverzameling van Betsy immers eens bekijken."

„Die zal afgesloten zijn"

„Neen dat is niet zoo," zei tante Mary beslist. Hoewel tante Agnes oneindig liever gebleven was en wist dat er over een liefdeshistorie gesproken zou worden, een onderwerp waar ze als oude juffrouw groot belang in stelde, kwam het toch niet in haar op haar zuster tegen te spreken; ze dronk haastig een kopje thee uit en verliet de kamer.

Tante Mary zette zich nu geheel in postuur

»Magdalena, in tegenwoordigheid van die sentimenteele zuster zou ik niet kunnen spreken, maar nu we alleen zijn, zou ik graag weten in hoeverre de verandering in het lot van Everard Constable — thans Lord Lossiemouth — invloed heeft op je wensch weêr met hem in aanraking te komen"

»Geen den minsten, tante," zei Margaretha kalm. Als ze misschien veel voelde bij die uitspraak, had ze uitnemend slag om dat te verbergen. Zij was haar zenuwen altoos volkomen meester.

Tante Mary hield veel van Magdalena maar spaarde haar nooit te spreken over die lang geleden historie, een liefde die was tegengewerkt door den kolonel.

»Je vader heeft zich onwelvoegelijk gedragen" zei ze met een blik vol medelijden tegen de bleeke Magdalena.

„We hebben dat al zoo dikwijls beredeneerd U weet dat ik niemand iets verwijt in deze zaak Het is al zoolang geleden dat we daar nu maar heelemaal niet meer aan zullen denken.'

„Toen was hij arm. Niemand had kunnen denken dat hij twee anderen overleven zou en daardoor een titel bekomen. Nu maakt de mooie positie dat hij uitnemend trouwen kan."

»Die positie zal hem niet bewegen mij te huwen; hij deed nooit verbazend veel moeite daartoe. Hij had geen hemel en aarde te bewegen voor dat doel; hij had slechts flink wat hinderpalen uit den weg behoeven te ruimen Dat kon hij niet.

„In elk geval hij vroeg je ten huwelijk en je hebt het jawoord gegeven"

»O, dat is al zoo lang geleden."

„Je hebt toch al die jaren op hem gewacht."

»Volstrekt niet, tante. Ik wachtte evenmin op hem als op een ander."

„Je zoudt den heer Grenfeld toch getrouwd hebben, als je het niet gelaten had voor Everard."

»Vrouwenhanden worden klauwen," zei Magdalena glimlachend, »als ze een man trachten vast te houden die heen wil gaan."

„Er moet iets gedaan worden," zei tante. „In elk geval zond je vader hem weg. Ik zal hem raden te schrijven, excuses te maken en als hij niet schrijven wil, dan doe ik het zelf"

„Ik hoop dat u wijzer zijn zult, tante. Herinnert u nog hoeveel er over gepraat werd jaren geleden. Papa was boos en bazuinde alles rond, de boden, de heele omgeving wist dat ik een teleurstelling had gehad. Sedert ben ik altoos beschouwd als het slachtoffer van een gewetenloozen man. Een opraveling van die oude geschiedenis, nu mijn haren al beginnen te grijzen, zou al zeer misplaatst zijn. Ik hoopte —"

De deur vloog open en Betsy kwam binnen met tante Agnes.

„Ik kwam zoo gauw mogelijk terug van de Carters," zei Betsy, „om u niet mis te loopen. Te gelijker tijd bood ze tante Mary een kersroode wang aan om te laten kussen.

Magdalena zag haar zuster dankbaar aan en het werd nu een algemeen gesprek.

Nadat de tantes vertrokken waren, zei Betsy de trap opgaande tegen Magdalena:

(Z. O. Z.)

zen pakte, waarna de rust onmiddellijk weder was hersteld. Het gewone dagelijksche leven werd daarbij nagenoeg niet gestoord. „Ik heb van Europeesche dames gehoord, schreef Cotes, die in hare draagstoelen gezeten, zonder dat haar eenig letsel werd aangedaan, door een bende oproerlingen van die dagen werden gedragen, die de straat versperden."

„Nu zijn de opstanden heel wat ernstiger, en er zijn ook Japanners daarbij gevallen, maar de Japansche macht is overweldigend en niets in het land kan zich daarmeê meten,' vervolgt Cotes, daaraan toevoegende: „De Koreaansche edelman haat met een bitteren haat het volk, dat hem zijne autocratische macht en zijn middelen van bestaan ontnam. Hij wekt wat in staat is gewekt te worden in den geest zijner meer nederige landgenooten, die ook hun eigen grieven hebben tegen hunne nieuwe meesters."

Welke die grieven zijn, deelt Cotes niet mede, maar ontegenzeggelijk moeten deze gezocht worden in de arrogantie en het tirannieke optreden der Japanners. Een staaltje hiervan geeft de schrijver, waar hij om de lafheid der Koreanen te schetsen, het volgende opmerkt: „De japansche koelie ziet er niets in om op straat een Koreaan, die hem in den weg loopt, te slaan, in het volle vertrouwen, dat de man niets terug zal doen." En terwijl de amerikaansche ondernemers der goud-mijnen van Pingyang verklaren, dat twee gewone koreaansche mijnwerkers, op een shilling daags, zelfs iets meer arbeid opleveren dan één geoefende mijnwerker van Californie en Cornwallis op achtmaal hooger loon, moest een japansch ondernemer van de kolenmijnen in Kioesoe verklaren, dat hij niet met de Koreanen overweg kon en Japanners had moeten laten overkomen. „De koreaansche werkman moet in een goed humeur gehouden worden, en dat heeft de Japanner nog niet geleerd in te zien." Ten aanzien van het experiment in Kioesoe merkt Cotes vaagjes op: „de betaling schijnt niet onredelijk te zijn geweest, en de behandeling niet onvriendelijk, maar de lieden konden de beperkingen niet verdragen, die aan hunne vrijheid was gesteld." Een erg politieke uiting blijkbaar, om de vriendjes van heden niet te mishagen.

Opmerkelijk is het ook wat deze schrijver over het door de Japanners ingestelde onderwijs zegt, na te hebben medegedeeld, dat reeds vóór hunne komst zooiets als een leerplichtwet bestond:

„Er waren nauwelijks eenige scholen, dus was toepassing onmogelijk. De Japanners trachten hier verbetering in te brengen, door in de voornaamste centra scholen te openen. Japansche schoolmeesters zijn vrij wel goedkoop. Zij zullen de japansche taal onderwijzen, zoo ook mogelijk niets anders. Hunne verspreiding over het land is gewenscht, zelfs wanneer hun doel veeleer is het volk te Japanizeeren dan dit in algemeene kennis te onderrichten. Overal zullen zij de orde voorstaan. Overal zullen zij de Japansche belangen vertegenwoordigen, van oproerigheid mededeeling doen aan het centraal gezag, en de punten zijn, vanwaar de invloed van Tokio uitstraalt. Dat is in het belang van de Koreanen, want hun lot is nu verbonden aan dat van Japan. Beloften van zelfbestuur zijn slechts misleidend. Hoe spoediger het volk erkent dat de oude staat heeft opgehouden hoe eer zij geneigd zullen zijn, zich als goede burgers in den nieuwen stand van zaken te voegen."

Bij dit alles niet te vergeten, dat Korea, zij het ook ietwat gedwongen, in den Russisch-Japanschen oorlog Japan's bondgenoot was.

STEENKOLEN OP DE PHILIPPIJNEN.

Reeds eenige jaren wordt in de Manilla'sche pers gewag gemaakt van den rijkdom aan steenkolen van verschillende deelen van den archipel. In het Zuiden van Luzon, op het eiland Polillo, werden steenkolen van goede qualiteit en in groote hoeveelheid gevonden, doch van een ernstige exploitatie werd tot nu toe weinig gehoord. Mogelijk wacht men hiermede, wat het Zuiden van Luzon betreft, op de aan te leggen nieuwe spoorweglijn aldaar. Op het eiland Cebu schijnt nu evenwel de exploitatie der Danao- en Compestela-mijnen ernstig te zullen worden aangepakt. Te New-York is de Insular Coal Company opgericht, met een kapitaal van 500.000 dollars (amer), die bedoelde mijnen van de oorspronkelijke eigenaars heeft overgenomen. Dezen was het concessierecht reeds in den Spaanschen tijd verleend, en in de vijf jaren voor den Amerikaansch Spaanschen oorlog was aan de ontginning reeds een bedrag van 350000 pesos ten koste gelegd, waarvoor, behalve mijnconconstructiën, ook twee smalspoorbanen waren aangelegd voor het vervoer der steenkolen, die zoowel door de Compania Maritima als op de schepen der Spaansche Marine met succès werden gebruikt.

De opstand, die aan genoemden oorlog voorafging maakte een eind aan het bedrijf, door de vernieling van verschillende werken door de opstandelingen, terwijl de dood van verschillende belanghebbenden een weder opnemen van het bedrijf, toen de toestanden weder verbeterden in den weg stonden. Nadat door experts bevonden was, dat de schade aan de mijnen enzoovoort toegebracht, niet zoo groot was als vermoed werd, hebben nu Amerikaansche kapitalisten besloten het bedrijf weder op te nemen, dat bovendien begunstigd wordt door den aanleg eener spoorweglijn door J. G. White & Co., op Cebu met Danao als eindpunt.

Duitsch Zuidwest-Afrika.

Aan den Duitschen Rijksdag is een nieuw verslag toegezonden omtrent het verloop van den opstand in Zuidwest-Afrika, loopende van November van het vorige jaar tot Februari. Het verwijt van sociaal-democratische zijde tot de regeering gericht, dat zij den vorigen Rijksdag opzettelijk niet inlichtte over de aanstaande vredessluiting met de Bondelzwarten, wordt in dit verslag te niet gedaan. Het was de schuld van kolonel Deimling, dat men te Berlijn geen kennis droeg van de vredesonderhandelingen en de heer v. Deimling deed geen mededeelingen hieromtrent, omdat hij half December nog niet wist of er van de onderwerping iets zou komen. Eerst toen verschillende invloedrijke hoofdlieden zich hadden aangemeld en Jozef Christiaan zich schriftelijk tot onderwerping had verbonden, besloot kolonel Deimling de onderhandelingen te doen beginnen.

Duitsche bladen, o. a. de *Freis Ztg.* merken hierbij op, dat kolonel Deimling zich aan een ernstige fout heeft schuldig gemaakt; van zulk een belangrijke wijziging in den toestand had hij de regeering onmiddellijk op de hoogte moeten stellen en houden.

In het verslag wordt dan een overzicht gegeven van den tegenwoordigen staat van zaken en wordt er op gewezen, dat volkomen vrede, de voorwaarde voor nieuwen economischen bloei nog niet is verkregen.

In Damaraland worden door rondtrekkende Hereros nog steeds veediefstallen gepleegd maar deze roovers, die meest niet in het bezit van geweren zijn, bezitten geen groote weêrstandskracht. Zoodra de patrouilledienst eenigszins verslapt, neemt het optreden dezer roovers in omvang toe.

De in het noordoostelijke Omahehe gevestigde Hereros schijnen vast besloten hun vrijheid te verdedigen. Vroegere leiders der Hereros, zooals Samuel Maharero zijn niet in Duitsche handen. Zij bevinden zich in Britsch-Beetsjoeanaland dicht bij de grens en na het beëindigen van den oorlogstoestand zal het moeilijk zijn hun terugkeer te beletten. Het zal dan de vraag zijn welken invloed zij zullen oefenen.

Ook in Centraal-Namaland zitten nog onrustige elementen. Hier bevordert de terreingesteldheid de rooverijen en hier woont een talrijke, vrije bevolking, die met de opstandelingen nauw verbonden is en deze herhaaldelijk toevlucht verleende. Al schijnen deze lieden voorloopig den vrede te willen bewaren, in de toekomst dreigt hier toch gevaar.

In het Zuiden, in het eigenlijke opstandelingen-gebied, zal de volledige onderwerping der Hottentotten nog veel tijd vorderen en ook de aanwending van een aanzienlijke macht, die alleen in staat is de lieden in toom te houden. Ook dreigt hier gevaar van de uit Kaapland terugkeerende opstandelingen, zoodat een troepenmacht hier steeds gereed moet zijn.

Dan zijn nog troepen noodig ter bewaking der 16,000 gevangenen, die niet dadelijk in vrijheid kunnen worden gesteld, maar eerst geleidelijk met hun lot zullen moeten worden verzoend. Op grond van dit alles komt de regeering in het verslag tot de slotsom, dat men voorloopig niet verder kan gaan dan de reeds aangekondigde vermindering der troepenmacht met 7400 man. Maar de regeering wijst er den Rijksdag tevens op, dat een verdere belangrijke vermindering van het aantal troepen mogelijk zou worden door den aanleg van den spoorweg Koeboeb-Keetmanshoop, waarvoor zooals men zich zal herinneren de Rijksdag indertijd de credieten heeft geweigerd.

De regeering wijst er nogmaals op, dat de aanleg van dezen spoorweg — afgezien nog van de economische beteekenis — om militaire redenen dringend noodzakelijk is. In tijden van gevaar zou zulk een spoorweg de spoedige verplaatsing van troepen mogelijk maken.

De regeering geeft dus haar plannen met dezen spoorweg niet op, maar zal blijkbaar trachten in den nieuwen Rijksdag hiervoor een meerderheid te verkrijgen.

Scheepsberichten.

Opgave van de ter reede liggende schepen.

N.-I. ss. *Giang Seng*, gez. J. Craig, agt. Kian Gwan. Ned. ss. *Rembrandt*, gez. D. Hubert, agt. Daendels & Co. Ned. ss. *Koning Willem I*, gez. J. Versteegh, agt. Daendels & Co.

Aangekomen.

Semarang, 5 April. N.-I. ss. *Mossel*, gez. H. Schuitema, van Batavia, agt. Daendels & Co.

6 April. N.-I. ss. *Giang Seng*, gez. J. Craig, van Cheribon, agt. Kian Gwan. Ned. ss. *Rembrandt*, gez. D. Hubert, van Soerabaja, agt. Daendels & Co. Ned. ss. *Koning Willem I*, gez. J. Versteegh, van Cheribon, agt. Daendels & Co.

Vertrokken.

Semarang, 5 April. Ned. ss. *Laura*, gez. R. Schaap, naar Batavia, agt. Rott. Lloyd. N.-I. ss. *Mossel*, gez. H. Schuitema, naar Soerabaja, agt. Daendels & Co. Eng. ss. *Ching Wo*, gez. D. Maclean, naar Batavia, agt. Mac Neill & Co.

Aangekomen.

Batavia. Eng. stoomschip *Guthrie*, gez. Todd, van Singapore, agt. Campbell Maccoll. Duitsch ss. *Reichenbach*, gez. Müller, van Cheribon, agt. Maintz & Co. N.-I. ss. *Ralina*, gez. Tjoen A Liong, van Pangkal Pinang. Chin. wangkang *Sin Sim Hoat*, gez. Ban Hok Tan, van Muntok.

Vertrokken.

Batavia. N.-I. stoomschip *G.-G. 's-Jacob*, gez. Van der Lee, naar Telok Betong, Benkoelen, Indrapoera, Padang via Bintoehan en Kroë. N.-I. ss. *Mossel*, gez. Schuitema, naar Cheribon, Tegal, Pekalongan, Semarang, Soerabaja, Soemenep, Banjoewangie en Molukken. Ned. ss. *Sindoro*, gez. Guthrie, naar Padang, Marseille en Rotterdam. N.-I. ss. *Sin Soen Siem*, gez. Adjis bin Landoet, nar Toboali.

Passagiers.

Met het stoomschip *G.-G. 's-Jacob*, vertrokken naar T. Betong, Benkoelen, Padang etc: v. d. Vennen en familie, kapitein Christoffel, J. De Vries, F. Kok, Tan Tjoen Liem met echtgenoote, Ch. vrouw Tan Loan Nio, benevens H. M. mindere militairen en dekpassagiers.

— Met het stoomschip *Mossel* vertrokken naar Soerabaja etc, via kustplaatsen: Pastoor Cluts, Pastoor Buil, Broeder van Schijndel, mej. B. Oostenbroek, R. Baron thoe Schwartzenberg met echtgenoote, J. M. Van Rijn, 2 dames Polak, Van Eek, mevrouw Maschhaupt, benevens dekpassagiers.

— Met het stoomschip *Prinses Sophie*, gez. H. G. J. Uilkens, vertrokken van Amsterdam naar Batavia 9 Maart: te Amsterdam hebben zich ingescheept G. J. Kuys, De Jong, L. Van Deth, Joh. Lamie, H. J. Kerling van Essen, H. Van Croon, G. J. Wijers, W. Biele, P. V. Bouman, M. Content; naar Genua: A. Esposito, C. De Rosa, F. Borino, V. Scannapieco, P. De Rosa; naar Singapore: L. Kikkert, te Genua hebben zich ingescheept: J. E. H. Libourel, W. L. Blankert, C. Bijlsma, A. M. Vermast, W. L. A. Warnier met echtgenoote en 2 kinderen, B. G. Ter Brake met echtg., A. A. De Groot, L. Pieterse, C. Kragt met echtgenoote, W. P. Hillen met echtgenoote en 2 kinderen, mejuffrouw H. W. Winckel, B. Kamp met echtgenoote en 2 kinderen, H. A. Hoezoo met echtgenoote en 2 kinderen, H. M. Janssens met echtgenoote en 2 kind., mejuffrouw J. De Kouter, G. Becker met echtgenoote, A. H. P. De Pree en echtgenoote, D. M. Bertoen, H. Van Lemel, J. Mel, H. D. Cappel, J. B. A. De Reek; naar Port Said: J. D. Hunger; naar Singapore: W. Haaxman; naar Belawan Deli: H. B. Van Marle, C. Kraayvanger, W. Reints.

R. K. Eeredienst.

Zondag, 7 April 1907

's morgens te	7 uur	Hoogmis.
„	„ 9 „	Stille H. Dienst.
's avonds	„ 6 „	Lof.

—o—

Protestantsche Eeredienst.

te Semarang.

Zondag, 7 April 1907 des voormiddags te 9 uur.

Voorganger

Ds. J. F. VERHOEFF.

Muziek-Uitvoering.

SOCIËTEIT HARMONIE

Soirée-Musicale

door het Stedelijk Muziekcorps, onder leiding van den kapelmeester

Th. SCHRADER,

op Zaterdag, den 6en April 1907.

PROGRAMMA:

1e Gedeelte.

1	„Salut à Wageningen", marsch;	Schweinsberg.
2	„La Sorcière, Ouverture";	Dupavillon.
3	Paraphrase ü. d. Volkslied. „In einem kühlen Grunde;	Franke.
4	„Lenz und Liebe", walzer;	Blon.
5	„Chanzonetten", marsch-potpourri;	Arnold.

2e Gedeelte.

6	Fantaisie aus „Trovatore";	Verdi.
7	„Alpenrösli", concert-polka;	Kiesler.
8	„Schalk, Grosses Potpourri";	Kiesler.
9	„Dandy-Marsch";	Kern.

Correspondentie.

Ongeteekende stukken worden ter zijde gelegd.

Ook kan de redactie zich niet belasten met het terugzenden van stukken die wel geteekend maar niet voor plaatsing geschikt zijn.

„Toen ik bij de Carter's kwam, vond ik allen uit met professor Ridgeway. Alleen de oude mevrouw was thuis die vertelde dat ze mij aan de lunch gewacht hadden. Er waren gasten gevraagd ter eere van den hooggeleerde Ik heb toen braaf excuses gemaakt, dat begrijp je"

„Natuurlijk."

„Ik begrijp dat het veel beter was geweest op den bepaalden tijd te gaan; dan was ik bij tijds huis geweest ook Wat is Fay toch egoïst om je alleen voor de tantes te laten opdraaien? Ik kwam daarom ook als een haas terug, dan hielp ik je althans nog een beetje'

„Ik was erg blij toen ik je zag en tante Mary zeker ook.

„Of die blij is of niet, kan me hoegenaamd niet schelen. Dat ik vroeg thuis kwam, had een tweeledig doel; ten eerste om jou te helpen ten tweede om mijn eigen zelfzucht wat tegen te gaan. Zoo waar, ik ben op weg om even egoïst te worden als papa"

Magdalena antwoordde niet

«De tantes doen altoos alles anders dan een gewoon mensch. Ik vond tante Agnes voor de deur van het salon staan in de gang. Ze ontstelde toen ik kwam en zei dat ze mijn steenenverzameling wel eens zou willen zien, maar liever op een anderen dag"

HOOFDSTUK X.

La vie est un instrument, dont on commence toujours par jouer faux.

Wentworth en Fay volgden kolonel Bellair en Magdalena niet naar huis. Aan het eind van de laan gekomen keerden ze kalm terug en namen weêr plaats op den boomstam, waar de zusters kort te voren gezeten hadden. Fay zonk er uitgeput op neer; Wentworth op een kleinen afstand naast haar.

«Hoe gaat het Michael?' vroeg ze met saamgenepen handen.

„Ik zal je alles vertellen. Gisteren heb ik hem pas bezocht."

«Hoe maakt hij het?"

«Hij is ziek geweest, een hevige longontsteking. Het gaat nu wat beter, de gevangenis dokter schijnt een gevoelige man en sprak met belangstelling over Michael. Naar ik begreep, gelooft hij niet dat de arme man weêr een winter kan doormaken. De gevangenis staat op een moeras, een prachtige plaats om niet uit te kunnen ontsnappen, maar niet om in te kunnen leven, nog veel minder om gezond in te blijven. De dokter doet zijn best om Michael er uit te krijgen. Hij wil hem in de kolonie hebben, zelfs het werken in de ijzermijnen van Portoferraio zou zijn gestel minder sloopen dan het oord waar hij nu is.

Was hij nog geboeid?'

„Neen, zoolang hij ziek is zijn de boeien hem afgenomen en er is zelfs sprake van hem daar voor goed van te ontslaan; mag dat niet dan gaat de ketting weêr aan zoo gauw als hij beter is. Hij ligt nu heel vriendelijk in een vertrek, waar licht in doordringt en hij vogels kan hooren zingen. Hij vroeg mij of ik je wilde zeggen dat je aan hem denken moet als in het paradijs."

Fay huiverde. Aarzelend vroeg ze:

«Heb je hem mijn boodschap overgebracht?"

«Zeker, zijn antwoord, was dat je niet over hem tobben moest en zelve gelukkig zijn.'

„Gelukkig!? herhaalde Fay.

(Wordt vervolgd.)

Koninklijke Marine.

De Commandant der Zeemacht en Chef van het Departement der Marine in Nederlandsch-Indië brengt ter kennis van het Bestuur der verschillende liefdadigheidsinrichtingen, dat voor een 15tal jongelieden van Europeesche afkomst wederom gelegenheid bestaat, om bij de Kweekschool te Leiden te worden opgeleid voor H. M. Zeedienst, waartoe zij den 25en April a. s. als Gouvernements passagier der 3de klasse onder behoorlijk geleide van Batavia naar Nederland zullen worden opgezonden.

Belanghebbenden zullen alvorens tot eene vaste verbintenis te worden toegelaten, geneeskundig worden onderzocht, waartoe zij zich op den 17den of 18den April a. s. kunnen aanmelden, te Soerabaja aan boord H. M. Wachtschip van 's morgens 8 tot 's middags 12 uur, te Batavia bij het Departement der Marine tusschen 9 en 12 uur voormiddags.

Voor nadere inlichtingen wordt verwezen naar de advertentie opgenomen in de Javasche Courant van Vrijdag 1 Maart 1907.

Namens den Commandant der Zeemacht en Chef van het Departement der Marine in Nederlandsch-Indië

De Secretaris, AGERBEEK.

892

Advertentiën.

alle advertentiën die in Europa worden aangeboden belast de FIRMA J. H. DE BUSSY te Amsterdam.

De ZENITH fabriek genoot op de laatste Tentoonstelling te Milaan (April-October 1906) de HOOGSTE ONDERSCHEIDING

doordat haar Directeur, de heer FAVRE tot «MEMBRE DU JURY» benoemd en hare inzending horloges HORS CONCOURS gesteld werd.

Ontvangen:

De nieuwste soorten zilveren en gouden ZENITH-HORLOGES ¾ platine (genre anglais en américain,)

Zilveren heeren ZENITH-REMONTOIRS	van af netto	f 18.50	porto extra.
„ dames „	„ „ „	„ 25.—	
Gouden heeren „ remt. m/gd. binnendeksel	„ „ „	„ 75.—	

Fournituren ens. voor reparatiën van Zenith horloges steeds voorhanden en voor wederverkoop verkrijgbaar.

Verder ontvingen wij per laatste mail:

een model ELECTRISCHE TIJDAANGEVER VOOR TELEFONISCHE GESPREKKEN, een geheel nieuwe uitvinding van de Zenith-fabriek. Van deze uurwerken, welke uitstekend voldoen en thans in Zwitserland en elders bij de telefonie algemeen in gebruik, werden door de Zwitsersche Regeering bij missive No. 196/99 Bern, dd. 12 Februari 1906 TWEE HONDERD STUKS VOOR DEN TELEFOON- EN TELEGRAFDIENST BESTELD. VERDERE AANBEVELING ONNOODIG.

Bestellingen hierop worden gaarne aangenomen en circulaires daaromtrent, verstrekt door

VAN ARCKEN & CO.

BATAVIA & SOERABAJA.

7356A

LINDETEVES

Semarang Soerabaja Amsterdam

Afdeeling Electriciteit,

Electrische Verlichting- Krachtoverbrenging- Werktuigen- Pompen en Telefoons.

OP AANVRAGE EEN

ELECTROTECHNICUS

tot het opmaken van plannen en begrootingen disponibel te Semarang en te Soerabaja

LEVERDE	TE LEVEREN
Licht-Installaties aan de volgende Suikerfabrieken	**Licht-Installaties Campagne 1907**
Adiwerna	*Suikerfabriek Loewong Gadjah*
Kemangten	*Djatibarang*
Kemantren	*Pangoongredjo*
Doekoewringin	*Gesiekan*
Tjomal	*Gebouwen, werkplaatsen en terreinen Ned Ind Industrie te Soerabaja*
Sragie	*Electrische Ventilatie*
Wonopringgo	*Gebouwen, kantoren en Werkplaatsen G. C. T. VAN DORP & Co. Semarang*
Langsee	*Bioscoop-Installatie.*
Tandjong-Modjo	*A. MICHAEL, Salatiga*
Nieuw Tersana	
Verder aan verscheidene Bioscopen.	

Vraag prijsopgaaf van onze Excello Vlamboogiampen Model U N T.

Koolspitsen Merk LINDETEVES

steeds in voorraad alle afmetingen.

Suikerfabrieken, die hunne bestellingen voor een geheele campagne bij ons plaatsen, genieten GROOT RABAT

Een ruime collectie catalogi en prijscouranten van lampen en benoodigdheden voor Electrische verlichting, werktuig- telefoon- installaties zijn ter consultéering disponibel.

968

ZEVEN GOUDEN MEDAILLES

Eischt de ECHTE QUINA-LAROCHE

Quina-Laroche

ZENUWVERSTERKER — HERSTELLER KOORTSWERENDMIDDEL

Alleen de ECHTE QUINA-LAROCHE, een aangenamen smaak hebbende, bevat al de werkende hoofdbestanddeelen der 3 Kina's (geel, rood en grijs).

De QUINA-LAROCHE is beter dan de Kina Wijnen of Syropen, zij wordt aangewend in de gevallen van:

Maagzwakte, Verzwakking, Koortsen, *en om langzame* **Herstellingen te Bevorderen.**

IJZERHOUDENDE QUINA-LAROCHE

Tegen de Bloedarmoede, Bleekzucht, Algemeene Zwakte, enz.

VERKRIJGBAAR IN DE GOEDE APOTHEKEN

De ECHTE QUINA-LAROCHE is voorzien van de Handteekening Laroche en het adres: 20, Rue des Fossés-Saint-Jacques, PARIS. 87

2604

WAAROM

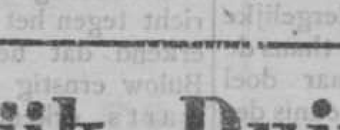
HET

Gemalen Paardenvoer van de „SEMARANGSCHE PAARDEN- EN VEEVOEDERFABRIEK" AANBEVELENSWAARDIG IS.

Het is zeer krachtig voer voor diens paarden.
2o. Het houdt luxe paarden in goede conditie.
3o. Het voorkomt geknoei van koetsiers met den gabah en dedek leveranciers.
4o. Het is gemakkelijk en voordeelig in 't gebruik.
Het kost slechts f 3.50 per picol franco huis Tram- of Spoorstation.
Postadres: SEM: VEEVOEDERFABRIEK, Semarang. Telefoon No 347.

2682

Keizerlijk Duitsche Mail.

Veertiendaagsche dienst van Java via Singapore, Penang, Colombo, Aden, Suez, Port-Saïd, Napels, Genua, Gibraltar, Southampton en Antwerpen naar Bremen / Hamburg.

Eerstvolgende vertrekdagen

van Samarang naar Singapore:		*van Singapore naar Europa:*		
Paketvaartboot 26 Maart	s.s. *Prinz Ludwig* . . .	8000 Ton plm.	1 April	
« 9 April	« *Zieten*	8043	» » 15 «	
« 23 «	« *Prinz Regent Luitpold*	6288	» » 29 «	
« 7 Mei	« *Prinz Eitel Friedrich*	8865	» » 13 Mei	
« 21 «	« *Bayern*	5034	» » 27 «	
« 4 Juni	« *Gneisenau*	8081	» » 10 Juni	
« 18 «	« *Scharnhorst* . . .	8131	» » 24 «	
« 2 Juli	« *Roon*	8022	» » 8 Juli	
« 16 «	« *Preussen*	5295	» » 22 «	
« 30 «	« *Prinz Ludwig* . . .	8000	» » 5 Aug.	

Alle mailbooten, ingericht met de meest mogelijke luxe en comfort en voorzien van *electrisch licht*, voldoen aan de hoogste eischen.

Uitstekende tafel. Muziek aan boord.

Passagetarief van Batavia, Samarang, Soerabaja

Naar	1e kl.	2e kl. D. Mail 1e kl. Paketv.	3e kl. D. Mail 2e kl. Paketv.
NAPELS, GENUA OF GIBRALTAR	f 735.—	f 460.—	f 260.—
LONDEN, ANTWERPEN, BREMEN en HAMBURG	f 785.—	f 485.—	f 285.—

Retourbiljetten naar Europa geldig voor twee jaren, inbegrepen den duur van beide overtochten, zijn tegen betaling van 50 pCt. op het tarief enkele reis verkrijgbaar.

Kinderen boven de 12 jaar, betalen den vollen prijs. Kinderen van 3—12 jaren onder geleide hunner ouders betalen de helft. Een kind beneden 3 jaren onder geleide der ouders vrij; reizen meer kinderen beneden 3 jaren, dan betalen de overigen een vierde van de volle passage.

Alle verdere inlichtingen omtrent passage worden verstrekt door

het Agentschap van de NORDDEUTSCHER LLOYD.

4647 **ERDMANN en SIELCKEN, Batavia, Semarang, Soerabaja**

Nevens afgebeelden wedstrijd, geeft te zien, dat het record der PATENT LONDON HORLOGES

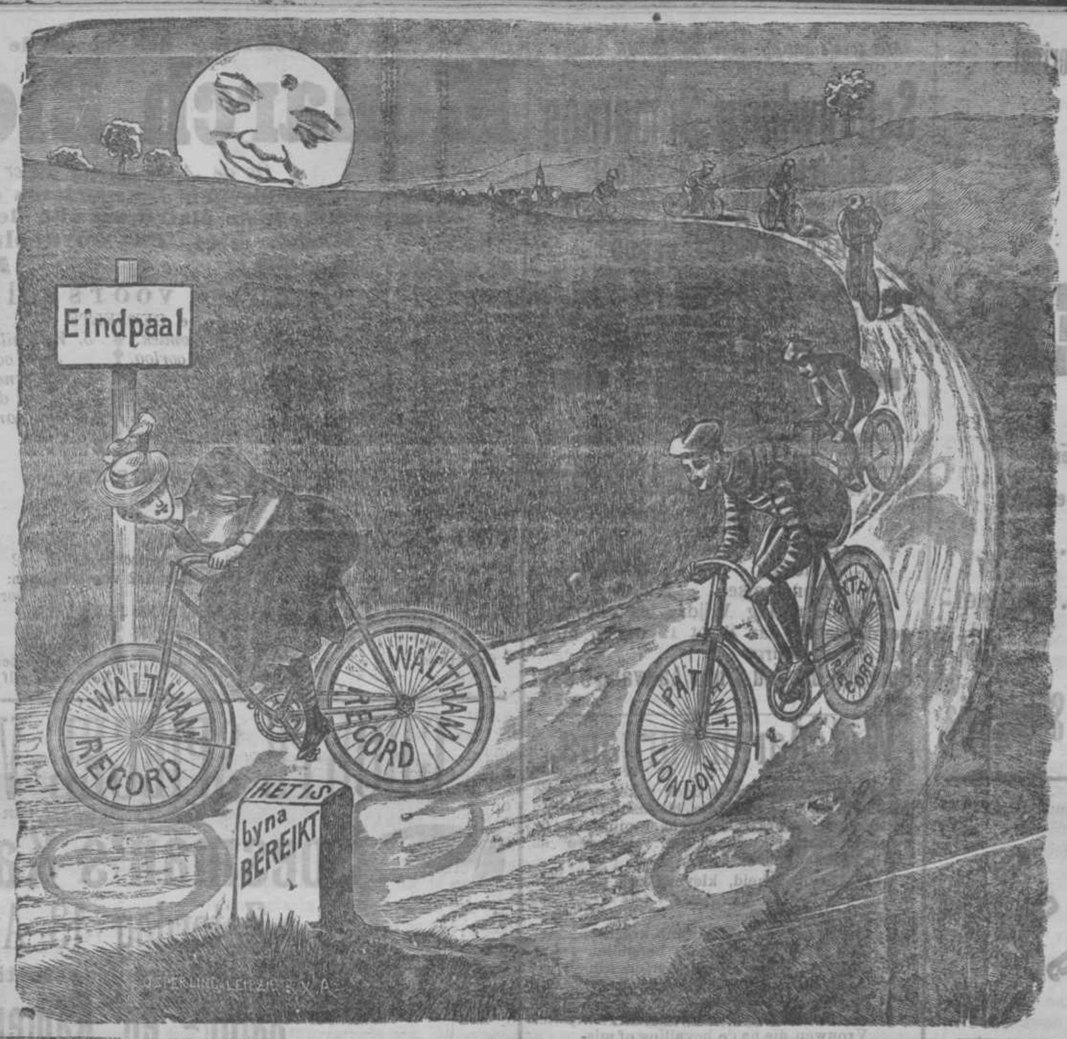
„Extra"

bijna is bereikt hoewel goedkooper in prijs dan de Amerikaansche W. M. Horloges.

F. M. OHLENROTH & Co.

Heerenstraat

Semarang.

van de

Patent London „Extra" Horloges

verkochten wij ruim

6500 stuks.

Prijzen

in nickelkast f 9.- à f 10.—
in zilverkast „12.50 à f 15.— } *netto*

Eenige importeurs voor Java

VAN DE

Patent London „EXTRA"

Machine- en Werktuighandel, Maatschappij

Semarang — **DE VLIJT** — **Amsterdam**

MAGAZIJNEN

van

Electrische Benoodigdheden voor Verlichting en Krachtoverbrenging.

Telefonie.

Gas=, Petroleum= en Spiritusmotoren.

Fabrieks= en Landbouwartikelen,

Waterstaatsbehoeften.

880

Nieuwste uitgaat van
H. D. TJEENK WILLINK & ZOON
te Haarlem.

Hollandsch Belletrie van den Dag
KRONIEKEN DOOR
CHARLES M. VAN DEVENTER.
NIEUWE BUNDEL.

Inhoud: Louis Couperus, De Stille Kracht.— Mevrouw La Chapelle—Roobol, Schuld.— Maurits Wagenvoort, De Droomers.— Dr. M. B. Mendes Da Costa, Tooneelherinneringen.— Frans Bastiaanse, Natuur en Leven, Verzen— Steijn Streuvels, Zomerland, Zonnetij.— F. Van Eeden, Van de Koele Meren des Doods— Lodewijk Van Deyssel, Over Louis Couperus en de Stille Kracht.— Jeanne Reyneke Van Stuwe, Tragische Levens.— G. Van Hulzen, Getrouwd.— Herman Robbers, De Bruidstijd van Annie de Boogh.— J. Appeldoorn en Dr. W. F. Van Vliet Jr., Korte Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde.— H. Heyermans Jr., Op hoop van Zegen.— Johan De Meester, Daemoed.— Marcellus Emants, Inwijding.— Anna De Savornin Lohman Na het ontwaken.— Louis Couperus, Babel.— M, Antink, Van Scheiding en Dood.— A. Aletrino, Uit 't Leven.— W. A. Paap, Koningsrecht.— E. J. Potgieter, Brieven aan Gd. Busken Huet, 1e deel.— Jacques Perk, Gedichten.— Carel Scharten, Voorhal.— Is Querido, Levensgang.— F. Van Eeden, Van de Passielooze Lelie.— L. Van Deyssel, Verzamelde Opstellen, 6e bundel.— Gerard Van Eckeren, Donkere Machten.— C. S. Adama Van Scheltema, Uit den Dood.— Albert Verwey, Stille Toernooien.— Ed. Verburgh, Opstanding.— Mil Van Hoorn, Paardje.— Louis Couperus, Kleine Zielen.— Mevr. Marie Marx—Koning, Gabrielje.— Hélène Lapidoth—Swarth, Gedichten.— Joh. W. Broedelet, Feest.— P. C. Boutens, Praeludiën.

Prijs: ing. f 1,90· geb. f 2.25. 3419

Commissie- en Agentuurzaak

J. H. C. G. ANGENENT & Co,

Semarang-Stallan.

Agenten voor Midden-Java met uitzondering der Vorstenlanden van de Onderlinge Paarden-Verzekering „HIPPOS", gevestigd te Buitenzorg, de goedkoopste paardenverzekering.

Agenten van de Levensverzekering Maatschappij „EIGEN HULP".

Houden zich beleefd aanbevolen voor den op- en verkoop van producten, het in- en uitklaren en expedieeren van goederen, het aannemen van agentschappen en het uitvoeren van alle commissies.

Hebben in voorraad:

Gasolinelampen en gasoline.
Brandspuiten (snelblusschers „Hollandia".)
Machinaolie, prima kwaliteit.
Marechausées-sabels ad f 16,50 per stuk.
Overheerlijke Wijnen.
Tuigen en Zadels.

753

„Gedeponeerd merk"

H. D. MAC GILLAVRY

Cigaretten
AMBRE
DJATI-ROENGGO
Ambarawa.

Wacht u voor namaak.

H. D. MAC GILLAVRY

Cylindrisch — Conisch

CIGARETTEN.

Ambré Pajacombo	f 7,50	Ambré Pajacombo	f 5,50
Ambré Colorado	„ 6,50	Ambré Colorado	„ 5,—
Id. Claro	„ 5,50	Id. Claro	„ 4,50
Houbl. Pajacombo	„ 6,25	Houbl. Pajacombo	„ 4,—
Houblon Colorado	„ 5,50	Houblon Colorado	„ 4,50
Id. Claro	„ 4,50	Id. Claro	„ 3,50

per pak à 50 pakjes = 1200 Cigaretten

D. B. MELANGE,

à 15 cents per pakje.

Afnemers en wederverkoopers 10 pct rabat bij een afname van pim. 20 *gulden.*

Bij bestelling *remise* of per remboursPost. *Djati-Roenggo Ambarawa.*

Duidelijk adres s. v. p. 1588

Een Fransch huis wenscht in relatie te treden met eene Solide firma die zich met de levering van **kapok** kan belasten. Correspondentie in de Fransche taal.

LOUIS FABRE, 2 Rue Euphémènes, (Marseille France) 11'6

Wed. BROEKHALS

Pendrian — Semarang.

Telefoon No. 216.

Levert allerhande Bloemstukken, Mandjes Bruidsbouquetten, Graf- en Tooneelkransen.

—)o(—

Bij tijdige bestelling kan voor bijzondere soorten bloemen gezorgd worden.

4932

Semarang — # J. H. Seelig & Zoon — Bandoeng.

Piano- orgel- en muziekhandel.

Hebben juist ontpakt:

VEROPHON'S, KALOPHON'S, Nieuw model GRAMOPHON; praktisch voor transport in diverse modellen.

De **VICTOR en MONARCH** *gramophon in verschillende grootten.*

Groote keuze Gramophon-Zonophon en Beka records. Verwachten binnenkort de Odeon-records.

Prachtige luxe-kaarsen in bobèches.

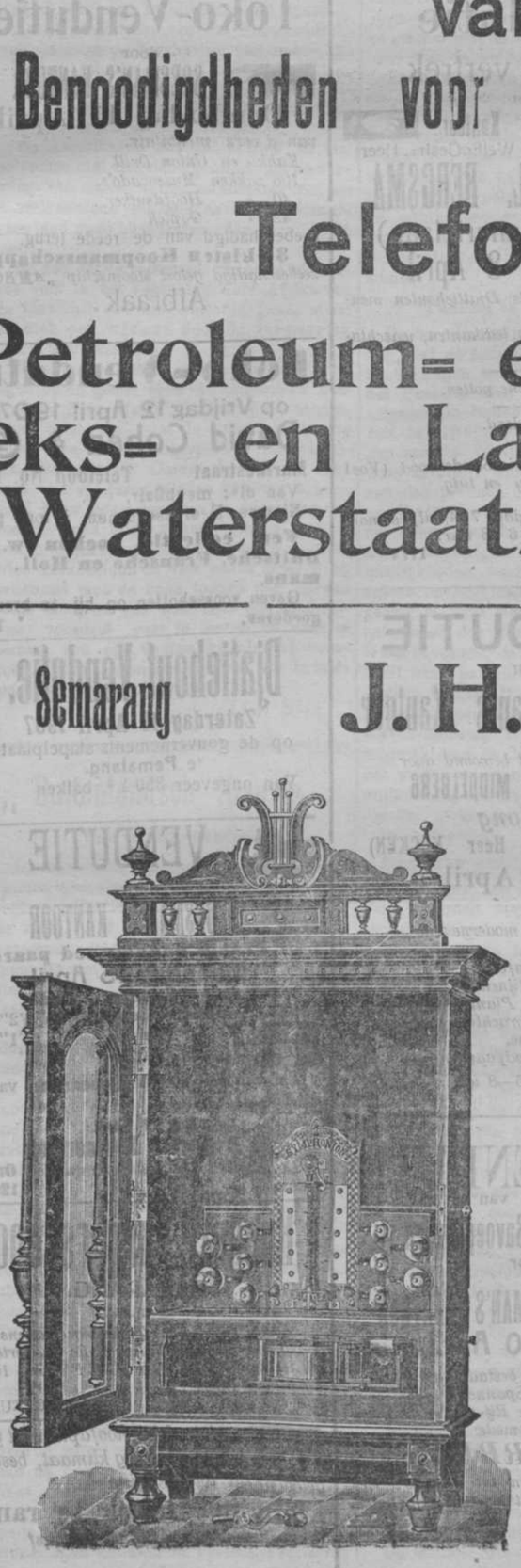
Pianodekens met en zonder firma-naam.

Symphonions met platen van **54** *cM. middellijn, automatisch met 10 ct. inwerping.*

Steeds nieuwe aanvoer van snaren voor alle instrumenten.

Pianostemmen overal te ontbieden.

Reparatie Atelier voor Piano-orgels, Gramophons en alle andere instrumenten.

Les Grands Succès Parisiens.

La Kraquette } Justin Clérice
La Mattchiche } Ch. Borel-Clerc
piano 2 ms.

Beleefd aanbevolen.

923

De loten der 384ste Ned. Staats loterij

die dezer dagen aanvangt te trekken, zijn ontvangen.

Prijzen van ƒ 100.000, f 50. 00, 3 van f 25.000, 2 van f 20.000, 1 van f 15.000, 1 van f 10.000, 5 van f 5000, 5 van f 2000, 11 van f 1500, 75 van f 1000, en nog zeer vele kleinere prijzen.

De gevallen prijzen worden bij ons dadelijk uitbetaald; voor de uitbetaling van hooge prijzen wordt eene afzonderlijke conditie getroffen. Loten worden alleen tegen toezending van remise gezonden.

Heel lot f 90, Half lot f 45, Kwart lot f 22.50, Vijfde lot f 18.—, Tiende lot f 10.—, Twintigste lot f 5.—, Naar buiten plus f 0.20 voor aanteekenen en frankeeren.

Trekkingsplan wordt bij ieder lot toegezonden en is gratis verkrijgbaar. Bij uitloting met „PRIJS of NIET" zenden wij eene officieele trekkingslijst.

Kassierskantoor SMITS & Co.
Gang Secretarie—Weltevreden.
2462

Nederlandsche Fabriek van Werktuigen en Spoorwegmaterieel

te Amsterdam

Vertegenwoordiging voor Ned.-Indië

Machinefabriek „AMSTERDAM" te Soerabaja

LEVERT

DIESELMOTOREN

MINDER DAN

Gegarandeerd brandstofverbruik **1 CENT** Gegarandeerd brandstofverbruik

per *effectief* paardekracht en per uur.

Voor belangstellenden is een 40 E. P. K. Dieselmotor dag.lijks in werking te zien op de

Machinefabriek „Amsterdam" Kebalen Soerabaja.

1062

Semarangsche Bazar Eigen Hulp.

PAS ONTVANGEN

een nieuwe bezending:

Amerikaansche

Hanglampen
Muurlampen
Kantoorlampen, staande
Kooktoestellen.

In geen enkel opzicht overtroffen in doelmatigheid, tevens prijswaardig en elegant.

Monopolie voor Midden Java.

3905

MALEISCH BLAD

Sinar-Djawa.

Verschijnt te *Semarang*, onder redactie van **RADEN TIRTODANOEDJO** en onder directie van **SIE HIAN LING**, Luitenant Chinees Tolk; gedrukt in het gebouw van **„De Locomotief."**

Abonnement: per kwartaal f 3.–
Advertentiën: 10 woorden „ 0.50.

Voor abonnements-advertentiën goedkoop tarief.

1280

JAN T' SAS

Paradeplein.

Mode-artikelen:

Een uitgezochte collectie Engelsche Dames- en Heerenhoeden van prima kwaliteit, groote keuze.

Callicots — een groot assortiment.

Kabajagoed. Organdie. Fransch flanel Cretones — een groote verscheidenheid.

Zijde Linten in diverse kleuren. Damesparasols, blouses, afgepaste Japonnen etc etc.

Een prachtig factuur Luxeartikelen, zeer geschikt voor Cadeaux en Concoursen.

Prijzen billijk. Beleefd aanbevolen,

1270 **JAN T' SAS.**

N. V. Solosche IJs- en Mineraalwaterfabriek.

Algemeene Vergadering
op Donderdag 11 April '07

's morgens 10½ uur
ten kantore van de firma
Buwalda & Co. Semarang.

Punten van behandeling:

Jaarverslag.
Goedkeuring Balans, Winst- en Verliesrekening.
Vaststelling Dividend.
Benoeming van een Commissaris.

1251 HET BESTUUR.

KENNISGEVING.

Met deze geef ik het geacht publiek kennis dat de zaken van mijn overleden echtgenoot de Heer

F. A. MEERTENS,

op den ouden voet worden voortgezet, te weten het „Hôtel Molenvliet" door mijzelve en de handelszaak in Biljarts en biljartartikelen door mijn schoonzoon de Heer J. W DE VRIES, een zaakkundige.

Het adres blijft F. A. MEERTENS, Hôtel Molenvliet.

Mevr. de Wed. F. A. MEERTENS—DRECHSEL

1254

Landbouw Maatsch^ij „Huygen de Raat".

Algemeene Vergadering
van Aandeelhouders

op DINSDAG den DERTIGSTEN APRIL 1907 des voormiddags ten elf ure, ten kantore van de Maatschappij op BODJONG Semarang.

Te behandelen zaken:
Volgens convocatiebillet.

Het Bestuur:
De Directeur
J E GIMBERG.

De Commissarissen
Mr. C. W. BARON VAN HEECKEREN.
A. J. C. HAZENBERG. 1278

Norddeutscher Lloyd

FRACHT LINIE.

Europa—Ned. Indië Australië en vice versa.

Vierwekelijksche dienst tusschen: BREMEN,—AMSTERDAM,— ANTWERPEN,—GENUA,—PESSINA,—PADANG,—BATAVIA, — SEMARANG, — SOERABAJA, — FREMANTLE, — MELBOURNE,—SYDNEY,—TOWNSVILLE,—MACASSAR,—SOERABAJA, — SEMARANG, —BATAVIA,—SINGAPORE, — evtl. COLOMBO,— MARSEILLE, — ANTWERPEN, - AMSTERDAM,—BREMEN.

Namen der Schepen.	Vertrek van Bremen.	Aank. te Semarang op de Uitreis.	Aank. te Semarang op de Thuisreis
SCHWABEN	—	—	30 April 1907
* FRANKEN	6 Februari 1907	—	15 Mei „
*THüRINGEN	6 Maart „	28 April 1907	14 Juni „
LOTHRINGEN	3 April „	25 Mei „	11 Juli „

*loopt Townsville aan.

Lading naar alle havens in **Europa, Amerika en Australië** wordt aangenomen van **Batavia, Soerabaja, Semarang, Macassar en Padang.**

Tot het geven van nadere inlichtingen verklaren zich bereid de Agenten

MIRANDOLLE VOûTE & Co., Semarang.

Agenten:

te Batavia: } HELFFERICH en RADEMACHER.
te Soerabaja: }
te Macassar: Handels. Vereenig. v/h. J. MORMANN & Co,
te Padang: GEBR. VETH.

495

Met toestemming van het Hoofd van Plaatselijk Bestuur

Schouwburg Semarang

Haarlemsch Tooneel

Directeur **LOUIS BOUWMEESTER**

Zaterdag 6 April 1907

HET ZEVENDE GEBOD

Burgerlijke Zeden Komedie in 4 bedrijven van HERM; HEIJERMANS Jr.
SAMUEL — LOUIS BOUWMEESTER

Zondag 7 April 1907

GROOT LACHSUCCES

DE KILOMETERVRETER,

Kluchtspel in drie bedrijven van JAC. DELVOS

OTTO KUGELBERG. — LOUIS BOUWMEESTER.
MINONA . . Mevr. R. DE LA MAR-KLEY

Prijzen der Plaatsen:

Loge en Stalles **f 3 50**
Parterre „ **2.50**
Staanplaatsen „ **2.—**

Plaatsbepreking Vrijdag en de volgende dagen van 8 tot 12 uur v. m. in den Schouwburg.

Opening bureau 8 uur. Aanvang 9 uur.

1193

Widadaren Purgans.

Dit is een uiterst zacht doch zeker werkend laxans, in de hoogste mate bloedzuiverend en versterkend, werkt het geheel pijnloos, de **zwakste magen** kunnen **het verdragen** en het is geheel smakeloos.

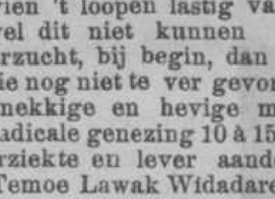
Voor hardlijvigheid, kleverige en taaie ontlasting per flacon f 2,50
Voor hemaroidenlijders „ 4,—
„ Oude menschen die hunne krachten wenschen te herstellen „ 4,—
„ Oude en jonge menschen en kinderen die steeds sukkelen „ 4,—
„ Zwakken en herstellenden „ 2,50
„ Bleeke menschen en kinderen „ 3.50
„ Vrouwen die na de bevalling of miskraam steeds sukkelende blijven „ 5.—
„ Vrouwen gedurende de zwangerschap om krachtig en gezond te blijven, terwijl het kind sterk en gezond wordt „ 7.50
„ Vrouwen en meisjes met lastige menstruatie of bij wien deze uitblijft „ 2.50
„ Oude en jonge menschen of kinderen met dikke beenen wien 't loopen lastig valt dan wel dit niet kunnen „ 7.50
„ waterzucht, bij begin, dan wel die nog niet te ver gevorderd is „ 15.—
„ hardnekkige en hevige malaria radicale genezing 10 à 15 dagen „ 7.50
„ leverziekte en lever aandoeningen Temoe Lawak Widadaren pillen voor 1 geregelde kuur van 30 dagen „ 5.
„ personen met zwakke borsten „ 3.50
„ „ „ „ magen „ 3.50

Attesten voorhanden.

AUGUSTA E. MERLING
Cheribon.

193

Nederlandsch-Indische Spoorweg-Maatschappij.

Bij bovengenoemde Maatschappij kunnen geplaatst worden eenige Europeesche Machinisten 3de klasse in het bezit van de Verklaring, vereischt door het Algemeen Reglement voor de Spoorwegdiensten in Nederl. Indië.

Sollicitanten worden verzocht zich schriftelijk of in persoon te wenden tot de N. I. S. Administratieve Dienst 1e. Afdeeling, onder mededeeling van leeftijd, opleiding, bekleede betrekkingen en laatst genoten bezoldiging.

Semarang, 4 April 1907.
1249

Verkooping,

op Maandag den 15en April e. k.

des voormiddags ten half tien ure zal ten vendukantore te Soerabaja

worden geveild het Erfpachtland „TANAH-WANGIE", gelegen in het district Gondanglegie afdeeling Malang.

Veilconditiën en verdere stukken liggen ter inzage ten kantore der heeren FRASER EATON & Co en bij den ADMINISTRATEUR

1220

Openbare verkoop.

Op Maandag den 29n April 1907

's morgens te half negen uur

zal ondergeteekende in het hotel STIKKEL te DJEMBER publiek verkoopen de in volle exploitatie zijnde en goed onderhouden

KOFFIEONDERNEMING

GOENOENG GOEMITIR

met gebouwen, inventaris enz. bestaande uit de Erfpachtspercceelen GARAHAN VI en VII, beide gelegen in het district Majang, afdeeling Djember, residentie Bezoeki, totaal groot circa 949 bouws, waarvan 318 bouws beplant, 18 bouws door gebouwen enz. ingenomen en 613 bouws onontgonnen gronden zijn.

Vruchtdragende aanplant 296361 koffieboomen nog niet vruchtdragende
aanplant 108000 „
1000 Cacao
40000 Peperranken.

Verpondingsbelasting voor het tijdvak 1905 t/m 1909 f 61,13 's jaars, betaald tot 31 December 1906.

Pachtschat f 1399.54 's jaars van af 1 Januari 1907 voor rekening van den kooper.

Spoorhalte op de onderneming.

Nadere inlichtingen bij
den gemachtigde tot den verkoop,
Mr. H. VAN DER GOES
te Soerabaja.

560

Openbare verkoop

op 29 en 30 April a. s.

te Rembang

van ± 1000 M³. diverse houtwerken, afkomstig resp. v/d Houtvesterijen Toeder en Balo.

Nadere inlichtingen verschaffen de betrekkelijke beheerders te Toeder en te Ngandang (Lasem).

1261

Met toestemming der bevoegde Autoriteiten.

Monarch Bioscope

Op de Aloon-Aloon, alhier

Levende schilderijen! De wonderen der 20e Eeuw!
Steeds de nieuwste platen uit alle deelen der Wereld.
Komt, ziet en oordeelt !!!!

HEDEN AVOND! ***HEDEN AVOND!***

Groote voorstelling.

1e GEDEELTE:

1. *Het zoontje van den Astronoom (comiek.)*
2. *Vreedzame Jap. dames voor den oorlog.*
3. *Tafereelen uit de Rus. Jap. oorlog.*
4. *Bezoek van President Loubet aan St. Petersburg.*
5. *Verschillende tafereelen uit de Rus. Jap. oorlog.*
6. *Moderne Echtgenoot. (Een wenk voor jonge dames alvorens een goed huwelijk aan te gaan.*

PAUZE:

2e GEDEELTE:

7. *De sneeuwkoningin of: (de vervulde mensch.)*
8. *De schoone slaapster in het Bosch. (Een verhaal uit Agatha's sprookjeswereld, in 12 tableaux (eenig en mooi.)*

Iederen avond 2 voorstellingen:

1e Voorstelling van 7 tot 8½ uur. 2e Voorstelling van 9½ tot 11 uur.

PRIJZEN DER PLAATSEN:

LOGE f 2.— 3e Klasse f 0.30
1e Klasse „ 1.50 4e Klasse „ 0.15
2e Klasse „ 1.— Kinderen beneden de 10 jaar in de loge, 1e en 2e klasse half geld.

954

GROOTE SPIEGEL-VENDUTIE

in het Vendulokaal van

Soesman's Kantoor

Zaterdag 13 April

van Een groot assortiment

Salon- en Kamerspiegels

in verschillend LIJSTWERK met FRONTONS en MARMEREN SUPPORTS.

AFMETINGEN 51 × 30 c. M. tot 120 × 61 c. M.

Te bezichtigen van af Donderdag 11 April. 1173

Groote paarden-vendutie

Koeien, wagens, tuigen, enz:

op Dinsdag den 9 April 1907

op het Raceterrein te Balapan, SOLO

w. o.

Frachtige spannen, rij- en bendy paarden, (Australische, Sandelwoods en Batakkers), melkgevende Europ: koeien, jonge Europ: STIER.

Paarden van den 5 te bezichtigen en te probeeren.

Signalementsstaat wordt op aanvraag toegezonden.

Met Commissiën belast zich gaarne
De Vendumeester
1244 W. J. VAN DEN BOOGAART

Vendutie

In het huis laatst bewoond door den WelEdG. Heer

LEWIS

Boegangan.

op Woensdag 10 April 1907

DOOR

DAVID COHEN & Co

Van div: meubilair.
Planten in potten en tonnen.

VOORTS:

Dogkarren en paarden.
Te bezichtigen Dinsdag-avond van 6 8 uur. 1283

Vendutie

wegens vertrek

door

Soesman's Kantoor

ten huize van den WelEdGestr: Heer

Mr. J. H. L. BERGSMA

Tjandi (Kanarielaan)

Maandag 8 April

van ZEd's inboedel als: Djatiehouten meubilair.

Spiegels, schilderijen, ledikanten, waschtafels, servies, buffet.

Planten in Chineesche potten.

Een goede Bendymylord.

Een fraaie Sandelwood (Vos) met buggy en tuig.

Te bezichtigen Zondag 7 April, 's morgens 9–12, 's avonds 6–8 uur.

1172

Toko-Vendutie

door

SOESMAN'S KANTOOR

Donderdag 11 April

van divers meubilair.
Kahki- en Union Drill.
106 zakken Muscovado's.
40 „ Hoofdsuiker.
42 „ Gaplèh

zeebeschadigd van de reede terug.

3 kisten Koopmansschappen

zeebeschadigd gelost stoomschip „AMBON".

Afbraak.

1282

Toko-Vendutie

op Vrijdag 12 April 1907

David Cohen & Co

Marinestraat Telefoon No. 10.

Van div: meubilair.
Nieuwe Heerenschoenen à tout prix

Een collectie boeken w. o. Duitsche, Fransche en Holl. romans.

Geven voorschotten op bij te brengen goederen. 1284

VENDUTIE

door

Soesman's Kantoor

in het huis laatst bewoond door

Mevrouw M. MIDDELBERG

Bodjong

(Paviljoen v. d. Heer KOCKEN)

Dinsdag 9 April a. s.

van:

Goed onderhouden moderne-stijl Meubilair.
Gaskronen. Schrijftafel.
Portières. Stallegordijnen.
Ledikanten. Psyché. Planten enz.
Een gramophon m/prachtige platen.
Een trapnaaimachine.
Een span sandelwoodpaarden.

Kijkavond 8 dezer 5—8 uur.

1262

Djatiehout Vendutie.

Zaterdag 13 April 1907

op de gouvernements stapelplaats te Pemalang.

Van ongeveer 350 M³. balken.

1274

VENDUTIE

door

SOESMAN'S KANTOOR

45 Fraaie Sandelwood paarden

Maandag 15 April

w.o. **prachtige Spannen, zooals**

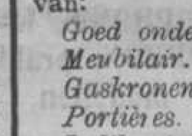
1 Span schimmels van 4'2"
1 „ bruinen „ 4'1"
1 „ zwarten „ 4'

Tal van **Rij- en Trekpaarden** van 4' en hooger.

ZOOMEDE:

5 Groote Fokmerries.

Dagelijks te bezichtigen aan den **Ouden Boom** 1265

VENDUTIE

van

40 Fraaie Savoepaarden

door

SOESMAN'S KANTOOR

Woensdag 10 April a. s.

Deze lading bestaat uit:
Vele fraaie Spannen.
Tal van groote Rij- en Trekpaarden.
Zoomede:

3 MERRIES

in verschillende hoogten en gewilde robes.

Dagelijks te bezichtigen aan den Ouden-Boom. 1245

Hoogere Burgerschool

SEMARANG.

Aangifte voor de Toelatingsexamens.

Nadere bijzonderheden in de advertentie in DE LOCOMOTIEF van 16 en 30 Maart 1907.

967 DE DIRECTEUR.

Op Afd: hoofdpl: in 't geb: gezond droog klimaat, bestaat gelegenheid tot vestiging van

klein net hôtel 1e rang.

brieven franco no. 635 *Locomotief*

Ouders en Voogd[en]

Eene familie te **Arnhem** biedt tehuis aan voor schoolgaande jo[ngens] met deskundig toezicht op de stud[ie] gen f **650.**— 's jaars. Uitstekende [re]ferentiën.

Verdere inlichtingen en aanbied[ingen] no. dezer.

Administratie

IEMAND, reeds vele jaren in administratieve betrekking werkzaam kend met vreemde talen en de getuigschriften betreffende betrouw[baar]heid en stiptheid kunnende overleg[gen] **zoekt** eene hem passende betrek[king] liefst te **Semarang.**

Brieven onder letter **V.** te richt[en aan] de Administratie van dit blad.

Gevraagd

door de suikeronderneming Langsee, nabij

Een 2e Machinist,

salaris fl. 175. 's maands en fl. 300,— gratificatie bij tevredenheid. Vrije woning en geneeskundige behandeling op de fabriek.

Indiensttreding medio April a.s.

Brieven met copiecertificaten aan den Administrateur.

GEVRAAGD:

2e Machinist

werkman, bij voorkeur diploma kweekschool v. machinisten.

Aanbiedingen met copy-certificaten den Administrateur s. f. Ardjawinangun

---

Een bekwaam en erva[ren]

1e Machinist

voor eene suikerfabriek, thans nog in be[trek]king, en in 't bezit van goede certi[ficaten] zoekt voor a. s. Campagne plaatsing.

Brieven aan 't bureau van dit blad.
Onder No. 1272.

2e Machinist

Op een suikerfabriek in den OOST[HOEK]

wordt gevraagd

een 2e machinist om met 1 Mei in dienst te treden. Salaris f 25 — of f 150 's maands winstprocenten, afhangende van bekwaamheid en indischen diensttijd.

Brieven met zooveel mogelijk inlichtingen ook omtrent landaard, gehuwd of ongehuwd en anderszins onder nummer 1965 Soe[rabaja Han]delsblad.

GEVRAAGD

voor de Toebansche Bank

een Administrateur

Beginsalaris f 150. – met vrije w[oning] en vooruitzichten.

Vereischten: Vertrouwdheid met bel boekhouden en de Javaansche [taal] en Borgtochtstelling.

Brieven met volledige inlichtingen [aan den] Secretaris Penningmeester.

Apotheker N. W. reeds eenige jaren Indië zoekt plaats. Onverschillig waar. Brieven onder No. bureau v/d blad.

Bij Importfirma kan onmiddellijk geplaatst worden Verkooper-Procuratiehouder, bekend met Engelsche manufacturen, correspondentie Engelsch en Duitsch. Prima referentiën vereischt. Discretie verzekerd.

Brieven onder No. 1735 Bureau Nieuwe den Dag voor Ned. Indië.

De Suikerfabriek „BODJONG"
bij Poerbolinggo (Banjoemas)

vraagt om direct in dienst te treden

een ervaren tuinopzichter

met het vooruitzicht om na gebleken geschiktheid te worden benoemd eerste geëmployeerde.

Aanvangssalaris **f 300** — 's maands met winstprocenten en **f 50,**— fourage.

Men wende zich met referenties afschrift getuigschriften tot den Administrateur.

GEVRAAGD

op een wit suikerfabriek in West-Java

EEN ONGEHUWD CHEMIKER-WACHTDOENDE

met minstens twee jaren praktijk en voorzien van goed getuigschrift. Salaris naar bekwaamheid tot een maximum van gld. 's maands.

Brieven te adresseeren aan de administratie van dit blad, onder nummer dezer advertentie.

GEVRAAGD:

voor een Suikerfabriek in de Oosthoek

een ongehuwd flink Chemist tevens gediplomeerd Machinist

op een salaris van Tweehonderd gulden s'maands met gratificatie bij tevredenheid speciaal voor den nachtdienst van 10 u 's avonds tot 6 u. 's morgens. Zij die bekend zijn met bereiding van Superieure suiker genieten de voorkeur.

Brieven met opgave leeftijd en afschrift certificaten onder no. dezer. 1153

Voor een groote drukker[ij]

op een der hoofdplaatsen van Java wordt een bekwamen chef gezocht.

Brieven onder no. 1188 aan Administratie *Locomotief*.

Juffrouw gevraagd

tot hulp in de huishouding. Salaris nader overeen te komen.

No. 1907. No. 80. ZATERDAG 6 APRIL. 56e Jaargang.

Uitgave der Naamlooze Vennootschap
DAGBLAD „DE LOCOMOTIEF".

Hoofdredacteur
M. VIERHOUT.

Redacteur in Nederland
Mr. P. BROOSHOOFT.

DE LOCOMOTIEF

Red Teleph No bureau 88 huis 519 — Derde blad — Administratie-Teleph 269

HET ABONNEMENT KOST PER KWARTAAL:
IN NED.-IND., met uitzondering van SEMARANG . . f 7.50
TE SEMARANG . . . . . „ 6.—
IN HET BUITENLAND . . . . . „ 12.50
Het Abonnement moet bij aanvang van den termijn betaald worden.

Het Hoofdagentschap voor Nederland is gevestigd bij de firma J. H. DE BUSSY te Amsterdam.

ADVERTENTIE-TARIEF.

Van 1 tot 20 woorden, over de breedte van één kolom er ten minste tweemalen geplaatst f 1.25 voor elke plaatsing; elke 10 woorden méér f 0.50 per plaatsing. Bij plaatsing over de breedte van 2 kolom wordt het dubbele gevorderd en zoo verder.
Familie-berichten, ten minste twéé malen geplaatst, f 2.50 voor elke plaatsing.
Groote letters worden naar plaatsruimte gebezigd.
Reclame-berichten, geplaatst op de telegrammenpagina, f 0.30 per regel.
Het bedrag der advertentiën moet bij vooruitbetaling worden voldaan. Aanbieding van advertentiën geschiede liefst vóór 1 uur.

Desgewenscht wordt regeltarief toegepast.

Bij abonnement ruim rabat.

Engeland en Nederland.

Het nal elken Nederlander aangenaam hebben aangedaan op te merken met hoeveel waardeering overal in het buitenland over het gedrag van de zeelieden van den Hoek is geschreven, hoe zelfs vóór één poging tot redding slaagde, men overtuigd was dat onze Hollandsche matrozen deden wat gedaan kon worden. »One touch of nature makes the whole world kin" heeft een Engelsch dichter gezegd, en het gemeenschappelijk gevoel van diep medelijden met de slachtoffers van de *Berlin*-ramp, van eerbied voor de hardnekkige mannen die dat gevoel in daden omsetten, deed de harten van Engelschen, Duitschers en Nederlanders trillen en het is zeker velen weêr eens doen beseffen dat wij niet zoo heel ver af staan van die volken van Europa, door verschillen in taal en zeden, door politieke grenzen, rivieren en zeeën van ons gescheiden.

De koning van Engeland heeft spontaan uiting gegeven aan zijn waardeering en bewondering voor onzen Prins Hendrik, die in deze dagen zooveer met ons volk heeft medegeleefd, zóó op de beste wijze is voorgegaan. En de warme woorden door onze Koningin tot den Engelschen prins gesproken die het huldeblijk van zijn koning kwam overbrengen, vertolken zeker wat geheel ons volk gevoelt nu het Engelsche en Nederlandsche volk samen over één ramp treuren.

De redacteur van de *Times* leest echter nog iets meer in den dronk van onze koningin. De *Times* meent er een teeken in te zien dat de gevoeligheden in Nederland opgewekt door den Zuid-Afrikaanschen oorlog geheel geweken zijn.

Wij vreezen dat de *Times* zich vergist. De bitterheid die in de harten van vele Nederlanders is opgewekt door het gebeurde in den Zuid-Afrikaanschen oorlog, wortelt heel diep. De Engelsche naam is nog verre van bemind in Nederland. Misschien is het niet overdreven aan te nemen, dat in enkele opzichten in ons land de haat tegen Engeland grooter is geweest dan in Zuid-Afrika. Hier zagen de menschen in machteloze woede aan, wat gebeurde; en dat beeld van hun volkomen machteloosheid, de zekerheid dat medestrijden met de republieken even dwaas als nutteloos zou zijn deden er niet toe bij om dien haat te verminderen of mooier te maken.

In Zuid-Afrika konden mannen hun willen in daden omsetten: zij konden strijden, hebben gestreden, lang en moedig gestreden en ... zijn overwonnen. Maar met denzelfden moed dien zij in het onvermoeide geschikt, hebben zij besloten samen te werken met hun overwinnaars om de wonden die de oorlog geslagen heeft te doen heelen, om de braakliggende velden te bebouwen, verwoeste steden te doen herrijzen, om de mannen die korten tijd geleden als vijanden tegenover elkaar stonden als burgers van hetzelfde land, van dezelfde stad vreedzaam naast elkaar te doen leven.

Misschien werd dit hun gemakkelijker gemaakt omdat zij meer en beter dan wij ook toegaven en goede menschelijke eigenschappen hadden leeren kennen in die vijanden, wier tegenheden door ons steeds zoo rijkelijk geerkend zijn. Misschien hebben zij begrepen, beter dan wij, dat ze fs de mannen die de schrikkelijke moordkampen samenbrachten, niet noodzakelijk wreede moordenaarsnaturen moesten zijn, maar zoo handelden in de eerlijke overtuiging, dat het humaan was de kortste middelen niet te versmaden om den oorlog tot een spoedig einde te brengen. Wij willen op die oude geschiedenissen nu niet terugkomen, niet nog eens zeggen te gelooven, dat die meening onjuist en uit den booze was. Maar zeker is het, welke denkbeelden en gevoelens dan ook gesluimerd hebben in hoofden en harten van de Afrikaanders, zij met zelfbeheersching en geduld met hun vroegere tegenstanders zijn samengegaan en hebben samengewerkt.

De uitkomsten hebben bewezen hoe goed die Afrikaanders gedaan hebben met oude rancunes te begraven, wrok en haat te bedwingen. Maar nog iets anders heeft die geschiedenis na den oorlog ons getoond. Wat zelf vóór en in den oorlog aan de Engelschen verweten moge zijn, men kan hun moreelijk de eer onthouden dat zij als overwinnaars, heer en meester in het overwonnen land zijnde, van hun macht een even verstandig als goed gebruik hebben gemaakt, dat zij de bepalingen bij den Vrede van Vereeniging toegestaan aan overwonnen tegenstanders die de wapens nog in de vuist hadden, niet alleen zijn nagekomen, maar eerlijk en met een ruime opvatting hebben toegelicht.

Waarlijk wij, die het gevoel hebben gehad alsof een ras vermoord en gekneecht werd, toen de Engelsche overmacht ongedisciplineerde boeren overwon, mogen wel eenige waardeering toonen voor dieselfde Engelschen die reeds nu, vier jaren na het einde van een bloedigen oorlog, een niet onbelangrijk deel van de wetgevende macht in Transvaal in handen van boeren leggen en zonder den minsten twijfel na verloop van enkele jaren aan de bewoners der vroegere Republieken volkomen zelfregeering en geheel dezelfde rechten zullen toestaan als aan de burgers van Australië en Canada—al moeten wij ook onwillekeurig zien »britsch burger" worden en al zullen wij zonder eenigen trots Lord Palmerston het «Civis Britannicus sum" naspreken.

Welk ander land zou zoo gemakkelijk regeerders hebben gevonden met een breeden blik en genoeg zelfvertrouwen om den gewezen opperbevelhebber van het slechts vier jaren geleden ontwapende vijandelijke leger als eerste minister van zijn land naar Engeland tot bespreking van de belangen van de gezamenlijke Engelsche koloniën te roepen?

Zij die dit niet zoo gereedelijk een schoone verstandige daad van Engeland willen noemen, zouden de geschiedenis kunnen naslaan en onderzoeken hoe andere overwinnaars vaak zijn opgetreden. Om slechts enkele voorbeelden te noemen: wij zouden kunnen bedenken hoe de Noordelijke Amerikanen in hun bitteren wrok tegen de rebellen door hardheden, noodeloos wreede en vaak onrechtvaardige maatregelen de verzoening van het Zuiden, de welvaart in het Zuiden jaren hebben tegengehouden. Zij zouden kunnen nagaan hoe thans de toestand in het meer dan een halve eeuw geleden onderworpen Polen is, waar de oorspronkelijke bewoners stelselmatig van hun land ontzet worden, waar de Pruisen overheersende vreemdelingen zijn gebleven, en waar maatregelen tegen de Poolsche taal worden toegepast, die, werden zij in Zuid-Afrika aangewend, terecht een storm van verontwaardiging zouden doen opgaan.

Het is voor ons Nederlanders een bittere slag geweest, toen de eenige kolonie in een gematigde luchtstreek, waar afstammelingen van onze voorvaderen de taal en zeden van die voorvaderen hebben bewaard, de eenige Nederlandsche kolonie in de oude beteekenis van het woord, werd opgelost in en gevoegd bij het Britsche Zuid-Afrika, geregeerd door Britten, die Britsche zeden en Britsche taal souden medebrengen. Dezelfde natie die met haar overmacht de bewoners van Nieuw-Amsterdam tot New-Yorkers had gemaakt, zou de taal van Zuid-Afrika trachten terug te brengen tot een plattelandsdialect.

Misschien kunnen wij ons troosten met het denkbeeld, dat ons volkseigen nog in wat anders leeft dan in enkel taal en zeden.

De eigenschappen van het Nederlandsche volk, die op de beschaving van onzen tijd zulk een grooten invloed hebben gehad en —al is Nederland een tweede-rangs mogendheid geworden—nog hebben, gaan door dergelijke wisselingen niet verloren.

De Amerikanen hebben slechts de taal volkomen met Engeland gemeen, tot de vorming van zeden, wetten en karakter van het Amerikaansche volk heeft na Groot-Britannië geen land meer bijgedragen dan ons eigen land.

En zoo zal de volksaard van het Afrikaandersvolk in het Vereenigd Zuid-Afrika van de toekomst ook niet verloren gaan, al zal het zich ook wijzigen door de vermenging met Angelsaksers.

Waarom wij thans zoo de aandacht vestigen op de goede zijde van Engeland's houding in Zuid-Afrika? Omdat wij het eenigszins betreuren, dat de veronderstelling door den *Times* uitgesproken waarschijnlijk niet juist is. Omdat de haat en wrok over wat vijf jaren geleden gebeurd is, geen goed meer doen kan, omdat dergelijke gevoelens ons blind kunnen maken voor de betere eigenschappen van onze overburen, wier denkbeelden en wier zeden meer overeenkomst met de onze toonen dan die van eenig land, en van wie door ons met zooveel voordeel veel te leeren en over te nemen zou zijn, indien wij niet bij voorkeur wilden letten op dat wat wij in onze machtige buren afkeuren.

(*Alg. Hbl.*)

Buitenlandsch Nieuws.

Een reclame-bandiet.

De beroemde, beruchte, wereldbekende bandiet Antonio Bellacosola, de trots en de roem van Corsica, wiens misdaden of juister de verhalen er over van de hem hoogelijk vereerende bevolking zelfs den bekenden man, die niet griezelen kon, aan 't beven en sidderen zouden hebben gebracht, is, 84 jaar oud, te Bocognano bij Ajaccio overleden.

Bellacosola werd, als «de laatste der Corsicaansche bandieten", verzorgd en verwend, men wist hoe zeldzaam het exemplaar was en handelde naar die wetenschap. Na een moord uit bloedwraak vluchtte Bellacosola, die eigenlijk Antonio Bonelli heette, in 1844 het bosch in en hetft 48 jaar genegeerd of zich doen gelden altmans, als de ongekroonde koning van het district Balla. Vijftig jaar later, na de verjaring van de hem meer of meer recht ten laste gelegde misdaden (op één meer of minder zagen Bellacosola's buren en dorpsgenooten niet) kwam hij voor den dag en vestigde zich te Bocognano als eerzaam burger. Daar werd hij dadelijk de groote aantrekkelijkheid van de toeristen, genoot zelfs de eer door den afgezaardigde Arène verhoord of voorgesteld te worden aan president Carnot, toen die het eiland bezocht, en was heel vriggevig met zijn vermaken over de vreeselijkste wandaden en over de wijze, waarop hij de marechaussees had bij den neus genomen, telkens weêr. 't Was prachtig den ouwen heer met zijn langen witten baard en zijn pijpje in 't zonnetje te zien zitten, terwijl hij met zichtbaar welbehagen anderen in 't zonnetje zette. Hij was in goeien doen en wees indertijd een voorstel om zich te Parijs voor geld te laten kijken, met verontwaardiging af. En des Zondags legde de groote bandiet in ruste een kaartje met den wachtmeester der marechaussees.

Met muziek.

Met muziek voorop hebben de onlangs wegens den inval gestrafte suffragists de Holloway gevangenis, waar ze haar dagen hebben moeten uitzitten, omdat ze geen boeten wenschten te betalen, verlaten. Hee wat vriendinnen en een massa publiek verzameld ze van Holloway naar een restaurant bij Charing Cross, waar een lunch werd gebruikt. Wie voor de muziek gezorgd had, wordt niet gemeld. De vraag is anders wel van beteekenis, in verband met den staat van zelfwaardeering, waarin de dames zich bevinden.

Mrs. Sanders, echtgenoote van een lid van den Londenschen grassschapsraad, zeide omtrent haar gevangenissentimenten, dat deze niet van de aangenaamste zijn. Ze mocht niet eens dadelijk een bad nemen, eerst na een maand smeeken kreeg ze het. De directeur was van meening geweest, dat ze best 14 dagen buiten een bad kon.

Sultans-krediet.

El Mrom, een nieuwe persoonlijkheid, die thans het bevel voert over de Mehalla van Elksar, is er in geslaagd van de Elsir's, een onlangs onderworpen stam, 45.000 doera's los te krijgen, als schatting. Hij zal nu ook de Beni-Messara(?) en de Beni-Sgutils aan den tand gaan voelen.

De voorraad volksstammen, die onder het een of ander argument tot debiteuren van een sultan kunnen worden verklaard, schijnt onuitputtelijk. Mogelijk een oplossing van des sultans financiële moeilijkheden, waarmee te Algeciras geen rekening werd gehouden.

Kleine oorzaken . . .

In een Poolsch dorpje liet een vrouw, bij 't voeren der varkens, de lantaren in 't stroo vallen, waardoor dit natuurlijk vlam vatte. De pogingen, om het vuur te blusschen, veroorzaakten haar ernstige brandwonden, en slechts met de uiterste moeite gelukte het haar zich in veiligheid te brengen.

Een dertigjarige arbeidster droeg toen den stal binnen om het vee te redden. Door den vreeselijken rook viel ze bewusteloos neêr. Haar vader snelde het brandende gebouw binnen om zijn dochter aan de vlammen te ontrukken; ook hij kwam niet weêr te voorschijn. De verkoolde lijken werden later onder de puinhoopen gevonden. De geheele stal brandde af. Verscheidene varkens en veel pluimgedierte zijn in de vlammen omgekomen.

Panama in „eigen beheer".

De beteekenis van de officieuse mededeeling, dat de Amerikaansche regeering geen aanbiedingen betreffende de uitvoering van het Panamakanaal zou aanvaarden, is deze, volgens een bericht in de *Matin*, dat Roosevelt de uitvoering van het werk wil opdragen aan de «militaire genie". Het is een ware revolutie, broomt de *Matin*, en het eind van een periode, die men die van de burgerlijke genie zou kunnen noemen. Doch in het vervolg van het stuk wordt toch erkend, dat de afgeloopen periode het bestaan van moeilijkheden heeft aangetoond, waarvan sekere onvruchtbaarheid aan resultaten het gevolg is. Men wachte nog bevestiging van het bericht der *Matin*, waartegen althans dit is aan te voeren, dat Roosevelt de macht niet heeft over de militaire genie voor vredeswerken te beschikken, en dat de Yankeesoldaat Amerikaansch genoeg is, om voor corvee-diensten te bedanken. Bedoeld is mogelijk door de *Matin*, dat de leiding van het werk aan daartoe non-actief te maken militaire ingenieurs zal worden opgedragen, die dan tevens het aannemerswerk souden moeten doen.

Einde van den Rutheenschen honger.

In den loop van den nacht van 23 op 24 Febr. werden nog 5 van de in hechtenis zijnde Rutheensche studenten ziek. Ook zij moesten naar de infirmerie.

24 Febr. zijn de leden van het Oberlandesgericht aan het beraadslagen gegaan over den eisch van de studenten, dat allen ontslagen moesten worden. Anders wilden ze de cellen niet verlaten.

Iederdaad hebben de inhechtenis genomenen woord gehouden en misluk ten zelfs de pogingen, de ontslagenen met geweld uit het huis van bewaring te verwijderen.

Het Landesgericht besloot, aan den eisch gevolg te geven en allen tegen cautie vrij te laten. De cautie werd gesteld, en toen de studenten een schriftelijk bewijs van hun herkregen vrijheid verlangden, werd ook dit gegeven.

Alle hongerenden gingen daarna in optocht naar het Rutheensche hotel te Lemberg en een deel van het publiek juichte hen luide toe. Van het balkon af deed een der studenten de menigte kond, dat de martelaren thans zeer uitgeput waren, doch later al dagene, wat voorgevallen was, zouden toelichten.

Moeten we berichtgevers gelooven, dan zou de arrestatie der studenten, waartoe aanleiding werd gegeven bij een nationalistische betooging, van vrij onschuldigen aard, gevolg zijn van een van uit Weenen uitgegeefende pressie.

De Galicische overheid moest in elk geval harde woorden hooren over het voorgevallene, dat nu bovendien met een aardig succesje—en dus reclame voor de Rutheensche chauvinisten — afloopt.

Beperking van oorlogstoerustingen.

Het belangrijkste in het gesprek, dat een correspondent van de *Tribune* te Drontheim met koning Haakon heeft gehad, lijkt ons het volgende.

Wat de poging betreft om een algemeene staking in de wapening af te kondigen—zoo worden koning Haakon's woorden samengevat—dat is een moeilijke zaak. De meerderheid van de Engelsche vloot is onbetwistbaar, en zij is bevorderlijk voor den vrede, maar dat zij bij internationale overeenkomst bestendigd moet worden—een lach, een schouderophalen geven welsprekend het verzet van den nationalen trots te kennen.

Aldus de correspondent. De gedachte, waaraan koning Haakon met en zonder woorden uitdrukking gaf, is natuurlijk niet nieuw, maar dat een regeerend vorst haar uitspreekt heeft belang. Dat is inderdaad het groote bezwaar tegen Engeland's voorstel om algemeen de wapeningen te beperken. Engeland's vloot is nu sterker dan welke vereeniging van twee andere vloten ook; sommigen zeggen: van drie andere vloten. Als de andere mogendheden goed vonden hun schepenbouw te beperken, dan bleef dit zoo. Het is waar, Engeland kan zeggen: Dat zal toch zoo blijven, want wij kunnen sneller bouwen en zijn rijk genoeg om tegen u op te bouwen. Wij houden onzen voorsprong dus in elk geval. Maar de andere mogendheden denken allicht: het zal Engeland hoe langer hoe moeilijker vallen om zich sterker te houden dan twee andere vloten.

Met het leger is 't iets anders, maar ten slotte toch 't zelfde. Minister Haldane heeft gisteren weer aanzienlijke bezuinigingen in de legeruitgaven aangekondigd: 24 millioen gulden. En hij noodigt andere mogendheden uit, desgelijks te doen. Maar: voor geen groote mogendheid — en hiermede valt in de eerste plaats te rekenen — is het leger gelijk voor Engeland van bijkomstig belang. En dan vooral: gisteren herhaalde de minister, wat hij verleden jaar reeds bij het voorstellen van bezuinigingen gezegd heeft, nl. dat de lagere uitgaven in 't minst niet aan de deugdelijkheid en sterkte van het leger tekort souden doen: integendeel. Als de mogendheden dan dit voorbeeld van Engeland moeten volgen, souden zij ook moeten trachten voor minder geld een beter leger te krijgen. En daarom is 't immers niet te doen.

Evenwel, gelijk minister Haldane zeide, Engeland is nog tot verdere beperking bereid, indien andere staten 't ook zijn.

Weêr een staking.

In Boekarest ook al Hoogeschoolrelletjes. Hier zijn het de hoogleeraren aan de universiteit, die het werk gestaakt hebben, wijl zij niet tevreden zijn met een nieuw ingediend wetsontwerp op het Hooger Onderwijs. Een deel van de studenten heeft zich bij de professoren aangesloten. Als deze heeren nu ook maar geen hongerkuur beginnen! Dat zou er voor de leveranciers van de profs slecht uitzien.

Zwitsersche horloge-industrie bedreigd.

De Zwitsersche horloge-industrie maakt zich ernstig ongerust over de Hongaarsche concurrentie.

In het land der Magnaten toch tracht men door hooge salarissen goede, Zwitsersche werklieden te verkrijgen, terwijl men zich tevens op het bouwen van ware modelfabrieken toelegt.

De werkliedenfederatie van horlogemakers en graveurs, wier hoofdzetel te Bern is, heeft besloten, dat in de toekomst Zwitsersche werklieden, die naar Hongarije emigreeren, bij terugkeer in hun land niet meer in de horlogefabrieken zullen worden toegelaten.

Men verwacht, dat ook de patroons van hun kant deze concurrentie hinderpalen in den weg zullen leggen.

Een Amerikaansch sensatie-proces.

Kabelgrammen uit New-York maken melding van een eigenaardig moordproces, dat eenigszins aan de zaak Taaw doet denken, en zeer waarschijnlijk zal men de uitspraak in dit geval als een vingerwijzing omtrent de houding der geasocieerden ten aanzien van den millionnairmoordenaar kunnen beschouwen. In Culpeper, in Virginia, had een jonge man, Bywater genaamd, een jonge dame, die hij beloofd had te zullen trouwen, schandelijk in den steek gelaten. De broers van het bedrogen meisje, tot een der eerste families behoorend, dwongen Bywater, hun zuster te trouwen. Het huwelijk werd in den engsten familiekring gesloten. De beide broers der bruid stonden met geladen revolvers naast het altaar, om den jongen man onmiddellijk overhoop te schieten, wanneer hij op 't laatste oogenblik zou weigeren, zijn belofte te vervullen.

Na de bruiloft wreekte Bywater zich op zijn jonge vrouw, door haar voortdurend te mishandelen. Het leven werd ondraaglijk voor haar, zoodat ze, ten einde raad, bij de broers hulp ging zoeken. Dezen maakten korte metten en schoten den kwelgeest eenvoudig een kogel door 't hoofd. Natuurlijk werden ze voor den rechter gedaagd. In navolging van 't proces Thaw moest de jonge vrouw in de gerechtszaal haarfijn vertellen wat er vóór en na het trouwen met haar gebeurd was. De publieke opinie uitte zich geheel ten gunste van de beide beklaagden en het is zoo goed als zeker, dat ze vrijgesproken worden.

Een held van de „Berlin".

Wij laten hier de vertaling volgen van een brief van een Engelschman, geschreven aan *The Daily Mirror*, waaruit duidelijk blijkt, hoe dapper en opofferend zich wijlen de heer Moor, de eerste hofmeester van de *Berlin*, in de ure des gevaars heeft gedragen, ook reeds bij vroegere gelegenheden:

De lezers zullen met belangstelling de heldhaftigheid van den heer Moor, 1ste hofmeester van de *Berlin*, vernemen.

Eenige jaren geleden viel een klein meisje van de pier te Harwich in zee. De heer Moor, die het ongeluk zag, dook onmiddellijk tusschen de pier, en een pleizierboot, welke stampend en stootend langszijde lag. Hij redde het leven van het kind, en ontving de Royal Humane Society's medaille.

Het kan niet te algemeen bekend worden, dat aan den heer Moor verzocht was, de zorg op zich te nemen van den armen, kleinen August Hirsch, en dat, toen het lichaam van den heer Moor gevonden werd, gekneusd en opengereten, hij nog in zijn armen het ongeschonden lichaam van zijn kleinen vriend vasthield.

Zulk eene plichtsbetrachting moet door iedereen gewaardeerd worden, het is waarlijk prachtig en dwingt de bewondering van het Engelsche volk af.

Ik kan dezen kleinen brief niet beter inkleeden, daar ik met een vol hart schrijf. De heer Moor toch was een oud vriend van mij, ik kende hem reeds een veertig jaren en ben nu bijna te nedergedrukt deze kleine hulde aan de voeten van een waarlijk Britschen held neder te leggen.

Herbert W. Bacon.

Londen, Mewman-street 11.

Dichter-koolhandelaar.

Onlangs passeerde te Hengelo een met groen en vlaggen versierde waggon kool met de volgende opschriften:

Auf dem 1000en Wagen 1906/07.
Einst waren sie im Reichstag toll
Schikten uns darum Eingangs-Zoll
Uad hoffen Hollands Kohl su wehren,
Doch Deutschland kann sie nicht entbehren.
Schon tausend Wagen sandte dies Jahr
Hinüber Kaufmann K. Wagenaar.
Klaas Wagenaar, aus Broek und Langendeich
Sandt immer beste Wahren,
Berliner Handler, bestellt darum sogleich
Es wird ihr viel ersparen.
Wie sou de eerste zijn van 't jaar
Waremmpel, 't is Klaas Wagenaar,
Hij was de eerste, die versond
Duitsead wagons van hier in 't rond
Naar Noord en Oost, naar Zuid en West
Verzendt hij groenten opperbest.
Duitschland, Frankrijk, Zwitserland
Doet hij ook meer veel van de hand,
Zelfs gaat de kool van Langendijk
Veel verder nog dan Oosterrijk.

Amerikaansche Kroniek.

Wij hebben zoo dikwijls medegedeeld wat Europeanen dachten van den Amerikaanschen ingenieur en de Amerikaansche nijverheid, dat het nu ook wel eens de moeite waard is te vertellen wat een Amerikaansche ingenieur over zijn Europeesche collega's te zeggen heeft.

De Fransehen, zegt deze Amerikaan, zijn theoretisch niet bijzonder knap, maar zij hebben geduld en houden van een voortreffelijke uitvoering. Zij werken hun machines af of het voorwerpen van kunstnijverheid zijn, in plaats van werktuigen en letten meer op het uiterlijk dan op de innerlijke kracht. Bovendien zien zij niet tegen dure proefnemingen op, maar zij souden vele dier proefnemingen ongedaan kunnen laten, indien zij voldoende theoretische kennis bezaten om de gevolgen vooruit te berekenen.

De Engelschen zijn vóór alles practisch. Technisch hoog ontwikkelden zijn onder hen zeldzaam. De Engelschman is geen voorstander van lang zoeken en beproeven; hij neemt het sekere voor het onsekere, ook al opent dat laatste kans op groote voordeelen.

Daardoor zijn de Engelsche fabriekeinrichtingen voor een groot deel nog ouderwetsch. De Engelsche arbeiders pakken in den regel ook veel minder flink aan dan de Amerikaansche. Zij pogen uit een karwei te halen wat er uit te halen is en haasten zich langzaam. Van de invoering van arbeidsparende hulpwerktuigen zijn zij dan ook afkeerig. Zij weren nog bij het oude dogma hunner vakvereeniging, dat de machine den arbeider het brood uit den mond neemt. Ook drinkt de Engelschman meer dan voor zijn gezondheid wenschelijk is en hij verlangt telkens vrijaf voor sportfeesten en dergelijke, terwijl hij altijd klaar staat om meê te doen aan werkstakingen.

In de Engelsche fabrieken vindt men—in 't algemeen gesproken — geen streven naar nieuwe banen; men werkt er «schablonenmatig."

* * *

In Schotland is de toestand in zooverre beter dat ingenieurs en werklieden hun vak uitnemend verstaan, maar de werkgever is er ook conservatief en voelt weinig voor de nieuwe ideeën zijner ondergeschikten.

«Trouwens — aldus gaat de Amerikaan verder — in dit opzicht heb ik in alle Europeesche landen hetzelfde gevonden; geen practische aanmoediging — in klinkende munt — voor het bedenken van betere arbeidsmethoden of technische nieuwigheden. In dit opzicht is Amerika allen landen eene vooruit.

«Voor de technische kennis der Duitschers heb ik eerbied, ik kijk er tegen op als tegen een monument, opgericht ter eere der «theorie."

«In tegenstelling met ons — Amerikanen — blijft de Duitscher heel lang studeeren, dikwijls tot zijn dertigste jaar! Dan is hij geweldig knap, maar nog niet bekwaam en nog niet bruikbaar.

«Heeft hij heel ijverig gestudeerd, dan is hij bijziend en kaalhoofdig geworden, heeft alle individualiteit verloren, bezit menschennoch wereldkennis en geen kijk op zaken, terwijl zijn 10 jaar jongere collega in Amerika al in den nadel zit. Zijn hoofd zit vol kennis, maar zijn handen staan verkeerd als hij practisch moet optreden. Vandaar dat jongelui in Duitschland geen verantwoordelijke betrekkingen krijgen en slecht betaald worden."

En zelfs het studentenleven is, volgens dezen schrijver, in Duitschland niet zoo aantrekkelijk als aan de Amerikaansche technische universiteiten. De professor staat op een voetstuk, is ongenaakbaar. Daardoor ontbreekt een vertrouwelijke omgang tusschen leermeester en leerling. En het verheffende Amerikaansche «college life" wordt niet geëvenaard door het Duitsche, waarin bierdrinken en duelleeren een hoofdrol vervullen.

* * *

De Duitsche spoorwegen zijn staatseigendom en werpen groote winsten af. Werkstaking onder het personeel komt niet voor. Als echter het Duitsche stelsel een voorbeeld is van staatsbeheer, hoop ik dat dit in Amerika nooit zal komen. De civiel-ingenieur spoorweg-expert, gelijk wij dien in Amerika kennen, schijnt in Duitschland zoo goed als onbekend te zijn en eenigszins reis over de Duitsche spoorwegen doet het gevoelen. In bijna alle groote staten zijn de lijnen overvuld; de spoorstaven zijn te licht en liggen niet goed, de locomotieven zijn zuinig in het gebruik maar te licht gebouwd en te langzaam.

De sneltreinen loopen slechts 50 Engelsche mijlen in het uur en dan slingeren en schokken de wagens zoo als in Amerika slechts bij hooge uitzondering voorkomt. De localtjes kruipen langs den weg. De gewone personen- en goederenwagens zijn vierwielig als de wagentjes uit Nürnberg, waarmede onze kinderen spelen. De grootste Duitsche goederenwagen is nog niet zoo groot als een verhuiswagen in Amerika.

De sations zijn over het algemeen goed ingericht, het personeel in net uniform gekleed en als soldaten gedrild. De stationschef ziet er uit als een Turksche pacha en de als een generaal uitgedoste hoofdconducteur is niet alleen geen heilige, maar zelfs een vrij swak mensch, die voor een paar sigaren of een klein stukje zilver bijzondere voorrechten schept, die niet in zijn reglement staan.

De Duitsche arbeider is veel langer in touw dan de Amerikaansche, maar de laatste doet toch meer, omdat hij veel sneller werkt.

«Duitsche ingenieurs bewezen gaarne dat wij — Amerikanen — niet wetenschappelijk zijn en alleen maar oogen hebben voor geld verdienen. Een van hen zeide dat hem een zeer goed gesalarieerde betrekking in Amerika was aangeboden, welke hij evenwel had afgeslagen, omdat zij geen gelegenheid bood voor wetenschappelijken arbeid."

De Amerikaan gelooft dit maar half en beschouwt het in alien geval als een uitzondering. Hij zegt de wereld te hebben doorgereisd en nergens iemand te hebben ontmoet die ongevoelig was voor den Amerikaanschen dollar.

Amerikaansche ambachts- en hulpwerktuigen worden in grooten getale in Duitschland ingevoerd. Voor alle soorten van arbeidbesparende machines is Duitschland een goed afzetgebied, zooals trouwens voor alles wat tegen concurreerende prijzen te leveren is.

* * *

De mooiste inrichting op wetenschappelijk-technisch gebied is, in zijn oogen, de Technische Hoogeschule te Charlottenburg. Daaraan werken mannen met een wereldreputatie als Riedler, Stumpf, Josse e. a. In deze school werken ook de mannen, die Duitschlands groote oorlogs- en mailschepen ontwerpen. De «Kaiser Wilhelm der Grosse" bijv, komt uit deze school. Hier worden ook de proefnemingen gedaan met gasturbines, draadlooze telegraphie ens.

De Duitschers zijn specialiteit op het gebied van al die werktuigen, wier bouw een streng wetenschappelijk vooronderzoek vereischt. Vandaar dat hun gasmotoren de beste der wereld zijn en de Amerikanen deze

machines naar Duitsche octrooien vervaardigen.

De Duitsche ingenieur is niet zoo originneel als de Amerikaansche; hij heeft minder goede invallen, maar hij tracht zijn doel door „Ausdauer" te bereiken.

«Op het speciale gebied der werktuigen beginnen de Duitschers ons dan ook reeds in te halen en het zal hun niet veel moeite kosten ons spoedig te overtreffen en onze overzeesche markten, die wij tegenwoordig verwaarloozen, te veroveren.

Duitschland bereikt wat het wil en eenige van Duitschlands staatsmannen, met den keizer aan het hoofd, behooren tot de heldenste koppen van de wereld."

* * *

Wij vonden desen brief overgenomen in een Duitsch blad dat het orgaan is der metaal-industrie van Westfalen.

Het blad geeft den brief zonder commentaar. Wij weten dus niet of het getroffen is door de lofspraak van den Amerikaanschen ingenieur.

Het laat aan elk zijner lezers over den schoen aan te trekken, die hem past. En zoo doen wij.

Trouw-, Geboorte- en Doodberichten uit Nederland.

(Uit de mail).

GEHUWD:

Aten, A. H. W. en A. v. Iterson, Amsterdam.
Beek, T. L. v. d. en K. Okkinga, Arnhem.
Benims, L. en R. Blok. Nijmegen.
Berenschot, G. en J. M. C. Kleinhoonte, Arnhem.
Buren, W. A. P. F. L. v. en J. M. Goemans, Arnhem.
Oorstra, L. en C. Rudelsheim Amsterdam.
Roon, A. J. de en P. C. v. Tilborgh, Capelle.
Schaefer, H. G. en V. D. Labouchere, Den Haag.
Selm, J. v. en M. G. C. Vruggink, Breda.

BEVALLEN:

Boer, R. de-Weening, Z., Amsterdam.
Corts, A.-v. Os, Z., Leiden.
Gelder, S. v.-Ullmann, D., Bussum.
Goedkoop v. Marken, Z., Nijmegen.
Hoogenraad-Siekens, D., Lebong-Donok.
Kapteyn, N. P.-Beyers, Z., Amsterdam.
Lange, de-Smit, Z., Amsterdam.
Lotsy de Court Onderwater, D., Dordrecht.
Maats Swan, D., Nieuw Nickerop.
Mierop, W. v.-v. Ledden Hulsebosch, D., Tricht.
Muller, J.-Houwert, D., Amsterdam.
Oster, J. J.-Brons, Z., Rotterdam.
Rotscheid, wed., C. A.-Ris, Z., Delfshaven.
Schols, H.-De Lewe, D., Nieuwpoort.
Schrijver, J.-IJzerman, Z., Amsterdam.
Sleeswijk, dr. R.-de Boer, D., Bloemendaal.
Sieger-Hessig, l.v.l. D., Vlissingen.
Stork, I. S. L.-Syes, Z., Antwerpen.
Swaab, E. J.-Fruitman, Z., Amsterdam.
Thorn Prikker, G.-Cramer, D., Kraveld.
Trotsenburg, D. H. v.-Mesman D., Den Haag.
Veen, E.-Brons, D., Zaandam.
Werlingshoff, A. M.-Göken, Z., Rotterdam.

OVERLEDEN:

Alewijn Faure, 80 j., Berg en Dal.
Anthony, wed.-C. H. v. Holst, 72 j., Rotterdam.
Assie, F., 60 j., Amsterdam.
Barnouw, W. C.-Matthes, 65 j., Amsterdam.
Boucher, L. J. C., 61 j., 's-Gravenhage.
Bouwes, J., 24 j., Amsterdam.
Brand, H. J.-Meijer, 78 j., Amsterdam.
Brinkman, A., 29 j, Noordscharwoude.
Burg, G. v. d.-Berkhof, 48 j., Ede.
Croese, E., 74 j., Amsterdam.
Dam, A. v., 80 j., Kamerik.
Doornick, wed., v.-vr., S. M. E. J. F. De Man, 84 j., Oist.
Dijkshoorn, wed., P.-S. Klapwijk, 84 j., Rotterdam.
Fundter, H. L.-Verdier, 73 j., Nijmegen.
Gaanderse, H. W. Guissing, 74 j., Amsterdam.
Haar, T. de-Poel, 75 j., Utrecht.
Haftem, J. v., Doorn.
Heshuijzen, M. C. J., 91 j., Santpoort.
Hoppe, mr., T. J. H., 63 j., Amsterdam.
Hoybolt, H. K.-Le Feber, 77 j., Den Haag.
Inhulsen, J. G., 67 j., Rotterdam.
Jonker Czn., H., 28 j., Palembang.
Kattenburg, H.-v. Praag, 81 j., Amsterdam.
Kraaij, P., 54 j., Amsterdam.
Kruining de Ver, 83 j., Rotterdam.
Kruis, A. J.-Bos, 75 j., Rotterdam.
Linde, v. d.-Kalf, 63 j, Kampen.
Mosch, A. Cu, 41 j., Amsterdam.
Poppes, J. A.-Tromp, 79 j., Balk.
Remmert, C. J. C.-v. Kempen Amsterdam.
Rooy, A. de, 74 j., Capelle.
Sax, E., Londen.
Schuyff, H. A., 30 j., Ginneken.
Sieuwerts, H. K., Rotterdam.
Smirren, J. W. v.-Meijer, 88 j., Amsterdam.
Soute, J. B., Amsterdam.
Spijker, H. J., 51 j., Hoek v. Holland.
Straaten, H. v., 89 j., Brussel.
Tauber, K., 81 j., Oude Niedorp.
Toubeau, A. L., Amsterdam.
Velde, wed., v. d.-W. v. d. Bout, 93 j., Amsterdam.
Vermolen, J. H., 74 j., Amsterdam.
Warnaar, M. J. Gerritsen, 37 j., Rotterdam.
Werner, B. J. M., 48 j., Amsterdam.
Weshuizen, P. B., 66 j., 's-Hertogenbosch.
Wurth, P., 81 j., Amsterdam.
Wijck, M. J. J. v.-de Rechteren v. Hemert, 87 j., 's-Gravenhage.
Zwartser, L., 63 j, Haarlem.
IJsselstein, W. R. v., 90 j., Rotterdam.
Zwaneveld, P. F., 57 j., Amsterdam.

Gouvernementsdienst.

—)of(—

(Slot.)

Inlandsche Rechtbanken.

Benoemd: Tot lid van den landraad te Bodjonegoro (Rembang): mas Kartoredjo, gepensionneerd wedono van Singgahan, afdeeling Toeban; mas Setjomidjojo, gepensionneerd wedono van Kragan, afdeeling Rembang. Tot tijdelijk Inlandsch officier van justitie met den titel van djaksa bij de prostin te Soekadana, (Lampongsche districten), de Inlandsche schrijver bij de prostin te Tandjong Karang (Ommelanden van Telok Betong), Abdul Rachman galar Batin Tjindar Boemi.

Bestuur over Vreemde Oosterlingen

Ontslagen: Op verzoek, eervol als hoofd van Vreemde Oosterlingen van anderen dan Chineeschen landaard te Ampenan, onderafdeeling West-Lombok (Bali en Lombok), Said Hoesin bin Sjech Molahela.

Belast: Met de waarneming der functiën van hoofd der Vreemde Oosterlingen van anderen dan Chineeschen landaard te Ampenan, onderafdeeling West-Lombok, afdeeling Lombok (Bali en Lombok), Said Mohamad bin Sjech Molahela, handelaar aldaar.

Door den Directeur van Justitie.

Bij het residentie-gerecht te Madjalengka (Cheribon).

Ontslagen: Wegens vertrek eervol als deurwaarder buiten bezwaar van den lande, L. F. J. C. Van der Smitte.

Benoemd: Tot deurwaarder buiten bezwaar van den Lande, K. J. A. Keeman, particulier aldaar.

Door den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid.

Bij het Openbaar Europeesch Lager Onderwijs.

Benoemd: Tot onderwijzer 3e klasse, B. J. Kerpestein, daartoe ter beschikking gesteld van den gouverneur-generaal.

Geplaatst: Aan de school te Tasikmalaja, als onderwijzer 3e klasse, B. J. Kerpestein voornoemd.

Overgeplaatst: Van de school te Tasikmalaja naar de 3e school te Buitenzorg de hulpondarwijzeres mejuffrouw W. M. C. Glaser. Van de 1e meisjesschool B te Batavia naar de 2e meisjesschool aldaar, als hoofd der school, de benoemde onderwijzeres der 1e klasse, mejuffrouw M. H. Marda. Van de school te Medan naar de 1e school B, te Batavia, als onderwijzeres der 1e klasse, de benoemde onderwijzeres der 2e klasse, mejuffrouw F. H. E. Brouwer.

Tijdelijk werkzaam gesteld: Als hulponderwijzeres en geplaatst aan de school te Medan, mej. D. Grünberg.

Bij den dienst van het mijnwezen.

Overgeplaatst: Van Blinjoe naar Muntok, om aldaar tijdens de afwezigheid met binnenlandsch verlof van den hoofdingenieur W. G. Ribbius, eerstaanwezend mijningenieur op Banka, als waarnemend eerstaanwezend mijningenieur op te treden, de ingenieur der 2e klasse L. Houwink, thans belast met de functiën van sectieingenieur in de sectie Djebocs—Blinjoe.

Bij den burgerlijken geneeskundigen dienst.

Toegelaten: Tot uitoefening van de geneesheel- en verloskundige praktijk, J. A. Knebel, arts. Tot uitoefening van de genees-, heel-, verlos- en artsenijbereidkundige praktijk in Nederlandsch-Indië, H. F. Lumentut, op verzoek eervol uit 's lands dienst ontslagen Inlandsch arts.

Door den hoofdinspecteur, chef van den dienst van het boschwezen.

Bepaald: Dat, met intrekking van zijne tewerkstelling in de houtvesterij Noord — West-Wirosari, werkzaam blijft bij de inrichting, de adjunct-houtvester der 2e klasse P. Timmer.

Werkzaam gesteld: In de de houtvesterij Noord—West Wirosari, de adjunct-houtvester der 2e klasse J. F. Labohm, thans werkzaam in het boschdistrict Zuid-Soerabaja. In het boschdistrict Zuid-Soerabaja, de adjunct-houtvester der 2e klasse P. W. Stort Jr., thans werkzaam bij de inrichting.

Door de Wees- en Boedelkamer te Makasser.

Ontslagen: Wegens vertrek, eervol uit zijne betrekking, de agent voor de afdeeling Gorontalo, met uitzondering van het district Kwandang, standplaats Gorontalo, J. W. Agaatsz.

Benoemd: Tot agent voor de afdeeling Gorontalo, met uitzondering van het district Kwandang en met Gorontalo als standplaats, op de daartoe staande bezoldiging van f 560 (vijf honderd zestig gulden) 's jaars, C. Ch. Wilson, zich steeds noemende en schrijvende: C. Ch Mononcetoe, klerk op het assistent-residentiekantoor te Gorontalo, ingaande met den dag, waarop de tegenwoordige titularis zijne betrekking zal hebben nedergelegd.

SCHUTTERIJEN ENZ.

Bij het korps schutterij in het gouvernement Celebes en Onderhoorigheden.

Ontslagen: Op verzoek, wegens vertrek, eervol, de kapitein J. P. W. Timmermans.

Benoemd: Tot kapitein, de gewezen kapitein bij het korps, M. F. Braakman.

Departement van Oorlog.

Door den hoofd-intendant der militaire Administratie.

Overgeplaatst: Naar Kedong Kebo, als officier belast met het toezicht op de verduurzaming van door het departement van oorlog benoodigde conserven in de aldaar gevestigde fabriek der Javasche Maatschappij tot verduurzaming van levensmiddelen, de 1e luitenant-kwartiermeester te Soerabaja, geëvacueerd van Celebes, J. J. Dorrenboom. Naar Semarang, op het bureau van den gewestelijken intendant, de 1e luitenant-kwartiermeester te Kedong-Kebo, belast met het toezicht op de verduurzaming van door het departement van oorlog benoodigde conserven in de aldaar gevestigde fabriek tot verduurzaming van levensmiddelen, F. Kenninck.

Door den chef van den topographischen dienst.

Overgeplaatst: Van Poerwokerto (residentie Banjoemas), naar Bandoeng (residentie Preanger-Regentschappen), de 1e luitenant der infanterie J. C. Lamster, chef der 1e landrente-opnemingsbrigade.

Departement der Marine.

Benoemd: Met ingang van 1 Mei 1907, tot havenmeester te Banjoewangi (Besoeki), A. C. H. Pleijte, thans tijdelijk met de waarneming dier betrekking belast. Tot havenmeester te Sabang (Atjèh en Onderhoorigheden), de havenmeester te Semarang, D. Croll. Tot havenmeester te Semarang, de havenmeester te Muntok, K. D. De Vassij.

Op de 4e pagina:
Opwekkertjes.

Advertentiën.

Met de administratie van alle advertentiën die in Europa worden aangeboden is belast de FIRMA J. H. DE BUSSY te Amsterdam.

Bidara oepas.
Verkrijgbaar bij
DAVID COHEN & Co.
717

Mevrouw De Boer
Verloskundige
Pelloran.
4367

Salatiga
Hôtel Pension
VAN BLOMMESTEIN
Kamers Disponibel. 511

HOTEL DES INDES
Telefoon No. 10. voorheen Marine Hotel Telegram adres „Indes Soerabaja
SOERABAJA,
Is het best en gemakkelijkst gelegen
nabij alle militaire-autoriteiten en Kampementen, *post-, Residentie* en andere kantoren en de voornaamste banken, Tambangan en prauwen v. h. Hotel met vertrouwd mandoer ter reede bij aankomst der booten.
Wagens aan alle treinen
Goede tafel. *Vlugge bediening.*
Europeesche Chef-kok.
3043 De Administrateur H. H. HAMMING.

SANATORIUM TOSARI
(hoogst gelegen hersteljingsoord op Java)
Paviljoen-Systeem
ALLEEN
aan deze inrichting in den Tengger geneesheer verbonden
DROOG
versterkend bergklimaat: zeer aanbevelenswaardig ter genezing van chronische malaria, bloedarmoede overspanning van het zenuwstelsel, leverlijden, enz.
Informaties verstrekt gaarne
De Directie.
Post-, Telegram-, Spooradres- SANATORIUM TOSARI.
1084 PASOEROEAN

Hotel Toegoe, Djokjakarta
EERSTE RANG HOTEL
Tegenover het station TOEGOE
Uitgebreid met tien modern ingerichte kamers.
Logies per dag en per maand. Voor families speciaal tarief.
Abonnement eten in- en buitenshuis.
422 *Beleefd aanbevolen,*
W. R. WESTHOFF.

Hotel Centrum
Magelang.
Geheel nieuw ingericht.
In de onmiddellijke nabijheid van *Kampement.*
Uitstekende tafel en bediening
Voor hh. Amateur photografen donkere kamer disponibel en Photografieartikelen verkrijgbaar.
4873 F. W. KARTHAUS.

Verlaagd Tarief
Hotel Concurrent Maos.
Logies f 2.—
Eten in de kamers zonder verhooging.
Wagens v.n. 't station vrij.
8339 Aanbevolen Mevr. BOOIJAKKERS.

HOTEL FOCKE
Poerworedjo.
Minzaam aanbevolen.
539

HOTEL JANSEN
Samarang
Beleefd aanbevolen.

Weldoen geeft rente.

Uit het Hongaarsch van

ARMIN RONAI.

II *(Slot.)*

«Ja, hare zwakte was spoedig voorbij, ik had haar dan ook eens even laten ruiken aan mijn fleschje met Hoffmanndruppeltjes ....."

„... Op mijne vragen naar de oorzaak van haar treurigen toestand, kon zij mij eerst in het geheel niet antwoorden, zij was al te zwak en ook te verlegen. Eindelijk raapte zij evenwel al haar moed bijeen — zij had zeker ook ten slotte gemerkt, hoe goed ik het met haar meende — en toen vertrouwde zij mij al haar verdriet toe. Zij was weduwe, had twee kleine kinderen en bevond zich in allertreurigste omstandigheden. Zij had geen geld, geene inkomsten, geen vrienden.... Alles wat maar eenigszins gemist kon worden, had zij reeds verkocht, nu was zij evenwel ten einde raad. Sedert drie dagen had zij geen brood meer in huis gehad en den aanblik van de hongerlijdende kinderen kon zij niet langer verdragen. Toen was zij de deur uitgegaan, om, als het dan niet anders kon, te bedelen. Reeds meer dan een uur stond zij daar nu, maar zij had nog altijd niet den moed gevonden, iemand aan te spreken. Nu stond zij op het punt om van ellende en zwakheid ineen te zinken, toen ik haar juist ter hulpe snelde. Je kunt er je geen idee van maken, hoezeer mij de ellende van die vrouw aan het hart ging. Evenwel, de zaak was voor mij niet zoo gemakkelijk. Wat moest ik doen? Ik had geen gewone bedelares voor mij, die men met een paar centen had kunnen afschepen — en ik dacht er reeds met smart aan, dat ik de arme wel aan haar treurig lot zou moeten overlaten, toen gelukkig de gedachte in mij opkwam, haar te vragen, wat haar man eigenlijk was geweest. «Een kunstenaar," antwoordde zij weenend, «totdat hij blind is geworden; ook was hij een hartstochtelijk verzamelaar en heeft in schilderijen gehandeld'. Nu begon de vrouw mij natuurlijk nog meer te interesseeren en zij vertelde mij op mijne vraag, dat zij natuurlijk reeds alles, wat haar man had achtergelaten, verkocht had. Je kunt niet weten, dacht ik bij mij zelven, misschien is er toch nog wel iets over het hoofd gezien, wat voor mij van waarde is, en nadat ik er heel wat woorden voor had moeten gebruiken, stemde zij er in toe, mij naar hare woning te brengen.... Onder weg vertelde mij ervan, te verhalen van deze plaats der ellende. Er was werkelijk niets meer overgebleven dan de meest naakte armoede?.... Ik wilde mij reeds haastig verwijderen uit deze doodsch haaglijke omgeving, toen de vrouw zeide, dat er in eene schuiflade nog een stuk beschikbaar linnen lag: het was volgens haar niet van waarde want haar man had alleen de lijst er omheen was geweest, lang geleden gekocht. Enfin, ik liet mij ook nog dit stuk linnen" zien, en denkt nu eens, wat ik daar bij den eersten blik ontdekte! Een Ruysdael, een echte, prachtige Ruysdael!"

«Onmogelijk, een Ruysdael!" riep Michel de handen ineenslaande.

«Is het waar een Ruysdael?" fluisterde Balthazar in verwondering en vol aandacht.

«Zooals ik jelui zeide, een Ruysdael, bijzonder goed bewaard gebleven, prachtig werk ....

„Nu wist ik ineens, wat mij in deze geval denis te doen stond. Die arme vrouw moest iederen prijs geholpen worden. Wat had zij dat oude stuk linnen? Zij had behoefte aan brood aan brood en vleesch."

«Goed gezegd, Balthazar." riep Michel, «brood en vleesch, waarachtig, zoo was het

HOTEL „BELLEVUE,"
TE
TJILATJAP.
Geheel nieuw gerestaureerd en gemeubileerd.
Keurig gelegen nabij Gouvernements- en Handelskantoren met riant uitzicht op het eiland Noessa-Kembangan, luchtige kamers en paviljoens met ruime galerijen.
Goede en vlugge bediening en uitstekende tafel worden gegarandeerd.
Kamers van f 3,—, f 4,— en f 5.—
Voor H. H. toeristen en jagers wordt gezorgd voor zeevaardige vaartuigen voor de diverse excursies naar de Kinderzee, het eiland Noessa-Kembangan enz. enz.
Wagens aan het station bij aankomst der treinen.
950 *Beleefd aanbevelend.*

SOLO
Hôtel Slier.
Geheel electrisch verlicht.
Directeur:
A. A. VAN VLOTEN
4106 *Oud.-officier der Inf. O. I. L.*

Hotel VAN KLEEF,
Salatiga.
Kamers disponibel.
Uitstekende tafel.
Billijke prijzen.
2947 BELEEFD AANBEVOLEN,

Commensalenhuis
Mej: E. KUIPER
Blakang-Kebon.
Kamers van f 50.- f 60.— en f 70.—
Eten buitens'huis f 50.—
Doortrekkenden f 3.—
Rijsttafel kantoorheeren f 20.—
419

Hôtel Trètès.
Aanbevelend
Mevrouw ISRAËL
1857 *Porrong.*

Hotel Koedoes.
BELEEFD AANBEVOLEN.

Zocher & Co.
Haarlem - Holland
zenden op aanvraag prijscourant hunner uitgebreide collecties
ROZEN
DAHLIA'S, CANNA'S, KNOLBEGONIA'S, DIVERSE BOL- EN KNOLGEWASSEN, PLANTEN, ZADEN, enz. die voor Ned. Indië geschikt zijn.
Doelmatige verpakking. 403

BLOEMENHANDEL
Mevrouw VAN VALKENBURG
Telefoon No. 229,
Depok. Semarang.
LEVERT GAARNE:
Bloemenstukken, bruids-, hand- en tafelbouquetten.
Lauwer- en grafkransen.
Losse bloemen voor tafel-garneering niet beneden f 2.—
1714

SEMARANG H. SPIEGEL TEGAL.
Heeft ontvangen:
Dames en Kinderparasols van percal, halfzijde en echtzijde tegen ONGEKENDE LAGE PRIJZEN.
Engelsche Heerenschoenen, waaronder **rijglaarzen** en lage schoenen **(Derby)** in **bruin** en **zwart**
Dames- en **Kinderschoenen.**
Heeren Tennisschoenen
van **f 2.80** per paar en hooger.

Zwarte Dameskousen in verschillende prijzen, witte en zwarte ajourkousen. Kindersokken in alle nummers. Heerensokken in verschillende kwaliteiten en soorten. Overhemden voor smoking en rokcostuums.
—(o)—
Kantoor- en **Tennishemden** van het welbekende aertex cellulargoed, losse kragen en manchet'en, Elastieke sokken ophouders voor heeren
STALEN WANDELSTOKKEN „ONBREEKBAAR".
Heeren'vilten hoeden van de wereldbekende fabriek GUISEPPE BORSALINO in grijs, bruin en zwart verkrijgbaar in alle nummers
TENNISBALLEN van prima kwaliteit à f 10.— per dozijn.
Smoking Costuums voor **heeren** (Weener confectie) van prima kwaliteit en goede coup **f 38.-** en **f 40.-** per **compleet costuum.**
Borstrokken voor heeren van echt Jäeger-Fil d'ecosse flanel en **netwerk**. Dames corsetlijfjes in wit, rose en lichtblauw, **Elastieke buikcorsetten** en **bustenhouders**, mode poppen (manequins).
Meubelcretonne en satinets in keurige dessins à f —.60 per meter.
Katoentjes voor damestoiletjes in verschillende dessins en prijzen.
STEEDS VOORHANDEN:
Wit Shirting merk H. S. 5159 f 13—, H. S. 6123 B Exquise f 15.— H. S. 5180 superior f 11.— per stuk van 40 yds. (of 52 el.).
Kakhy-drill gegarandeerd **waschecht**, f 15.— en f 18.— per stuk van 30 yds. (of 40 el). **Russisch linnen** prima kwaliteit.
Yzersterk f 50.— per stuk van 40 yds (of 52 el.)
Zeer sterke **vloermatjes** van **guttah percha**. Een groote collectie dames handtasschen in verschillende prijzen.
Gouden dameshorloges van af f 16.— en hooger. Heeren en Dames zilveren en idem nickelen horloges. Heeren nickelen horloges heel plat goed loopend f 4.— per stuk. **Wekkerklokjes** met **dubbelgeluid (merk HURRA) „nieuw model"** f 4.40 per stuk.
Handnaaimachines
met gepatenteerde
garen opwinder boven den arm met kast **f 36.—** *idem met garen opwinder beneden*
f 30.—

Naaimachines merk V. S. voor- en achteruit werkende met kast f 38.
machineolie f —.40 per flesch.
Alle hierboven vermelde naaimachines zijn de verbeterde **systeem SINGER** en worden met **één jaar garantie verkocht.**
Machine of naaigaren op klossen van 500 yds. f 1.40 per dozijn.
Verder:
Groote SALON TAPIJTEN, CARPETTEN en ALCATIEVEN.
Weener meubels-rustbanken, witte en gedecoreerde waschstellen van f 6.— en hooger.
Kamer en handbezems, borstels voor haar, kleeren en huishoudelijk gebruik.
ECHTE DUITSCHE BIERPULLEN met deksels.
Keurige geklende vingerkommen à f 8.— en f 13.20 per dozijn.
KINDERWAGENS, SPORTKARREN en FIETSEN. Poppen met echt haar van f 6, f 7.20 en f 8.40 per stuk.
Rose glycerine zeep merk 4711 voorzien van firma naam per dozijn f 1.50, idem per kist van 4 dozijn f 5.50.
De welbekende geurige VENUSZEEP f 2.20 per kist van 12 stuks.
Maypole zeep in alle kleuren.
Al de hier vermelde prijzen zijn contant. 3565

De Wereld voor Christus!
Is het devies van het ***Leger des Heils***. Het zoekt dit doel te bereiken door gezonde liefdadigheid te paren aan practischen Godsdienst. Dat iemand in nood verkeert, is voldoende om de deuren der ***Leger des Heils***-instellingen voor hem te openen, zonder dat gevraagd wordt naar geloofsbelijdenis of anderszins.
In Indië wordt gearbeid onder Europeanen, Militairen, Javanen en Chineezen, zoowel door werk op Maatschappelijk gebied als door Evangelieprediking.
Verdere inlichtingen verstrekt gaarne:
Luit. Kol. Van Rossum
Marinestraat-Semarang,
die zich aanbevolen houdt voor de toezending van bijdragen voor het werk, 4468

Soesman's Kantoor

Verhuizingen. MEUBEL-MAGAZIJN verkrijgbaar (complete inboedels) **Goederen-Transport.**

2216

MAURICE WOLF

HORLOGER - JUWELIER - GOUDSMID - SEMARANG.

HAUTE NOUVEAUTES

REGULATEURS modern en New Style, Gongslag van af ƒ 20, ƒ 25, ƒ 30, ƒ 35, ƒ 40, ƒ 45.
REGULATEURS MET GEWICHTEN ƒ 35, ƒ 45.
KOEKOEK KLOKKEN ƒ 12,50, ƒ 15, ƒ 17,50, ƒ 20.—
KRISTAL MET ZILVER GEMONTEERD een ruime keuze waaronder bloemenvaasjes ƒ 5, ƒ 7.50, ƒ 12,50, ƒ 20.— per stuk en paren te verkrijgen.
KAASSTOLLEN, BOTERVLOOTJES, WIJNKARAFFEN, PORT, BITTERKARAFJES enz. enz.
ALLE MERKEN HORLOGES voorhanden van af ƒ 2,50 tot en met ƒ 300.— in nikkel, zilver en goud. (*Ziet onze Etalage.*)
Nergens mooier en grootere keuze. Vraagt onze geïllustreerde prijscourant gratis of overtuigt U zelf door een bezoek in onze toko.
WEKKERS in alle prijzen voorhanden met garantie van af ƒ 2,50, ƒ 3,50, ƒ 5, ƒ 6.—

Beleefd aanbevelend,
MAURICE WOLF.

1710

ODEON PLATEN.

Een groote sorteering mooie GRAMOFOONS in voorraad:
van af ƒ 65, ƒ 85, ƒ 100, ƒ 150, ƒ 200.
En een zeer groote collectie gesorteerde PLATEN waaronder OPERA PLATEN, SPEENHOFF liederen, KRONTJONG PLATEN, GAMMELANG MUZIEK en STAMBOEL.
Naalden in doosjes van 200 st. ƒ 1.—

Vraagt onze nieuwe geïllustreerde prijscourant gratis.

MAANDELIJKS

ontvangen wij eene bezending

le qualiteit SNAREN,
zoodat steeds GOEDE VERSCHE SNAREN in voorraad zijn:

Viool, Altviool, Cello, Contrabas } **SNAREN** per stel f 1,20, „ „ „ 1,75, „ „ „ 2,75, „ „ „ 10,— } Mandoline, Guitar, Guitar **SNAREN** per stel f 1,50, „ „ (darm) „ 1,80, „ „ (staal) „ 1,50.

Verder alle soorten ZITHERSNAREN.
De SNAREN zijn ook AFZONDERLIJK verkrijgbaar.

Soerabaia **W. Naessens & Co.** *Batavia.*

2934

1318

Huidziekten.
Waarom moet gij Uw huid goed verzorgen.

Aan de oppervlakte der huid zijn een menigte openingen, poriën genaamd. Deze poriën zijn kleine kanaaltjes waardoor het zweet het lichaam verlaat. In het benedengedeelte van het lichaam bevinden zich ongeveer 100 poriën op elken vierkanten centimeter, terwijl er in de palm van de hand wel 450 zijn op een vierkanten centimeter. Het zweet dat deze kliertjes op de huid ontladen, is vocht en onreinheid uit het lichaam.

Wanneer de huid vrij van ziekte is, doet elk der millioenen poriën haar klein gedeelte werk, terwijl zij het overvloedig vocht en onzuiverheden afscheidt. De belangrijkheid om dus de huid gezond te houden zal men in eens zien. Want wanneer de huid ongesteld is, worden de poriën verstopt en de vergiftige bestanddeelen kunnen niet uit het lichaam komen. Dit is het begin van veel bedroevende ziekten en de oorzaak van prikkelende huiduitslag, aambeien en alle ellendige jeukende huidaandoeningen.

Het is ons niet bekend dat Foster's Zalf ooit gefaald heeft een huidziekte te genezen, wanneer de gebruiksaanwijzing nauwkeurig opgevolgd werd. Foster's Zalf verzacht en neemt de prikkeling der huid weg, zij verlicht en heelt de poriën en wekt de zweetkliertjes op. In de ergste gevallen van huiduitslag en aambeien heeft ze bewezen een afdoend middel te zijn.

Verzeker U dat goede echte Foster's Zalf bekomt. Wij waarschuwen tegen namaak en maken koopers er op attent, dat op iedere doos de handteekening van James Foster voorkomt.

Foster's Zalf is verkrijgbaar in alle apotheken à f 2.— per doos of zes dozen voor f 11.— en bij de Firma Rathkamp & Co. te Batavia, Soerabaja, Medan (Deli) Djember, Bandoeng, of Macassar.

1964

BIER TJAP KOENTJIE.
CHAMPAGNE HEIDSIECK.
COGNAC LARRONDE.
JAMS „KENAU".
SIGAREN VAN NELLE.

BOTER ESBENSEN. 2, 4, 5, & 10 Pd. bl
COGNAC MEVILLE
HAMMEN J. H. KOERSEN & ZN
PFAFF NAAIMACHINES B.
VICTORIA WATER TJ. P BANDERA.

WIJNEN van VAN STRAALEN MONSIEUR & ERKELENS.
Eenige importeurs
GEO WEHRY & Co.
SEMARANG.

2487

Münchener Spatenbräu

TJAP **PATJOL**

Op de Tentoonstelling te St. Louis in 1904
bekroond met den
GRAND PRIX
(Höchste Auszeichnung).
Importeurs: Import Maatschappij Semawis.

4431 *En détail overal verkrijgbaar*

MAGNETISCHE KRACHT

Alleen een krachtig man, in het genot zijner volle gezondheid, heeft succes, wekt bewondering, en is in staat invloed uit te oefenen, waar anderen zich vergenoegen met lijdzaam afwachten.

Begaafd met sterke zenuwen, sterke spieren, het geheele lichaam krachtig en gezond, zonder pijnen, zonder zwakheden, ziedaar den normalen toestand waarin volgens de wetten der Na uur een ieder man behoorde te verkeeren. Degene die een geregeld leven leidt, die zich heeft weten te onthouden van alle verzwakkende buitensporigheden, ontwikkelt een wilskracht, een persoonlijk magnetisme, waardoor hij het hoogste succes zal bereiken. Allen die zoo mand leeren kennen, hetzij mannen of vrouwen, zullen onder zijnen invloed komen, en zich tot hem aangetrokkenie voelen. Hij alleen heeft den echten vrijen oogopslag, die als 't ware zegt: «In mijn leven is niets verborgen!"

Lezer, indien gij de noodige energiemist, indien gij tengevolge van jeugdige afdwalingen of van buitensporigheden op rijper leeftijd, lijdt aan machteloosheid, loozingen, zenuwachtigheid, rugpijn, aderbreuk, enz., den behoort gij geen tijd te verliezen, maar zonder talmen een doelmatig middel aan te wenden; zoo niet, dan zult gij veroordeeld van dag tot dag zwakker te worden.

De Electrische CEINTUUR „HERCULEX
van Dr. SANDEN
(Model 1907)

met *SUSPENSOIR* is een speciaal geneesmiddel tegen de verzwakking bij den man. Men draagt dit toestel zonder eenigen hinder 's nachts om het middel; geneest men gedurende den slaap. Iederen dag wordt een weinig nieuw leven in het organisme uitgestort, en weldra gevoelt men zich weder een man onder de mannen. Een voor een verdwijnen de verschijnselen van uw kwaal, de kracht neemt langzaam erband de plaats in van de zwakte, en met den terugkeer van uwe gezondheid en flinkheid van vroeger, gaat gij een nieuw en gelukkig leven in.

Iedere zwakke man, die gedurende twee of drie maanden Dr. Sanden's Electrische Ceintuur zal gedragen hebben, met inachtneming onzer voorschriften, zal ons woorden kunnen steven.

DE BROCHURE MET BESCHRIJVING GRATIS

Schrijf nog heden om onze brochure met beschrijving, die u gratis en franco per keerende post wordt toegezonden. Alle consult omtrent uw geval gratis.

Indien gij in de nabijheid van Amsterdam woont wordt gij dringend verzocht ons persoonlijk een bezoek te brengen aan ons bureau, waar gij de Ceintuur zult kunnen bezichtigen en onzen Dokter zult kunnen raadplegen alles absoluut kosteloos.

Indere Ceintuur wordt geheel compleet geleverd, voorzien van Dr Sanden's Stroomregelaar van antiseptische schijfbedekkingen en van de verschillende andere onderdeelen, die ons uitsluitend eigendom zijn.

Duizende personen zijn reeds genezen, waarom zoudt gij niet tot het aantal behooren? Iederen dag kunnen wij nieuwe getuigschriften toonen, met naam en adres, van mannen en vrouwen uit alle wereldeelen.

Beleefd verzoek bij het aanvragen der Brochure: „DE GEZONDHEID TERUGGEVONDEN IN DE NATUUR", den titel van dit blad te willen vermelden.

Adres voor brieven **Dr. T. B SANDEN ELECTRIC BELT Co**, Damstraat, 3, Amsterdam. 3345

Studiefonds Midden-Java.

Het studiefonds stelt zich ten doel onbemiddelde leerlingen van goeden aanleg bij voldoende studiën aan Europeesche inrichtingen van onderwijs te ondersteunen.

Het houdt zich aanbevolen voor donaties en contributiën.

De Secretaris,
HOOREMS VAN HEYNINGEN
Genielaan.

L. DROOP-ZAADHANDEL

SOEKABOEMI-PREANGER

Het goedkoopste en best voorziene adres voor prima qualiteit
GROENTE- en BLOEMZAADEN.
Maandelijksche aanvoer.

De geïllustreerde Prijscourant 1906 wordt op aanvraag GRATIS en FRANCO toegezonden. GRATIS verstrekking HANDLEIDING en CULTUURAANWIJZING bij bestelling zaden.

1474

Hoenderpark,
„BODJA"

beveelt zich beleefd aan voor de levering van
Broedeieren en kuikens van rashoenders.
Prijscourant gratis.
C. VAN VUURDEN,
4368 Bodja.

Begrafenisfonds Onderling Hulpbetoon

heeft ten doel na het overlijden van een lid of van een der op zijn verzoek ingeschreven personen door een uitkeering in de begrafeniskosten tegemoet te komen.

Alleen inwoners der residentie Semarang kunnen als lid worden ingeschreven.

De uitkeeringen bedragen respectievelijk **f 250.— f 250. f 200.— f 150.— f 100.— en f 60.—**

Inlichtingen te bekomen bij den Secretaris
W. ROGGE,
3746 Peloran.

SLACHTERIJ

BOELOE — SEMARANG,
opgericht 1 Februari 1878.

Dagelijks verkrijgbaar rundvleesch van vooraf door den veearts gekeurd slachtvee van de *Merapi*.
Zondags — Varkensvleesch.
Maandags — Verduurz. Levensmiddl: als worst, rolpens, enz.
Dinsdags — Schapenvleesch.
Woensdags — Kalfsvleesch.
Alle bovenstaande artikelen worden franco aan huis besorgd.

Beleefd aanbevolen
[illegible] C. M. SATOOR

Opwekkertjes.

Gaye des hemels.

Boer, die kannen melk naar de stad brengt, tegen zijn vrouw, als 't begint te regenen:

— Neem de deksels van de kannen, vrouw! er valt geld uit den hemel.

* * *

Een menschenkenner.

Jonge dame: Ik had graag twintig kaartjes postpapier en,—wacht, ik kon er ook wel wat enveloppen bij koopen.

— Wat voor brieven gaat u er op schrijven, juffrouw? vroeg de winkelier. — Liefdesbrieven?

't Jonge meisje bloosde, en de man vervolgde kalm:

— Ah! nu, dan denk ik wel, dat u aan vijf-en-twintig enveloppen genoeg zult hebben.

* * *

Verklaarbaar.

Een oude man kwam in een gesticht voor ooglijders, en een der jonge artsen inspecteerde zijn oogen op de gewone manier.

— Kun je dat lezen? vroeg hij, op een kaart aan den muur wijzend.

—Nee meneer, antwoordde de oude man.

De dokter zette hem een versterkende bril op.

—Wel? vroeg hij.—Gaat 't nu?

De oude man schudde zijn hoofd.

— Geen letter, meneer, verzekerde hij.

De dokter herhaalde de proef nog eenige malen, en wilde den patiënt juist in wanhoop aan knapperen, ouderen collega overdoen, toen de oude baas kalm verklaarde:

— Ja, niet u, meneer ik heb nooit lezen geleerd.

* * *

Vlieënd.

Twee jonge katjes wandelden langs de zee, toen zij een kustwachter ontdekten, die door een verrekijker keek. Meenende een grap met hem te kunnen hebben, vroegen ze hem:

— Wel, maat, heb je al een paar wrakken gezien vandaag?

Na hen kalm aangezien te hebben, antwoordde de kustwachter:

— Nee, niet voordat ik u zag!

Advertentiën.

Louis V. Arnold
Tandarts
Bodjong, tegenover Hotel Bodjong
3962

Geldloterij

R. K. Kerk en Armbestuur Soerabaja

trekking onherroep: 24 Juni 1907

heel lot	Aandeel	f 10.50	Hoofdprijs	f 100.000—
1/5		3.—		20.000—
1/10		1.60		10.000—
1/20		1.—		5.000

Aanteekenen 20 cents meer

Origineele loten in aandeelen gesplitst berusten bij notaris A. J. C. HAZENBERG, Semarang.

LIEM KIK HONG
Kassier JACOBSON
Semarang.

12.6

Mevr. M. E. SCHELL
PELORAN
Muziek- en Zangonderwijzeres.
Nog eenige uren disponibel.
4419

TOKO UNICUM
Salatiga.
—o—
Prima kwaliteit PROVISIËN en DRANKEN. HUISHOUD- en LUXE-ARTIKELEN. GASOLINE LAMPEN van het beste systeem en alles wat daarmede annex is Rijhranachementen en onderdeelen. SIGAREN, SIGARETTEN en TABAK. KANTOOR en SCHRIJFBEHOEFTEN. SPEELGOED, PATENTMEDICIJNEN ENZ. ENZ. Eigen import.
P. PETERSILIE.
2405

Probolinggosche Volksapotheek
PROBOLINGGO.
—o—
Hocher's Antineon
ter vervanging van
SANTAL MIDY en andere dergelijke Geneesmiddelen. Zekere en spoedige genezing.
Verkrijgbaar te Semarang,
Batavia, Soerabaja } RATHKAMP & Co,
Djocja, VAN GORKOM.
4181

Madelle E. GATHIER
Modiste Semarang
STAËLANG.
Retour d' Europe.

Avec un grand-choix d' étoffes.
Batiste soiries dernière nouveauté.
Gaas de soie unis et brodés toutes nuances.
Corsets-Droit nouvelle forme.
Blouses et costumes brodés mi-confections.
Ceintures dernier genre.
Services de tables, nappes et serviettes.
Chemises fines et cache—corsets pour dames.
Jolies blouses en soie.
Magnifique étoffes pour costume complet de mariés,—visites, soirées et bals.
Complet pour mariées depuis.

fl 75—
4725

Columbia

Oordeelkundig wielrijden maakt gezond, opgeruimd en helder van geest.

Het rijwiel is het goedkoopste vervoermiddel. Menigeen bespaart het in een jaar aan rijtuighuur meer, dan de kosten van aanschaffing.

Tuingeëmployeerden, die per rijwiel poeteren, presteeren veel meer arbeid dan zij, die te paard, per bendy of te voet gaan.

Een ieder zonder lichaamsgebreken, kan in enkele dagen leeren fietsen.

Indien ge een rijwiel koopt, let eerst op de banden. Deze moeten vooral van de allerbeste qualiteit zijn. Inferieure banden verminderen het genot en het nut, dat uw fiets u geeft, aanmerkelijk.

Enkelbuizige banden zijn te prefereeren boven dubbelbuizige, vooral in Indië, omdat de laatste meer van het klimaat te lijden hebben. De dunne binnenband gaat hier snel in qualiteit achteruit en moet vaak gerepareerd worden.

Columbia- en Hartford- rijwielen zijn elk in hunne soort, proefondervindelijk bewezen, de beste. Zij zijn alle voorzien van speciaal voor de tropen vervaardigde enkelbuizige banden.

De fabriek der Columbia's en Hartfords werd 29 jaar geleden, met beperkte middelen, op zeer bescheiden voet opgericht. Zij is thans echter de grootste fabriek der wereld. Het ligt voor de hand, dat een dergelijk resultaat alleen bereikt kan worden door een supérieur fabricaat.

Indien ge er aan mocht twijfelen of Columbia's en Hartfords de beste zijn, vraagt het dan aan de berijders. Op 1 Januari jl. waren op Java, ruim vijfduizend van die rijwielen in gebruik, zoodat een ieder allicht onder zijne vrienden of bekenden een of meer personen telt, die een Columbia of Hartford bezitten en van wie men dus een oordeel kan vernemen, dat geheel onpartijdig is, daar zij er geen belang bij hebben, welk rijwiel een ander zich aanschaft.

Wij hebben er belang bij Columbia's en Hartfords aan te bevelen, omdat zij de beste zijn. Indien zij niet de beste waren, zouden wij de rijwielen niet als zoodanig recommandeeren, want het zou iederen kooper in het gebruik blijken, dat wij hem iets hadden aangeprezen, dat het niet verdient en dat zijn onzen naam schaden.

Elke berijder van een Columbia of Hartford rijwiel is een advocaat voor de reputatie dier fietsen, omdat hij tevreden is.

Indien reparatie noodig mocht zijn, iets dat bij Columbia's en Hartfords zelden voorkomt, daar zij veel kunnen weerstaan, dan kunnen wij die in onze werkplaatsen te Djocja en te Semarang onder Europeesch toezicht uitvoeren.

Wij leveren de Columbia- en Hartford rijwielen ook op afbetaling in maandelijksche paiementen van minstens een vijftiende der koopsom.

De geïllustreerde catalogus met prijscourant, wordt op aanvraag franco toegezonden.

A. RESINK & Co.
werktuigkundigen
Djocja Hoofdkantoor
Samarang Agentschap.
2497

Sigaren Magazijn „Midden-Java"

Heerenstraat
Telef. no. 475

A. C. VAN VALKENBURG & Co.

Semarang
Telef. no. 475

Versche aanvoer van:

Pijp-tabak van DRAYER:

Portorico	F per pond	f 1,70
«	F « 1/2 «	« 0,90
«	G « «	« 1,50
«	G « 1/2 «	« 0,80
« *Blanke*	F « «	« 1,25
« «	F « 1/2 «	« 0,65
Nelle's Friesche baai No	1 per ons	« 0,30
« *Portorico*	C «	« 0,30
« *Maryland* «	9 « f 0,30 No. 10	« 0,35
« *Varinas*	F « «	« 0,40

Friesche Heerenbaai v. Hendrik Taconis
per 1/2 pond f 0,75.

Paul Kruger Portemonnaie

7 × 10 cM. vervaardigd uit één stuk, prima qualiteit bruin saf. an leder, met ruime geldbak en met een voortasch, afgesloten door een nikkel beugel.

Een zeer doelmatige en sterke portemonnaie verkrijgbaar in zwart, bruin en havana kleur.

Prijs f 2.50.

Etui's voor Jupiter I

van massief zilver per stuk f 10—
„ witblijvend metaal „ „ „ 2.—
„ nikkel „ „ „ 1.—

LUCIFERS *daarvoor per pakje van 10 doosjes f 0,15.*

4472

Machinefabriek „Amsterdam"

Soerabaja
Agentschap voor Nederlandsch-Indië van de

Nederlandsche Fabriek van Werktuigen en Spoorwegmateriaal

te Amsterdam.

Telegramadres: **Werkspoor Soerabaja.**

1085

Suikermachines, Dieselmotoren, Kappen, Bruggen enz. enz.

Vraagt
CHABANNEAU COGNAC

3 sterren.

Verkrijgbaar bij de vooraanstaande tekenhouders

Eenige Importeurs:
E. DUNLOP EN CO.
BATAVIA—SOERABAJA
Agent voor Midden-Java:
JACOBSON VAN DEN BERG & Co. Semarang.
4590

TOKO HOFFMAN en BENSELIN LECLERC

PASER BESAR — Telefoon No. 182 — SOERABAJA.

Dames-, Heeren- en Kinderkleeding

Voilen, kanten en linnen, Japonnen in doos van af 12,50 Bloemen voor 't toilet en kapsel. Echarpes. Sorties de bal, Ceintures, Corsets P. D. droit devant; f 5,— en hooger. Ceinture Corsets f 3,75.

Eene kleine factuur mooie Damesblouses.

Baccarat Glaswerk
IN ONZE BEKENDE DESSINS:
Mimosa, Louis XV, Filet en Ar: Grècque.

Sportkarren van af f 7,50— f 24,—.
MET EN ZONDER GUMMIBANDEN OF ZONNETENT.
Kinderwagens — f 20.— f 32.— f 36,—.

Dameshoeden	van af f	3,75
Meisjeshoeden *m/lavallière*	« « «	3,50
Kinderschoolhoeden	« « «	1,75
Damesparasols	« « «	1,75
Kinder „	« « «	1,50
Dameskousen, *zwart*	« « «	0,70
« *wit à jour*	« « «	1,10
Kindersokjes *in soorten*		
Zijkammen *en* Kuifkammen		
Glacehandschoenen, Mitaines		
Kindermantelijes, Kapertjes		
Linnen, *wit voor* Damestoiletten		
Toro goed, Slaapbroekgoed.		

Axminster *Karpetten en alcatieven*	
Portièregoed, *de nieuwste dessins*	
Portièrestokken, *Koper met ringen*	
Damast Tafelgoed,	164 *c/m breed per el.* f
Servetten,	*bijbehoorend per dozijn* „
Tafelgoed,	*geblokt* 160 *c/m breed per el.* „
Servetten,	*bijbehoorend per dozijn* „
Tafellakens,	*afgepast met servetten, per stel* „
Vingerdoekjes, Damast,	*per dozijn* „
Badhanddoeken,	„ „ „
Badlakens,	*extra groot per stuk* „
Wafelspreien	„ „ „
Sprei katoen, *oxfords, kielegoed.*	

Boheemsch glas,

Vazen, milieux, bloembakjes.

Nikkelwaren.

Presenteerbladen, Glazebakjes, Afsluitbare karaffen, Broodbakjes

Messen en Scharen-merk Fried. Herder Abr. Sohn, Solingen.

551

Samarangsche IJs-Maatschappij

KRISTALIJS uitsluitend van **GEDESTILLEERD WATER** uit den *stoom* van *artesisch water*.

Pijpleiding voor het *gedistilleerd water* in- en uitwendig **GEGAL VANISEERD.**

Het *artesisch water* wordt aangevoerd door een gehesel afgesloten ijzeren *buisleiding.*

— *Per pond 3 cent — Ticketboekjes à 110 pond f 3.—*
— *Abonnementsboekjes gratis aan depôts en fabriek.*

Vraagt onze prijzen van zwaveligzuur.

N.B. Het ijs onzer fabriek is chemisch en **BACTERIOLOGISCH** onderzocht door den Apotheker MEULEMANS en bleek absoluut *geen schadelijke bacteriën* te bevatten.

De Administrateur S. VAN DER MEULEN.
3135

Rotterdamsche Lloyd.

VEERTIENDAAGSCHE MAILDIENST VIA PADANG, SUEZ EN MARSEILLE naar NEDERLAND.

Vertrek van Batavia via Padang.

17 April 1907	ss. WILIS*	Kapt. W. Bagchus.	29 Mei 1907	ss GOENTOER*	Kapt. H. Le Cleq
1 Mei	„ „ RINDJANI*	« P. De Boer.	12 Juni	„ „ SALAK	„ W. Engelen
15 „	„ „ ARDJOENO	„ M. v. d. Putte.	26 „	„ „ OPHIR*	„ J. Sharp.
			10 Juli	„ „ GEDE	„ U. Udema.

Alle booten zijn speciaal voor den tropischen dienst ingericht en van electrisch licht voorzien. De SINDORO*, WILIS*, GOENTOER*, OPHIR* en RINDJANI* met eerste klasse passagiers inrichting midscheeps en uitsluitend 1 en 2 persoons hutten. Tweede klasse in de Campagne en voorzien van familie-hutten, benevens 3 persoons-hutten.

DE AGENTEN:
INTERNATIONALE CREDIET- en HANDELSVEREENIGING „ROTTERDAM."
Batavia, Cheribon, Samarang, Soerabaja.

Handelsvereeniging voorheen REISS & Co. Makassar.
93